

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice na roky 2023-2029

Aktualizácia č. 1 vrátane predĺženia platnosti
(konsolidované znenie)

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice na roky 2023-2029
Územné vymedzenie:	Obec Kendice
Územný plán obce schválený:	-
Dátum schválenia PHSR:	Pôvodný dokument (2016–2022):
Dátum platnosti:	Od 01.02.2023 do 31.12.2029
Verzia ¹ :	1.1.
Publikovaný verejne dňa:	06.09.2023

¹Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

OBSAH

Úvod	1
KONTEXT VZNIKU TEJTO AKTUALIZÁCIE A CHRONOLÓGIA JEJPRÍPRAVY	1
Zoznam skratiek	4
Analytická časť	6
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	7
Vymedzenie územia	7
Hospodárska oblasť.....	8
Sociálna oblasť	21
Environmentálna oblasť.....	46
Riadenie samosprávy	56
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR Chyba! Záložka nie je definovaná.	
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	67
STEEP analýza.....	70
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	72
SWOT analýza	72
Strategická časť	75
B.I VÍZIA OBCE DO ROKU 2029	75
B.II KĹÚČOVÉ ROZVOJOVÉ VÝZVY, FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	75
PRIORITA A1) VYUŽIŤ MIESTNY POTENCIÁL V OBLASTI ROZVOJA PODNIKANIA V OBCI.....	75
PRIORITA A2) ZABEZPEČIŤ KOMPLETNÚ A KVALITNÚ TECHNICKÚ A DOPRAVNÚ INFRAŠTRUKTÚRU NA ÚZEMÍ OBCE	75
PRIORITA B1) PODPORA BÝVANIA	75
PRIORITA B2) PODPORIŤ ROZVOJ KOMUNITNÉHO ŽIVOTA OBCE V OBLASTI SOCIÁLNEJ, ŠKOLSTVA, SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA A ŠPORTU PRE OBYVATEĽOV OBCE.....	75

PRIORITA C1) ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V OBCI.....	76
B.III STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE.....	78
Programová časť	80
C.I OPATRENIA A PROJEKTY VRÁTANE ICH PRIRADENIA K JEDNOTLIVÝM CIEĽOM A PRIORITÁM	81
C.II PROJEKTOVÉ ZÁMERY OBCE NA OBDOBIE 2023-2029 S VÝHLÁDOM NA ROK 2032	87
C.III PRIORITIZÁCIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV	88
Realizačná časť.....	90
D.I SÚLADZ A DEFINOVANÝCH OPATRENÍ OPERAČNÝMI PROGRAMAMI	91
D.II POPIS ÚLOH JEDNOTLIVÝCH PARTNEROV PRI REALIZÁCIIPHSR	93
D.III POPIS POSTUPOV ORGANIZAČNÉHO A INŠTITUCIONÁLNEHO ZABEZPEČENIA REALIZÁCIE.....	94
D.IV STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE	95
D.V SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	95
Súbor merateľných ukazovateľov	96
D.VI AKČNÝ PLÁN.....	100
Finančná časť	102
E.I INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN NA CELÚ REALIZÁCIU PHSR	103
E.II MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA	104
Prílohy	109
Zoznam príloh	109

**PRÍLOHA Č. 1: ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU,
PRACOVNÝCH SKUPÍN A RIEŠITEĽOV ZAPOJENÝCH DO
SPRACOVANIA PHSR 110**

Členovia pracovnej skupiny 110

**PRÍLOHA Č. 3: ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH
KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT 112**

ÚVOD

Strednodobý strategický dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce **Kendice** na roky 2023-2029“ (ďalej aj „PHSR“) stanovuje na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce.

Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť

KONTEXT VZNIKU TEJTO AKTUALIZÁCIE A CHRONOLÓGIA JEJPRÍPRAVY

V ostatných rokoch patrí Slovensko k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám EÚ. Hoci na národnej úrovni dochádza v EÚ ku konvergencii, na regionálnej úrovni dochádza v niektorých krajinách k trendom divergentným. Takým je aj príklad Slovenska, kde najviac ekonomicky zaostávajúcim spomedzi všetkých krajov je Prešovský kraj.

Pôvodný PHSR mala obec platný na roky 2015-2022. Vypracovaním tejto aktualizácie č. 1 zároveň dochádza k predĺženiu jeho platnosti do roku 2029 s tým, že je plánovaná aktualizácia tabuľkovej časti PHSR na základe výsledkov sčítania, ktoré prebiehalo v roku 2021.

Na vypracovaní tejto aktualizácie č. 1 verzie 1.1 sa podieľal tím zamestnancov Obecného úradu, poslancov a externých odborníkov v rámci Agentúry regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Aktualizácia PHSR bola vykonaná v období august 2022 – december 2022. Pri spracovaní dokumentu sa osobitná pozornosť venovala aj názorom a postrehom starostu obce, členov pracovnej skupiny a širokej verejnosti.

V roku 2022 bola oslovená Agentúra regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja k vypracovaniu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre obec **Kendice** na roky 2023 až 2029. Poverený pracovník Agentúry regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja následne v spolupráci so starostom obce bola vytvorená pracovná skupina, ktorej členmi boli obyvatelia obce, reprezentujúci rôzne záujmové, profesijné, ekonomické, vekové, vzdelanostné a ďalšie skupiny obyvateľstva. Ich cieľom bolo zdefinovať problémy obce a jej potreby, sformulovať víziu obce, ako aj strategicky plánovať rozvoj obce na ďalšie obdobie. Táto pracovná skupina sa stretávala pravidelne od august 2022 do konca decembra 2022 a jej úlohou bolo pod vedením zástupcu definovať problémy obce a jej potreby, sformulovať víziu obce, ako aj strategicky plánovať rozvoj obce na ďalšie obdobie. Počas úvodnej fázy celého procesu boli pracovníkom ARR PSK spracované analýzy aktuálneho stavu obce, na základe ktorých bola vypracovaná analytická časť PHSR v spolupráci s ObÚ **Kendice**. Počas koncipovania strategickkej, programovej a realizačnej časti PHSR došlo k vytvoreniu projektového portfólia a špecifikovaniu jednotlivých rozvojových zámerov obce, v súlade s akčným plánom. Zodpovedným za tento proces bol zástupca ARR PSK, ktorý konal súčinne so starostom obce a členmi obecného zastupiteľstva.

V mesiaci september až október 2022 boli do dokumentu zapracované pripomienky a návrhy. Finálna verzia dokumentu bola následne pripomienkovaná členmi obecného zastupiteľstva, širokou verejnosťou z obce a rôznymi aktérmi na lokálnej a regionálnej úrovni a po zapracovaní pripomienok bola schválená obecným zastupiteľstvom.

Táto aktualizácia č. 1 verzie 1.2 **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice** bola vytvorená s ohľadom na existujúcu metodiku tvorby PHSR obcí. Aby bolo možné zladiť po obsahovej stránke existujúci PHSR obce **Kendice** na roky 2023– 2029 (v jeho pôvodnom vydaní) s obsahovými náležitosťami podľa spomínanej metodiky a s novo definovanými prioritami, cieľmi, projektovými zámermi a aktivitami (ktorých realizácia sa naplánovala do roku 2029), bolo potrebné túto aktualizáciu PHSR vydať v konsolidovanom znení.

Aktualizácia č. 1 (verzia 1.2) Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce **Kendice** 2023-2029 bola v tomto konsolidovanom znení schválená obecným zastupiteľstvom dňa 05.09.2023 uznesením č. 83/9/2023

Formulár 1(Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice na roky 2023-2029
Forma spracovania	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice na roky 2023-2029 (ďalej aj „PHSR 2022-2029“) je spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu rešpektuje princíp partnerstva, vykonané je participatívnym spôsobom.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania tejto aktualizácie č. 1 (verzia 1.2) zodpovedá obec Kendice v spolupráci s Agentúrou regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja .
Obdobie spracovania	august 2022 – december 2022
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania aktualizácie č. 1 PHSR

Harmonogram spracovania aktualizácie č. 1 PHSR					
Rok	2022				
Mesiac	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod	X				
Analytická časť		X	X		
Strategická časť		X	X		
Programová časť				X	
Realizačná časť				X	
Finančná časť					X
Záver					X

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3(Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny	-	-	-
Obecný rozhlas	áno	-	-
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi	-	áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny	-	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	-	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: Inštitút priestorového plánovania 2016, vlastné spracovanie

Zoznam skratiek

ARK	Atlas rómskych komunít
AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
CR	Cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
ERDF	European regional development fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ha	Hektár
HN	Hmotná núdza
IBV	Individuálna bytová výstavba
INEKO	Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KC	Komunitné centrum
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
k. ú.	Katastrálne územie
KZAM	Klasifikácia zamestnaní
LPIS	Land parcel information system
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
MOK	Maloobjemový kontajner
MOPS	Miestne občianske poriadkové služby
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŠ	Materská škola
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NP	Národný park
NRO	Najmenej rozvinuté okresy
OcÚ	Obecný úrad
o.i.	Okrem iného
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
PRO	Program rozvoja obce

PSK	Prešovský samosprávny kraj
SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
SODB 2011	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
SODB 2021	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021
SR	Slovenská republika
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TSP	Terénna sociálna práca
TTP	Trvalé trávne porasty
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPN-O	Územný plán obce
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VKM	Viacvrstvé kombinované materiály (tzv. tetrapaky)
VÚC	Vyšší územný celok
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôd
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Vymedzenie územia

Obec **Kendice** sa nachádza v okrese Prešov. Obec leží v severnej časti Košickej kotliny, v doline rieky Torysy. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1249, kedy uhorský kráľ Belo IV. Daroval majetok zemanom v doline Svinky, ktorý na východe susedil s pozemkami užívanými poddanými z Kendíc. Riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie má rozlohu 9,342 km². Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Vzťahy vymedzeného územia k vyššej územnej jednotke vyplývajú z polohy územia aj vzhľadom k Prešovu a jeho príslušným územiam. Sú to zreteľné obojsmerné vzťahy medzi vyššou a nižšou územnou jednotkou a to ako v komunikačných väzbách a územnotechnických faktoroch, tak aj v sociálnoekonomickej sfére a v krajinnoekologických záujmoch oboch území.

Obec **Kendice** sa nachádza na území Prešovského samosprávneho kraja a administratívne je súčasťou okresu Prešov. Nadmorská výška v strede obce je 234 m n. m. Územie obce susedí s katastrami obcí Petrovany, Haniska, Radatice, Drienovská Nová Ves . Do okresného mesta Prešov je to z obce 9,5 km.

Tabuľka č.1 Základné informácie o obci

Okres	Prešov
Kraj	Prešovský
Prvá písomná zmienka	1249
Rozloha (km²)	9,342
Počet obyvateľov (k 31.12.2022)	2 032
Hustota zaľudnenia (obyv./km²)	217,56
Web obce	www.kendice.eu

Zdroj: vlastné spracovanie

Zastavané územie sa sústreďuje popri ceste I. triedy 68, ktorá prechádza obcou v smere potoka kde sa nachádza kostol, obecný úrad, pôvodná škola a nákupné stredisko. Toto územie tvorí centrum obce, lebo v ňom sa nachádza väčšina zariadení občianskej vybavenosti. Nová zóna občianskej vybavenosti a bytových domov vzniká južne od centra obce v lokalite Pri rybníčku. Väčšinu plôch zastavaného územia obce tvoria plochy rodinných domov, druhou najrozsiahljšou funkciou v zastavanom území je výroba, skladovanie a technická infraštruktúra.

Plochu katastrálneho územia môžeme rozdeliť na poľnohospodársku pôdu a pôdu nepoľnohospodársku. Poľnohospodárska pôda spolu predstavuje 4 587 054 m² (do poľnohospodárskej pôdy zaraďujeme ornú pôdu, lúky a pasienky, záhrady a ovocné sady) a nepoľnohospodárska pôda predstavuje 4 750 993 m² (do nepoľnohospodárskej pôdy zaraďujeme lesy, vodné plochy, zastavané plochy a nádvorie a ostatné). Z poľnohospodárskej pôdy je ornej pôdy 2 289 501 m², záhrady 309 617 m², ovocné sady 56 906 m² a lúky a pasienky 1 935 521 m².

Nepoľnohospodárska pôda pozostáva z lesnej plochy 3 227 717 m², vodnej plochy 201 525 m², plochy ostatnej 37 638 m². Zastavaná plocha a nádvoría je o výmere 945 371 m².

Pre obec nie je typický výskyt prírodných katastrof, nevyskytujú sa tu zosuvy pôdy, je tu dobrá kvalita ovzdušia. Obec sa nenachádza v žiadnej z oblastí, ktoré majú v rámci Slovenska zvýšenú seizmickú aktivitu.

Územný plán obce

Obec má spracovaný a schválený územný plán.

Hospodárska oblasť

Hospodárstvo v území

Pre bližšiu charakteristiku hospodárskej oblasti a pre lepšie možnosti charakteristiky v rámci spracovaného **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kendice** sme využili štatistické údaje v rámci „Organizačnej štatistiky“, ktorá nám viac pomôže pri charakteristike daného územia. V rámci údajov Organizačnej štatistiky sme vybrali nasledovné štatistické ukazovatele: a to (1) počet právnických osôb, (2) počet podnikov a neziskových inštitúcií a (3) počet fyzických osôb a živnostníkov v obci podľa jednotlivých rokov za nami sledované obdobie od roku 2015 po rok 2021.

Tabuľka č. 2 Počet právnických osôb

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet právnických osôb	25	33	35	37	41	44	44

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>

Na základe údajov v Tabuľke č. 2 môžeme konštatovať, že počet právnických osôb v obci mal od roku 2015 do roku 2020 stúpajúcu tendenciu až na rok 2021, keď počet právnických osôb ostal na úrovni roku 2020.

Tabuľka č. 3 Počet podnikov a neziskových inštitúcií

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Právnické osoby neziskové	2	3	5	7	9	11	10
Právnické osoby ziskové	23	30	30	30	32	33	34

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>

Tabuľka č. 3 Počet podnikov a neziskových inštitúcií nám ponúka rozšírený prehľad štatistických údajov z tabuľky č. 2, kde sú v tabuľke 3 tieto štatistické údaje doplnené o rozdelenie počtu právnických osôb na právnické osoby ziskové a právnické osoby neziskové. Oba druhy právnických osôb majú vplyv na rozvoj hospodárskej oblasti v rámci obce a blízkeho regiónu.

Tabuľka č. 4 Počet fyzických osôb a živnostníkov

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fyzické osoby - podnikatelia	69	74	77	80	90	87	90
Živnostníci	62	68	69	74	85	79	84

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>.

V tabuľke č. 4, kde na základe štatistických údajov máme počty fyzických osôb – podnikateľov a živnostníkov za sledované obdobie rokov 2015 až 2021 môžeme konštatovať, že počet ako živnostníkov tak aj počet fyzických osôb – podnikateľov má stúpajúci trend čo je dobrým signálom pre obec a to hlavne v tom, že sa v obci a jej blízkom regióne vytvárajú možnosti pre rozvoj podnikania. Veľa hlavne odborných pracovníkov resp. remeselníkov pracuje na živnosť čo trocha skresľuje vyššie uvedenú skutočnosť je však dobrým signálom pre rozvoj daného územia. Drobný pokles tak Fyzických osôb – podnikateľov ako aj u Živnostníkov nastal v roku 2020 čo bolo na základe našich poznatkov zapríčinené pandemickou situáciou vo svete (COVID-19). v roku 2021 sa počty Fyzických osôb – podnikateľov a počty Živnostníkov dostali na úroveň roku 2019.

V tabuľke č. 5 Uchádzači o zamestnanie vidíme, že počet uchádzačov o zamestnanie v obci za sledované obdobie od roku 2015 po rok 2018 klesol o viac ako 59,74 %. No v rokoch 2019 až 2021 začal stúpať. Toto stúpanie počtu uchádzačov o zamestnanie bolo z dôvodu pandemickej situácie a obmedzením možnosti podnikania a tvorby pracovných príležitosti. Tento trend však v roku 2022 opäť nabral klesajúcu tendenciu o dosiahol len nepatrne vyššiu úroveň ako v roku 2019 a to počet mužov uchádzajúcich sa o zamestnanie v počte 31 u žien 46 a celkový počet uchádzačov o zamestnanie za rok 2022 bol 77 obyvateľov obce.

Tabuľka č. 5 Uchádzači o zamestnanie

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muži	90	63	30	17	26	37	42
Ženy	69	60	51	47	45	55	55
Spolu	159	123	81	64	71	92	97

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>.

Pre hlbšiu analýzu hospodárstva v obci **Kendice** v tabuľke č. 6 Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti máme k dispozícii štatistické údaje na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021. Na základe týchto štatistických údajov si môžeme urobiť celkovú predstavu o počte obyvateľov obce, ktorí sú zamestnaní a odvetvia ich ekonomickej činnosti. Odvetvie ekonomickej činnosti v ktorom pracujú veľa napovedá o možnostiach a potenciály, ktorý riešené územie ponúka. Z údajov vyplýva, že najviac obyvateľov obce pracuje v priemyselnej výrobe. Počet obyvateľov pracujúcich v odvetví priemyselnej výroby je 131 čo predstavuje 16,29 % z obyvateľov, ktorí sú zamestnaní, ďalším ekonomickým odvetvím, kde nachádzajú obyvatelia obce uplatnenie je veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov v tomto odvetví pracuje 106 obyvateľov čo predstavuje 13,18 % zamestnaných obyvateľov obce. V stavebníctve pracuje 102 obyvateľov obce a v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove 8 obyvateľov obce čo predstavuje 12,69 % respektíve 1,00 %. Ďalším odvetvím ekonomickej činnosti v ktorom pracuje väčšie množstvo obyvateľov obce je oblasť vzdelávania, zdravotníctva a sociálna pomoc v týchto odvetviach pracuje 50

respektíve 39 obyvateľov obce čo predstavuje 6,22 % respektíve 4,85 %. V oblasti verejnej správy a obrany, povinné sociálne zabezpečenie pracuje 45 obyvateľov obce čo činí 5,60 %. Ďalšími oblasťami v ktorých pracujú obyvatelia obce sú oblasti dopravy a skladovania, odborné, vedecké a technické činnosti, administratívne a podporné služby, ubytovacie a stravovacie služby a iné. Všetky odvetvia ekonomickej činnosti v ktorých pracujú obyvatelia obce sú uverejnené v tabuľke č.6 Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti.

Tabuľka č. 6 Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti k 1.1.2021

	abs.	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	8	1,00
Ťažba a dobývanie	0	0,00
Priemyselná výroba	131	16,29
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	6	0,75
Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovanie odpadov	9	1,12
Stavebníctvo	102	12,69
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	106	13,18
Doprava a skladovanie	50	6,22
Ubytovacie a stravovacie služby	10	1,24
Informácie a komunikácia	18	2,24
Finančné a poisťovacie činnosti	10	1,24
Činnosti v oblasti nehnuteľnosti	3	0,37
Odborné, vedecké a technické činnosti	29	3,61
Administratívne a podporné služby	36	4,48
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	45	5,60
Vzdelávanie	50	6,22
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	39	4,85
Umenie, zábava a rekreácia	7	0,87
Ostatné činnosti	23	2,86
Nezistené	122	15,17
Spolu	804	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

V rámci odvetvia ekonomickej činnosti obyvatelia obce majú v zamestnaní rôzne postavenie. V tabuľke č.7 máme k dispozícii údaje o počte obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní. Z údajov v tabuľke vyplýva, že počet zamestnancov tvorí 83,21 % zamestnaných obyvateľov obce čo predstavuje počet 669. Počet podnikateľov v obci tvorí 8,83 % obyvateľov čo v absolútnom vyjadrení je 71 obyvateľov obce.

Tabuľka č.7 Počet obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní k 01.01.2021

	abs.	%
Zamestnanec	669	83,21
Podnikateľ	71	8,83
Iné	2	0,25
Nezistené	62	7,71
Spolu	804	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Tabuľka č.8 Počet obyvateľov podľa zamestnania v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Príslušníci ozbrojených síl	1	0,14
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	32	4,38
Špecialisti	124	16,96
Technici a odborní pracovníci	99	13,54
Administratívni pracovníci, úradníci	57	7,80
Pracovníci v službách a obchode	102	13,95
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,00
Kvalifikovaní robotníci a remeselníci	67	9,17
Operátori a montéri strojov a zariadení	99	13,54
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	56	7,66
Nezistené	94	12,86
Spolu	731	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Údaje o počte obyvateľov a ich percentuálne zastúpenie podľa zamestnania k 01.01.2021 nám poskytuje Tabuľka č. 8. Z vyššie uvedených údajov vidíme, že najviac obyvateľov obce pracuje ako špecialisti (16,96 %) a nasledujú pracovníci v službách a obchode (102 obyvateľov čo predstavuje 13,95 %) ako technici a odborní pracovníci pracuje z obce 99 obyvateľov čo predstavuje 13,54 %, operátori

a montéri strojov a zariadení pracuje totožný počet obyvateľov obce (99 obyvateľov a ako kvalifikovaní robotníci a remeselníci (67 obyvateľov).

Poľnohospodárstvo a priemysel

V rámci poľnohospodárskej činnosti je využívaná orná pôda, ktorá ma výmeru 228,9501 (ha) a lúky a pasienky, ktoré majú výmeru 193 5521 (ha). Pred rokom 1989 na tejto pôde hospodáril Jednotné roľnícke družstvo so sídlom v Petrovanoch. Po roku 1989 došlo k rozpadu Jednotného roľníckeho družstva a v bývalom hospodárskom dvore, ktorý sa nachádza v katastrálnom území obce rozvíja poľnohospodársku činnosť firma UNIPRODUKT Kendice, ktoré sa zameriava na chov HZ a rastlinnú výrobu. V zmenených spoločenských podmienkach došlo k možnosti súkromného podnikania aj v poľnohospodárstve. V súčasnom období v obci podnikajú traja súkromne hospodáriaci roľníci, ktorí svoju činnosť prevádzkujú na vlastných prípadne prenajatých pozemkoch. Zvyšnú poľnohospodársku pôdu ma v prenájme Poľnohospodárske družstvo Lemešany, ktoré pôdu využíva na produkciu rastlinnej výroby.

Lesné hospodárstvo

V katastrálnom území lesná plocha zaberá výmeru 3 227 717 m² čo predstavuje 34,5 % plochy katastra obce. Lesné porasty patria do kategórie významných lesných biotopov, sú to však hospodárske lesy modifikované ľudskou činnosťou. V obci ma sídlo Lesné družstvo Dolina Kendice, ktoré spravuje a hospodári na lesných pozemkoch. Časť lesov katastrálneho územia obce vlastní a spravujú LESY Slovenskej Republiky.

Lesy SR – časť pozemkov

Priemysel

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v obci nenachádzajú priemyselné prevádzky, ktoré zamestnávajú väčšie množstvo obyvateľov obce. Medzi najvýznamnejšie firmy, ktoré majú svoju prevádzku v riešenom území patria:

De Heus s.r.o. Táto firma v roku 2020 otvorila novú výrobu krmných zmesí v našej obci. Ročne dokáže vyrobiť až 200 tisíc ton krmív. Vyrába krmne zmesi, premixy a koncentráty pre hospodárske zvieratá.

SCRAPMET Slovakia s.r.o. podniká v oblasti nakladania s odpadmi na Slovensku v zbere a zhodnocovaní využiteľných odpadov, ktoré sú zdrojom suroviny podporujúci recyklačný priemysel. Prvoradým záujmom spoločnosti je recyklácia, t. j. spracovanie s konečnou separáciou odpadov (druhotných surovín a kompozitných materiálov).

COMPCAR, s.r.o. táto firma podniká v zbere kovového odpadu (kovošrot)

LC SPOL, s.r.o. Je obchodná spoločnosť, ktorá sa zaoberá poskytovaním služieb v energetike a stavebníctve. Predmetom jej činnosti je ponuka strojov a mechanizmov. Ide o montážne plošiny

STAREP, s.r.o. – realizuje dopravné stavby. Výstavba, modernizácia a rekonštrukcia pozemných komunikácií.

E-MONT Slovakia, s.r.o. – firma podniká v oblasti stavebníctva a to stavba nízkoenergetických a montovaných domov na kľúč. V oblasti vodoinštalácií, zabezpečenia, tepelných čerpadiel, solárnych systémov, kúrenia, kanalizácie a rekuperačných jednotiek.

ON ROAD SK s.r.o. – firma podniká v oblasti dopravného značenia a stavebnej činnosti.

V obci sa nachádza aj ďalšie subjekty medzi ktoré poskytujú prácu obyvateľom obce ale sú to viac menej poskytovatelia služieb. Patrí sem predajňa COOP Jednota, pohostinstvo, ktoré sa nachádza v budove COOP Jednoty, predajňa zmrzlín ISTRIA, ktorá má len sezónny charakter a predajňa kvetín.

Ďalším zamestnávateľom v obci je **Cirkevná základná škola sv. Michala**, ktorej zriaďovateľom je Košická arcidiecéza. Táto škola je plneorganizovaná a má 13 tried k škole patrí aj detašované pracovisko.

V neposlednom rade medzi zamestnávateľov obce patrí aj samotný **obecný úrad** so svojimi pracovníkmi, ktorí sú zamestnancami úradu a obec ktorá je zriaďovateľom materskej školy a denného stacionára.

Materskú školu v súčasnom období navštevuje 100 detí a pracuje tam 10 pedagogických a 5 nepedagogických pracovníkov.

V Cirkevnej základnej škole sv. Michala v súčasnom období pracuje 20 pedagogických pracovníkov a 5 nepedagogických pracovníkov. V roku 2022 základnú školu navštevovalo 204 žiakov.

V dennom stacionári v období spracovania tohto dokumentu pracovali štyria zamestnanci.

Cestovný ruch

Výhodná poloha obce a výsledky analýz doterajšieho vývoja dáva určité predpoklady obce orientovať sa na cestovný a turistický ruch. Potenciál obce pre turistických návštevníkov spočíva v blízkosti atraktívnych oblastí a to dvoch krajských miest medzi ktorými sa obec **Kendice** nachádza.

V meste Prešov, ktoré sa od obce nachádza 9,5 km a v meste Košice od ktorých je obec vzdialená 37 km sú návštevníkom k dispozícii rôzne atrakcie a organizujú sa tu rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia. V oboch mestách sa nachádzajú múzea a divadla. V Prešove sa nachádza múzeum Solivary, ktoré je jedine svojho druhu v strednej Európe, Košice majú zasa zoológickú a botanickú záhradu. V Prešove je vybudovaný akvapark Delňa a prírodné kúpalisko Delňa a v Košiciach sa nachádza „Spievajúca fontána“. Obe mesta ponúkajú nepreberné množstvo historických a kultúrnych pamiatok.

Priamo v obci sa nachádza **Kendice** sa nachádzajú dve národné kultúrne pamiatky a to: 1) Szakmaryho kúria – klasická kúria s väznicou a derešom z roku 1838 a 2) Hrabeczyho kaštieľ – pôvodne barokový klasicizujúci kaštieľ s ľadovňou z roku 1793. V obci sa nachádza klasický kostol postavený v roku 1819. Reštaurovaný bol v roku 1885 a obnovený v roku 1909. jedná sa o jednolodový pozdĺžny kostol s rovným uzáverom presbytéria a s pruskými klenbami. Fasáda kostola je hladká. Nad lomeným štítom stojí vstavaná veža, ktorá je krytá ihlancom. Výmalba kostola je z roku 1905 od A. Gratzla. Oltáre sú historizujúce z 19. a 20. storočia. Kazateľnica je rokoková z konca 18. storočia, na parapete členená stĺpmi s kompozitnou hlavicou a rokajom. V kostole je niekoľko obrazov – obraz Ružencovej Panny Márie z roku 1871, ktorej autorom je J. Gubalský, obraz sv. Martina z polovice 19. storočia, obraz sv. Michala archanjela z roku 1900, obraz sv. Jána Krstiteľa od K. Sárosiho z roku 1905.

Cez obec nevedie žiaden cykloturistický chodník aj keď je v pláne spojiť mesta Prešov a Košice cyklochodníkom v rámci EuroVelo 11. Jedná sa o medzinárodnú „CYKLO DIAĽNICU“, ktorá začína v Aténach a končí v meste Nordkap v Nórsku a Slovenskom bude prechádzať v dĺžke 203 km. Úsek cyklochodníka bude prechádzať cez katastrálne územie obce **Kendice** a obec v čase spracovania tohto dokumentu má spracovanú projektovú dokumentáciu na výstavbu cyklochodníka. V súčasnom čase cyklisti využívajú na bicyklovanie cestné komunikácie. Okolie obce poskytuje možnosti pre turistiku a v katastri obce sa nachádza turistický bod tzv. Kendický kríž, ktorý sa nachádza na hranici katastra troch obcí a to Kendíc, Radatíc a Drienovskej Novej Vsi.

Medzi **lokalizačné predpoklady** rozvoja CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia. Počas roka sa ich v blízkom okolí obce koná pomerne veľké množstvo (najmä v mestách Prešov a Košice, ktoré sú od obce vzdialené 9,5 resp. 37 km). **Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) sú v okolitom regióne na solídnej úrovni.**

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia). **Dopravná infraštruktúra je v okolitom regióne na veľmi dobrej úrovni.** V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne.

Slabou stránkou sú však lokalizačné a realizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu priamo v obci, teda také, ktoré by dokázali pritiahnúť turistov. Veľmi negatívnym javom z pohľadu realizačných predpokladov rozvoja CR je aj skutočnosť, že v obci sa nenachádzajú žiadne komerčné ubytovacie zariadenia.

Zamestnanosť obyvateľstva, dochádzka za prácou

Počet obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v obci na základe sčítania obyvateľov, domov a bytov k 1.1.2021 bol v obci **Kendice** 2 012 obyvateľov a to 1 025 mužov (50,94 %) a 987 žien (49,06%) z tohto počtu je 478 obyvateľov v predproduktívnom veku čo predstavuje 23,76 %, v produktívnom veku t.j. od 15-64 rokov bolo 1 303 obyvateľov obce čo predstavuje 64,76 % a v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) v obci žije 231 obyvateľov čo predstavuje 11,48 %.

Pracujúcich (okrem dôchodcov) je v obci 703 obyvateľov čo predstavuje 34,94 %, 79 obyvateľov sú pracujúci dôchodcovia (3,93 %), 7 osôb je na materskej dovolenke (0,35 %) a 15 obyvateľov obce je na rodičovskej dovolenke (0,75 %). Nezamestnaných obyvateľov obce v roku 2021 bolo 105 obyvateľov čo predstavuje 5,22 %.

Ekonomická aktivita obyvateľov obce bola najvýraznejšie orientovaná do odvetvia priemyslu, kde pracovalo 131 obyvateľov obce čo predstavuje 16,29 % a stavebníctva, kde pracovalo 102 obyvateľov čo predstavuje 12,69 % obyvateľov obce. Naopak v odvetví poľnohospodárstva pracuje 8 obyvateľov obce čo predstavuje 1,00 % obyvateľstva.

Na základe údajov ÚPSVaR bola miera nezamestnanosti v okresoch Slovenska v našom prípade sa jedná o okres Prešov a susediace okresy Košice vidiek, Vranov nad Topľou, Bardejov, Sabinov a Gelnica nasledovná.

K 31.12. 2009 bola v okrese Prešov a Levoča evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 16,1 – 20,00 % v okresoch Sabinov, Bardejov, Vranov nad Topľou, Košice vidiek a Gelnica bola miera evidovanej nezamestnanosti na úrovni 20,1 a viac %.

V roku 2014 bola miera nezamestnanosti v okrese Prešov na úrovni 12,1 – 16,00 %, okrese Levoča úrovni 16,1 – 2,00 % a v okresoch Sabinov, Bardejov, Vranov nad Topľou, Košice vidiek a Gelnica bola miera evidovanej nezamestnanosti na úrovni 20,1 a viac %.

V roku 2019 (k 31.12.2019) bola v okrese Prešov a Levoča evidovaná zmenšená miera nezamestnanosti a ta dosiahla hodnotu 4,01 – 8,00 %. Výrazne klesla miera nezamestnanosti aj v ostatných susediacich okresoch a to v okresoch Sabinov, Bardejov, Košice vidiek a Gelnica klesla miera nezamestnanosti na hodnotu 8,01 – 12,00 % a v okrese Vranov nad Topľou na 12,01 – 16,00 %. Na základe vyššie uvedených údajov môžeme konštatovať, že miera nezamestnanosti v tomto regióne za roky 2009 až 2019 mala výrazne klesajúcu tendenciu príčinou čoho bolo vytváranie pracovných miest v obci a regióne ale aj odchod mladých ľudí za lepšími pracovnými podmienkami resp. za lukratívnejším zamestnaním do iných regiónov a to nie len Slovenska ale aj v zahraničí.

Dochádzku za prácou hrá v otázke zamestnanosti obyvateľstva obce významnú úlohu. Medzi ekonomicky aktívne osoby sa však počítajú aj osoby, ktoré aktuálne nepracujú (nezamestnaní a osoby na materskej dovolenke). V obci je aj v súčasnosti len minimum prevádzok, ktoré by v lokálnej ekonomike generovali pracovné miesta pre miestnych obyvateľov (v podstate ide len o obecný úrad, základnú školu, materskú školu a poštu).

Počet živnostníkov na 1 000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 56, v Žilinskom kraji 72 (najviac medzi kraji), v Košickom kraji 37 (najmenej medzi kraji). V rámci okresov Slovenska sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od 31 živnostníkov na 1 000 obyvateľov v okresoch Rimavská Sobota a Košice-okolie (najmenej medzi okresmi) po 123 živnostníkov na 1000 obyvateľov v okrese Námestovo (najviac medzi okresmi).

V roku 2021 mimo trvalého bydliska pracovali obyvatelia obce najmä v mestách Prešov a Košice.

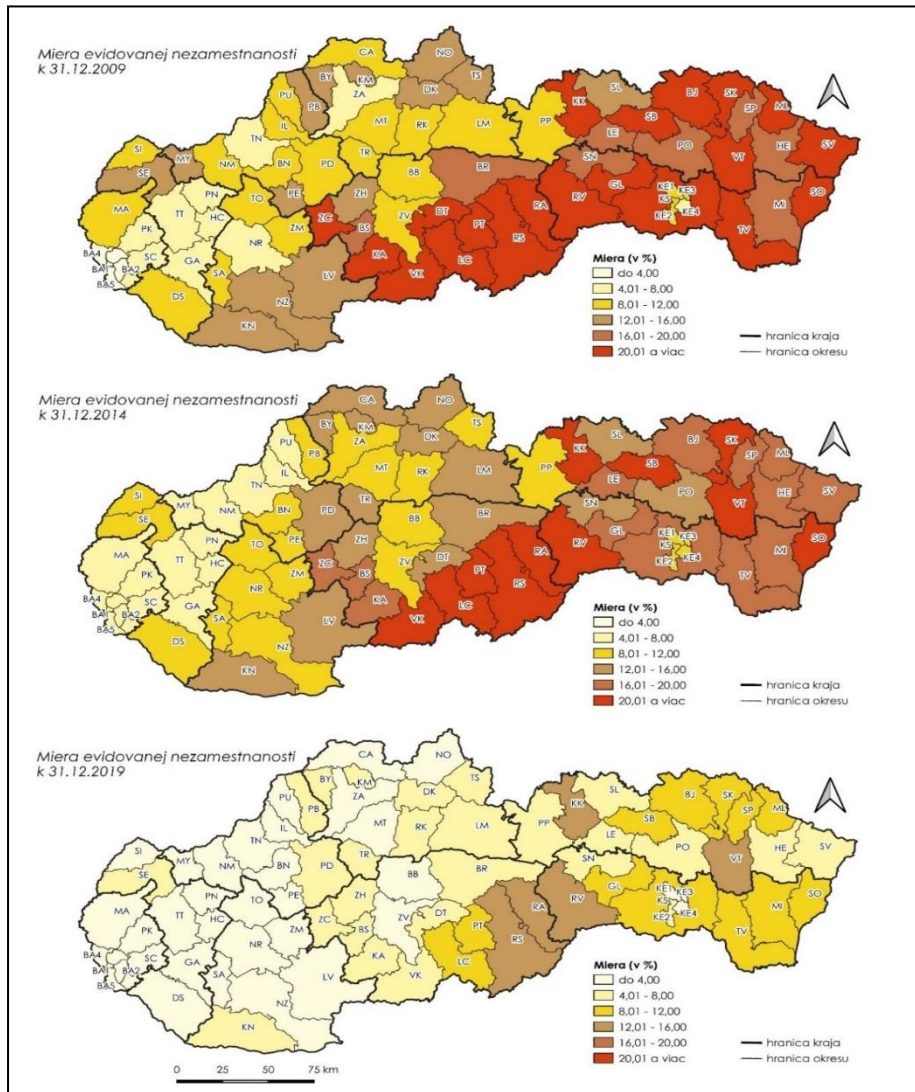
Žiadne novšie štatistické údaje ohľadom dochádzky do zamestnania k dispozícii nie sú. V tomto ohľade je preto nutné spoľahnúť sa na neoficiálne informácie, ktoré majú najmä starosta obce a zamestnanci obecného úradu.

Nezamestnanosť

Pre porovnanie uvádzame mieru nezamestnanosti vo všetkých okresoch Slovenska v roku 2009, 2014 a 2019. Za okres Vranov nad Topľou a s ním susediace okresy sme popis komentovali vo vyššie uvedenom texte. V roku 2019 bola miera nezamestnanosti v Prešovskom kraji bola na úrovni 10,0 % a v Slovenskej republike 6,0 %.

Vývoj miery nezamestnanosti v obci za ostatných 10 rokov v podstate len kopíroval vývoj z hľadiska trendov rastu/poklesu) v celej Slovenskej republike.

Mapa 1 Miera nezamestnanosti v okresech Slovenska v roku 2009, 2014 a 2019

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 9 Počet obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v obci k 01.01 2021

	abs.	%
Pracujúci (okrem dôchodcov)	703	34,94
Pracujúci dôchodca	79	3,93
Osoba na materskej dovolenke	7	0,35
Osoba na rodičovskej dovolenke	15	0,75
Nezamestnaný	105	5,22
Žiak strednej školy	71	3,53
Študent vysokej školy	40	1,99
Osoba v domácnosti	159	7,90
Dôchodca	297	14,76
Príjemca kapitálových príjmov	1	0,05
Žiak základnej školy	265	13,17
Dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky	232	11,53
Iná	5	0,25
Nezistené	33	1,64
Spolu	2 012	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Štatistické údaje uvedené v tabuľke č.9 „Počet obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity“ nám bližšie zobrazujú štruktúru obyvateľov obce podľa ekonomickej situácie a poukazujú na jeden dôležitý ukazovateľ a tým je počet nezamestnaných obyvateľov obce v produktívnom veku t. j. bez obyvateľov obce, ktorí sú predproduktívnom veku alebo obyvateľov v poproduktívnom veku. Z údajov môžeme konštatovať, že v obce je nezamestnaných 105 obyvateľov čo predstavuje mieru nezamestnanosti na úrovni 5,22 %.

Tabuľka č.10 Počet obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní k 01.01.2021

	abs.	%
Zamestnanec	669	83,21
Podnikateľ	71	8,83
Iné	2	0,25
Nezistené	62	7,71
Spolu	804	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Na základe štatistických údajov uvedených v tabuľke č.10 „Počet obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní“ máme prehľad, že v pozícii zamestnanca je 669 obyvateľov obce čo predstavuje 83,21 % a 71 obyvateľov obce podniká alebo pracuje na živnosť. U 62 obyvateľov sa tento štatistický údaj nepodarilo zistiť.

Dopravná infraštruktúra

Napojenie obce na dopravnú infraštruktúru

Z aspektu napojenia obce na nadradenú **cestnú infraštruktúru** (medzinárodné rýchlostné cestné komunikácie) ma obec **Kendice** výhodnú polohu.

Obec **Kendice** leží na ceste I. triedy I/68 ktorá spája dve krajské mesta a to Prešov a Košice. Katastrálnym územím obce prechádza aj diaľnica D1 ktorá spája až na menšie ešte nedokončené úseky Košice s Bratislavou a vedie naprieč celým Slovenskom. A túto diaľničnú sieť sa dá napojiť buď v Prešove v smere na Bratislavu alebo v obci Lemešany v smere na Košice. Prešov je od obce vzdialený cca 9,5 km a obec Lemešany sa od obce nachádza 10 km. Cesta I/68 vytvára v obci hlavnú komunikačnú os a na túto cestu sa napojené ostatné komunikácie v obci a sú na ňu napojené všetky miestne komunikácie. Miestna komunikácia spája obec aj s obcou Petrovany, pričom prechádza zastavanou časťou územia obce s úrovňovým prechodom cez železnicu, ktorá spája Prešov s Košicami.

Miestna komunikácia Kendice – Petrovany nespĺňa požiadavky kladené na tento typ komunikácie. Niektoré miestne komunikácie sú nevyhovujúce z hľadiska šírky komunikácie ako aj z hľadiska konštrukcie vozovky a to hlavne vo vzťahu k predpokladanému nárastu motorizácie a predpokladanému rozvoju obce.

Problémom obce sú však chýbajúce chodníky pre peších predovšetkým pozdĺž Hlavnej ulice ako aj popri miestnych komunikáciách.

V obci taktiež absentuje sieť cyklistických chodníkov a cyklisti pre tieto účely využívajú cestnú infraštruktúru.

Dĺžka miestnych komunikácií je XX km a popri miestnych komunikáciách sa nenachádzajú chodníky. Ako chodníky slúžia len krajnice komunikácií.

Miestne komunikácie – cesty a je potrebné rekonštruovať. V prípade výzvy z Operačných programov v rámci ktorých bude možné previesť rekonštrukciu miestnych komunikácií je obec pripravená spracovať projektovú dokumentáciu a podať žiadosť o poskytnutie finančného príspevku.

V obci sa nachádzajú XX autobusové zastávky. Autobusové zastávky sa nachádzajú pri XXXX Všetky zastávky sú vo vyhovujúcom technickom stave no v rámci možnosti by tieto zastávky bolo potrebné doplniť o prvky drobnej architektúry a to hlavne o lavičky, nádoby na odpad a výsadbu okrasných kríkov a zelene. Zo zastávok odchádza počas pracovného dňa v čase cca medzi 4:30 (prvý spoj) a 23:00 (posledný spoj) viac ako 10 autobusových spojov, ktoré sú časovo rozložené počas dňa hlavne pre odvoz obyvateľov obce do zamestnania resp. dochádzka detí starších ročníkov do škôl. **Tieto autobusové spoje zabezpečujú priame spojenie pre obyvateľov a návštevníkov obce s mestami Prešov v jednom smere a mestom Košice v druhom smere (<https://cp.hnonline.sk>).**

Železničná infraštruktúra

Napojenie obce na medzinárodné rýchlostné železničné komunikácie z hľadiska vzdialenosti a času potrebného na prepravu k rýchlostnej železnici je na výbornej úrovni. Železničná zastávka v obci sa nachádza na východnej strane zastavaného územia a spája mesta Prešov – Sabinov – Lipany v severnom smere a opačným smerom spája obec s Košicami a železničnou stanicou Kysak, kde je možné nastúpiť na rýchlik v smere Bratislava ako ja na medzinárodný rýchlik v smere Praha. Obec Kysak je od obce vzdialená 12 km.

Letecká infraštruktúra

Najbližšie letisko (medzinárodne) sa nachádza v 33 km od obce a to v krajskom meste Košice a ďalšie medzinárodné letisko sa nachádza v meste Poprad, ktoré je od obce vzdialené 91 km. Z oboch letísk je spojenie medzi domácimi aj zahraničnými letiskami po celom svete. Obyvatelia tieto letiska využívajú hlavne v letnej sezóne na charterové lety do dovolenkových destinácií prípadne počas celej sezóny veľa hlavne mladých ľudí cestuje za prácou.

Pešia a cyklistická doprava

Budovanie peších a cyklistických chodníkov je v súčasnom plánovacom období je jednou z priorít, ktoré sú podporované štátom a rôznymi verejnými inštitúciami. Takým príkladom je cyklistická sieť EUROVELO (ide o cyklistickú sieť v Európskej únii; východným Slovenskom prechádza jej časť EUROVELO 11, a to cez Košice, Prešov a Starú Ľubovňu – na sever v smere na Krakow a Pobaltie a na juh v smere na Balkán). Za ďalšiu významnú cyklistickú sieť možno považovať „Kostrovú sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji“, ktorej budovanie podporuje práve PSK (celá trasa EUROVELO 11 je zároveň súčasťou Kostrovej siete PSK). Tieto dve najvýznamnejšie regionálne cyklistické siete sú na lokálnej úrovni dopĺňané rôznymi kratšími, lokálnymi cyklistickými sieťami.

Obcou v súčasnosti neprechádza žiadna cyklistická trasa ale je v záujme obce aby došlo k vybudovaniu cyklistických trás s ich napojením na už existujúce cyklistické a turistické chodníky. Obec sa v rámci cyklistickej dopravy chce napojiť na cyklotrasu EUROVELO11 Prešov – Kendice – Košice.

Chodník pre peších je vybudovaný čiastočne po pravej strane popri ceste I/68 no s ohľadom na zvýšenie bezpečnosti dopravy a obyvateľov obce by bolo potrebné vybudovať chodník po oboch stranách tejto komunikácie ako aj chodníky popri miestnych komunikáciách. V obci je potrebné vybudovať chodníky aj v priestoroch športového areálu a v nových častiach, kde prebieha nová IBV.

Technická infraštruktúra

Vodovod a kanalizácia

Obec Kendice ma vybudovanú vodovodnú sieť, ktorá je zásobovaná z vodárenských zdrojov Východoslovenskej vodárenskej sústavy a a na základe štatistických údajov (sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021) je na vodovodnú sieť napojených z verejnej vodovodnej siete či už priamo v dome alebo mimo domu 246 domov čo predstavuje 52,68 %. Vlastný zdroj vody v dome alebo mimo domu ma 184 domov čo predstavuje 39,4 % a bez prípojky na vodovodnú sieť obecnú alebo vlastnú je 28 domov čo predstavuje 6,00%. Obec zásobovaná z vodárenských zdrojov Východoslovenskej vodárenskej sústavy má dostatočnú výdatnosť pre súčasné a ako aj ďalšie plánované obdobie.

Dostatok vody môže byť v budúcnosti zabezpečený aj z vodárenských zdrojov Prešovského skupinového vodovodu alebo plánovanej vodárenskej nádrže Tichý potok.

Dažďové vody z intravilánu obce sú z časti odvádzané v priekopách na okraji ciest prípadne kanalizáciou. Dažďová voda voľne steká do kanalizácie prípadne povrchom ciest do potoka, ktorý prechádza katastrom obce.

V najbližších rokoch by bolo potrebné zamerať sa v investíciách na vybudovanie kanalizácie pre splaškovú vodu, pričom je možné na financovanie využiť zdroje z EÚ.

Obec má vybudovaný čiastočne delený kanalizačný systém na odvedenie splaškových vôd do čistiarne odpadových vôd a dažďových vôd do miestnych potokov. Splašková kanalizácia je riešená ako kombinácia gravitačnej a tlakovej kanalizácie. Odvádzanie odpadových vôd zo samotnej obce je riešené do prečerpávacích staníc a následne do ČOV Kendice v severnej časti katastra obce. Časť pôvodných objektov rodinných domov v lokalite Tekeriš je odkanalizovaná do žúmp. Na základe uverejnených štatistických údajov (zo „Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021“) vyplýva, že 400 domov v obci je napojených na kanalizáciu, septik, žumpu alebo má funkčnú domácu čističku odpadových vôd čo predstavuje 85,66 %. 64 domov nemá žiadnu prípojku na odpadové vody čo predstavuje 13,70 % a tento štatistický údaj sa nepodarilo zistiť u 0,64 % domov.

Elektrická energia a plyn

Obec je na **elektrickú sieť** napojená vzdušnými 22 kV prípojkami z rozvodne Prešov. Vedenie elektrickej energie VN prechádza prevažne okrajom obce a zásobuje distribučné trafostanice 22/0,4 kV. V obci sa nachádza 5 trafostaníc zásobujúcich bytovú, priemyselnú a poľnohospodársku zástavbu. S ohľadom na plánovaný rozvoj obce by bolo potrebné vybudovať 4 nové trafostanice a osadiť ich transformátormi s výkonom minimálne 250 kVA. Po realizácii osadenia transformátorov by kapacita bola postačujúca pre potreby obyvateľov obce ako aj pre podnikateľské subjekty, ktoré majú svoje prevádzky v obci. Domové prípojky sú realizované väčšinou závesným prípadne zemným káblom. Na rozvod elektrickej energie je napojených 100 % domácností.

Obec je splynofikovaná STL **rozvodmi plynu**. Hlavný zásobovací rád tvorí potrubie DN 100 vychádzajúce z RS 1200 po miestnu komunikáciu kde sa rozdeľuje smerom na horný a dolný koniec obce. Zvyšok tvoria odbočky a okruhy vedené k jednotlivým skupinám domov a k miestam existujúcej zástavby. Rozvodná sieť je strednotlaková s prevádzkovým tlakom 0,3 MPa. Viaceré vedľajšie rozvody sú nízkotlakové na spoločný uličný tlakový regulátor plynu.

Plyn sa v domácnostiach využíva na varenie, vykurovanie a ohrev vody. Obec je plynofikovaná na 90 % a rozšírenie je potrebné v osade Tekeriš a v území, kde sú plánované nové priestory pre IBV – Misalatov, Zastrana dolina, Vyšné lúky a Pri rybníčku. Na základe dostupných štatistických údajov (Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021) je v obci na prípojku plynu napojených 359 domov čo predstavuje 76,87 % v troch prípadoch tento údaj nie je zistený a 105 domov nie je pripojených na rozvod plynu čo predstavuje 22,48 % všetkých domov v obci.

Verejné osvetlenie

V obci je inštalovaných xx lampa verejného osvetlenia. Vonkajšie osvetlenie v obci je napájané vzdušným vedením a svietidla sú osadené na stĺpoch verejného osvetlenia, ktoré pokrýva celé obývané územie obce. V najbližšom období predpokladáme potrebu rekonštruovať a rozširovať

rozvody verejného osvetlenia a to do nových oblastí výstavby v tomto programovacom období predpokladáme aj výmenu svietidiel za energeticky menej náročnejšie a zároveň účinnejšie svietidla.

Sieť osvetlenia pokrýva takmer celú obec a v najbližšom období predpokladáme rozšírenie verejného osvetlenia pri novej IBV. V prípade vhodných výziev by obec pristúpila k výmene súčasných svietiacich telies za nové, ktoré budú úspornejšie a šetrnejšie k životnému prostrediu.

Kamerový systém sa v obci nenachádza. A aj keď v obci nedochádza ku krádežiam alebo poškodzovaniu súkromného a obecného majetku inštalácia kamerového systému by mala výrazný vplyv na bezpečnosť obyvateľov a na ochranu majetku ako súkromného tak obecného.

Telekomunikácie

Z hľadiska telekomunikácií je obec pokrytá telekomunikačnou sieťou od všetkých poskytovateľov verejných telekomunikačných služieb. Kvalita signálu je na dobrej úrovni, žiadne problémy s kvalitou signálu nie sú. V obci je pre obyvateľov dostupný internet. Na komunikáciu s obyvateľmi je vybudovaný káblový obecný rozhlas, ktorým samospráva zabezpečuje informovanie obyvateľov v prípade potreby. Telekomunikačné siete v obci spravuje Slovak Telecom. V rámci telekomunikačnej siete patrí obec do UTO Prešov.

Sociálna oblasť

Demografická charakteristika

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Počet obyvateľov obce má od roku 2014 do roku 2021 približne ustálený stúpajúci charakter. Najvyšší počet obyvateľov za sledované obdobie dosiahla obec v roku 2020, keď k 31.12.2020 žilo v obci 2 044 obyvateľov. Keďže od roku 2014 do roku 2020 bol v obci stály nárast obyvateľstva a za celé obdobie došlo k poklesu počtu obyvateľov len v roku 2021 nemôžeme tento jav považovať za stály a nejaké hodnotenie tejto negatívnej demografickej krivky (medzi rokmi 2020-2021) by bolo nerelevantné. Pokles počtu obyvateľov obce za obdobie rokov 2020-2021 môže mať viac faktorov a to napr. odliv hlavne mladých obyvateľov obce za štúdiom respektíve za prácou mimo regiónu s celými rodinami alebo celkovou demografickou situáciou v štáte keď čoraz viac manželstiev má nižší počet detí resp. vyšší vek prvorodičiek. Aj napriek týmto skutočnostiam v obci ostáva dostatok mladých ľudí, ktorí sa po ukončení štúdia opäť vracajú do obce a majú záujem v obci žiť. Výhodou obce je aj jej dobrá poloha, blízkosť väčších miest v okolí obce a dobre spojenie v prípade potreby dochádzať za prácou.

Tabuľka č.11 Prehľad stavu trvalo bývajúceho obyvateľstva k 31.12.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muži	976	991	1 009	1 019	1 020	1 031	1 037	1 026
Ženy	947	969	976	982	994	994	1 007	983
Spolu	1 923	1 960	1 985	2 001	2 014	2 025	2 044	2 009
% žien	49,24	49,43	49,16	49,07	49,35	49,08	49,26	48,92

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec>

Predpoklad pre zastavenie odlivu mladých obyvateľov z obce a regiónu spočíva vo vytvorení a zabezpečení vhodných podmienok pre kvalitu života hlavné mladých rodín a obyvateľov, ktorí plánujú v obci ostať trvalo bývať, založiť rodinu a vybudovať resp. tu trvalo ostať žiť.

Pomer mužova žien sa v ostatných takmer 10 rokoch menil len mierne. Po celú dobu sa pomer oboch pohlaví pohyboval tesne okolo úrovne 50 %. Čo kopíruje pomer pohlavia v celoštátnom meradle.

Tabuľka č.12 Počet obyvateľov podľa pohlavia k 01.01.2021

Muži		Ženy	
abs.	%	abs.	%
1 025	50,94	987	49,06
Spolu: 2 012			

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Pomer pohlavia obyvateľov obce k 01.01.2021 je 50,94 % ku 49,06 % v prospech mužského pohlavia.

V rámci Slovenskej republiky je (na základe Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021) pomer pohlavia 48,91 % ku 51,09 % v prospech ženského pohlavia

Tabuľka č. 13 Štruktúra obyvateľstva podľa krajiny narodenia k 01.01.2021

Obyvatelia narodení v SR		Obyvatelia narodení mimo SR		Nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%
1 977	98,26	35	1,74	0	0,00
Spolu					2 012

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 môžeme konštatovať, že z 2012 obyvateľov obce sa 1 977 narodilo v Slovenskej republike čo predstavuje 98,26. Mimo Slovenskej republiky sa narodilo 35 obyvateľov obce čo predstavuje 1,74 % obyvateľov obce.

Tabuľka č. 14 Štruktúra obyvateľstva podľa štátnej príslušnosti

Obyvatelia so štátnou príslušnosťou SR		cudzinci		Nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%
2 008	99,80	2	0,10	2	0,10
Spolu					2 012

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Štruktúra obyvateľov obce podľa štátnej príslušnosti je takmer homogénna, keď 2 008 obyvateľov čo predstavuje 99,80 % je so štátnou príslušnosťou Slovenskej republiky. Dvaja obyvatelia sú inej ako Slovenskej štátnej príslušnosti a u dvoch obyvateľov sa tento štatistický údaj nepodarilo zistiť.

Tabuľka č. 15 Štruktúra obyvateľstva podľa rodinného stavu k 01.01.2021

Slobodný/á		Ženatý/vydatá		Rozvedený/á		Vdovec/Vdova		Nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
988	49,11	856	42,54	67	3,33	100	4,97	1	0,05
Spolu									2 012

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Štruktúra obyvateľov obce podľa rodinného stavu na základe štatistických údajov (viď tabuľka č.15) je nasledovná, 988 obyvateľov obce je slobodná resp. slobodný to predstavuje 49,11 %. Pri tomto údaji je potrebné vedieť, že je to počet obyvateľov obce od narodenia t.j. v údaji sú zahrnuté aj mladšie vekové kategórie (0-18 rokov). K 01.01.2021 bolo v obci 856 obyvateľov v kategórii ženatý/ vydatá čo predstavuje 42,54 %. Vdovcov resp. vdov bolo v obci 100 čo predstavuje 4,97 % obyvateľov a rozvedených bolo 67 obyvateľov čo predstavuje 3,33 % obyvateľov obce. Percento rozvedených obyvateľov žijúcich v obci je nižšie ako priemer v Slovenskej republike (v rámci Slovenskej republiky je rozvedený/á 444 536 obyvateľov) čo predstavuje 8,16 %. Tento trend je vďaka konzervatívnejšiemu spôsobu života obyvateľov vo vidieckych oblastiach aj keď aj tu je trend nárastu počtu rozvodov.

Tabuľka č. 16 Celkový prírastok obyvateľstva

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Celkový prírastok obyvateľstva (osoba)							
Kendice	37	25	16	13	11	19	-3

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK041D581674>

Celkový prírastok obyvateľstva ma za sledované obdobie kladné hodnoty až na rok 2021. Tento údaj nám kumuluje počet narodených detí a počet obyvateľov, ktorí sa v obci prihlásili k trvalému pobytu k počtu zomretých obyvateľov obce a obyvateľov, ktorí v obci zrušili trvale bydlisko. Kladné hodnoty teda znamenajú, že počet obyvateľov ktorí sa v obci narodili alebo sa do obce prisťahovali je vyšší ako počet obyvateľov ktorí umreli alebo zmenili trvale bydlisko.

Tabuľka č. 17 Prirodzený prírastok obyvateľstva

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prirodzený prírastok obyvateľstva (osoba)							
Kendice	26	28	14	13	15	19	13

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK041D581674>

Prirodzený prírastok obyvateľstva za roky 2015 až 2021 bol v kladných hodnotách. Tento ukazovateľ nám vyjadruje počet novonarodených obyvateľov obce. Presné vyjadrenie hodnôt na základe štatistických výsledkov sú uvedené v tabuľke č.17 Prirodzený prírastok obyvateľstva.

Tabuľka č. 18 Migračné saldo

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prisťahovaní na trvalý pobyt (osoba)							
Kendice							
Vysťahovaní z trvalého pobytu (osoba)							
Kendice							
Migračné saldo	11	-3	2	0	-4	0	-16

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK041D581674>

Migračné saldo je rozdiel medzi počtom obyvateľov prisťahovaných a vysťahovaných

Na základe údajov v tabuľke Migračné saldo môžeme konštatovať, že v rokoch 2016, 2019 a 2021 boli hodnoty v záporných číslach čo znamená, že v týchto rokoch sa viac obyvateľov z obce vysťahovalo ako prisťahovalo a naopak v rokoch 2015, 2017 sa ich viac prisťahovalo ako vysťahovalo v rokoch 2018 a 2020 bol počet obyvateľov čo sa prisťahovali a vysťahovali identický. Z uvedených štatistických údajov vyplýva, že od roku 2018 počet prisťahovaných obyvateľov je nižší ako počet vysťahovaných. Aj na základe týchto štatistických údajov vidieť potrebu vytvárania vhodných podmienok na bývanie, prácu a voľnočasové aktivity najmä pre produktívne vekové skupiny obyvateľstva obce.

Tabuľka č.19 Živonarodení a zomretí

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Živonarodení a zomretí							
Kendice - živonarodení	40	37	30	25	27	34	30
Kendice - zomretí	14	9	16	12	12	15	17

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK041D581674>

Počet živonarodených obyvateľov za sledované obdobie bol stále vyšší ako počet zomretých obyvateľov obce. Na základe týchto údajov môžeme konštatovať, že počet obyvateľov obce by sa mal zvyšovať no obec dosahuje vysoké migračné saldo a to spôsobuje, že počet obyvateľov obce sa už roky drží na približne rovnakej úrovni. Za sledované obdobie t.j. od roku 2014 keď obec mala 1 923 obyvateľov a najnovšími údajmi o počte obyvateľov (k 31.12.2022 2 032 obyvateľov) vidíme nárast obyvateľov obce. Na nárast počtu obyvateľov obce vplýva aj kvalita života obyvateľov obce vo forme nových pracovných príležitosti v obci a blízkom okolí ako aj sortiment a kvalita poskytovaných služieb pre obyvateľov obce.

Konfesionálna a národnostná štruktúra

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje Rímskokatolícke vierovyznanie s 72,17 % čo predstavuje 1 452 obyvateľov obce. Druhým najpočetnejším vierovyznaním je Apoštolská cirkev na Slovensku s počtom obyvateľov hlásiacich sa k tomuto vierovyznaniu 107 čo predstavuje 5,32 %. Ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu sa hlási 50 obyvateľov obce čo predstavuje 2,49 % všetkých obyvateľov obce Nepatrné zastúpenie majú aj príslušníci Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania s 0,70 % obyvateľov obce (14). Bez náboženského vyznania je 260 obyvateľov čo predstavuje 12,92 %. U 105 obyvateľov obce nebolo zistené vierovyznanie čo predstavuje 5,22 % obyvateľov obce. Na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 a 2021 je vidieť, že počet obyvateľov s vierovyznaním aj napriek nárastu počtu obyvateľov obce klesá. V roku 2011 žilo v obci bez akéhokoľvek vierovyznania 61 obyvateľov obce čo pri počte obyvateľov (1 819) predstavovalo 3,35 % b na základe výsledkov z roku 2021 môžeme konštatovať, že bez vierovyznania žije v obci 260 obyvateľov čo predstavuje 12,92 %.

V obci ma sídlo Rímskokatolícka farnosť sv. Michala Kendice a nachádza sa tu Kostol sv. Michala archanjela. Klasický kostol bol postavený v roku 1819. Reštaurovaný bol v roku 1885 a obnovený v roku 1909. Jednoduchý pozdĺžny kostol s rovným uzáverom presbytéria a s pruskými klenbami. Fasáda je hladká. Nad lomeným štítom stojí vstavaná veža, ktorá je krytá ihlancom. Vámalba kostola je z roku 1905 od A. Gratza. Oltáre sú historizujúce z 19. a 20. storočia. Kazateľnica je rokoková z konca 18. storočia, na parapete členená stĺpmi s kompozitnou hlavicou a rokajom. V kostole sa nachádza niekoľko obrazov – obraz Ružencovej Panny Márie z roku 1871, ktorej autorom je J. Gubalský, obraz sv. Martina z polovice 19. storočia, obraz sv. Michala archanjela z roku 1900, obraz sv. Jána Krstiteľa od K. Sárosiho z roku 1905.

Rím. Kat. farský úrad sv. Michala ma sídlo na ulici Nižná 172 priamo v obci .

Tabuľka č. 20 Trvalo bývajúceho obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

	SODB 2011			SODB 2021	
	Muži	Ženy	Spolu	Počet obyvateľov	% percenta
Rímskokatolícka cirkev	778	779	1 557	1 452	72,17
Gréckokatolícka cirkev	17	16	33	50	2,49
Pravoslávna cirkev	5	7	12	6	0,30
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0	1	1	0,05
Apoštolská cirkev na Slovensku	14	27	41	107	5,32
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku	6	3	9	14	0,70
Cirkev adventistov siedmeho dňa				1	0,05
Kresťanské zbory na Slovensku				4	0,20
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v SR				1	0,05
Starokatolícka cirkev na Slovensku					
Budhizmus				1	0,05
Islam					
Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi				7	0,35
Pohanstvo a prírodné duchovno				2	0,10
Ad hoc hnutia				1	0,05
Iné	4	0	4		
Bez vyznania	34	27	61	260	12,92
Nezistené	55	46	101	105	5,22
Spolu			1 819	2012	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Na základe vyššie uvedených údajov môžeme konštatovať, že pri poslednom sčítaní obyvateľstva (rok 2021) a predchádzajúcim sčítaním obyvateľstva (rok 2011) sa v obci znížil počet obyvateľov s rímskokatolíckym vierovyznaním a zvýšil počet obyvateľov s gréckokatolíckym vierovyznaním. Významné stúpol počet obyvateľov bez vierovyznania.

Počet obyvateľov podľa pohlavia a náboženského vyznania sa nedá zistiť nakoľko štatistické údaje nám túto možnosť v rámci Sčítania realizovaného v roku 2021 neposkytujú.

Tabuľka č.21 Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a materinského jazyka

	SODB 2011			SODB 2021	
	Muži	Ženy	Spolu	Počet obyvateľov	% percenta
Slovenský	625	629	1 254	1 521	75,60
Maďarský	0	1	1	2	0,10
Rómsky	232	223	455	365	18,14
Rusínsky	5	8	13	8	0,40
Vietnamský					
Poľský	2	0	2	3	0,15
Ukrajinský	0	1	1		
Český	2	1	3	2	0,10
Arabský					
Rumunský				1	0,05
Slovenský posunkový jazyk					
Iný					
Nezistený	48	42	90	110	5,47
Spolu	914	905	1 819	2 012	100

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Na základe sčítania obyvateľstva v roku 2021 môžeme konštatovať, že v obci žije 1 521 obyvateľov s materinským jazykom slovenským čo tvorí 75,60 %. Ako svoj materinský jazyk rómsky uviedlo 365 obyvateľov obce čo predstavuje 18,14 % a ďalším najpočetnejším jazykom je rusínsky, ktorý uviedli 8 obyvatelia obce čo predstavuje 0,40 % ostatné jazyky na základe výsledkov sčítania sú uvedené v tabuľke č.21. Nezistený materinský jazyk bol u 110 obyvateľov obce čo predstavuje 5,47 percenta.

Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a materinského jazyka na základe sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 sa nám nepodarilo zistiť nakoľko v štatistických údajoch sa hodnota podľa pohlavia neuvádza. Tento údaj však nemá obzvlášť vysokú výpovednú hodnotu nakoľko pomer pohlavia v obci je na približne rovnakej percentuálnej úrovni (51,94 % obyvateľov mužského pohlavia a 49,03 % obyvateľov ženského pohlavia).

Tabuľka č. 22 Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

	SODB 2011			SODB 2021	
	Muži	Ženy	Spolu	Počet obyvateľov	% percenta
Slovenská	830	820	1 650	1 718	85,39
Rómska	36	40	76	178	8,85
Rusínska	3	4	7	5	0,25
Ukrajinská	0	1	1	1	0,05
Poľska	1	0	1	3	0,15
Česká	3	2	5	3	0,05
Rumunská				1	0,05
Maďarská					
iná					
Nezistená	41	38	79	103	5,12
Spolu			1 819	2 012	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Hodnoty o tomto ukazovateli sú dostupné zo Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011 a Aktuálnejšie údaje o tejto štruktúre obyvateľstva sú dostupné už aj po sčítaní v roku 2021 no na rozdiel od predchádzajúcich sčítaní je počet obyvateľov podľa národnosti uverejnený bez rozdelenia podľa pohlavia.

Národnostné zloženie obyvateľstva obce podľa výsledkov SODB v roku 2021 je viac menej homogénne a až 85,39 % obyvateľov je Slovenskej národnosti. Druhá najpočetnejšia národnosť obyvateľov obce je rómska, ktorú tvorí viac ako 8,85 % obyvateľov obce. Počet obyvateľov ostatných národností je uvedený v tabuľke č.21. U 103 obyvateľov obce sa tento údaj nepodarilo zistiť.

Aj keď na základe štatistických údajov (výsledky sčítania obyvateľov, bytov a domov 2021) sa k Rómom na základe materinského jazyka hlási 365 obyvateľov čo predstavuje 18,14 % z celkového počtu obyvateľov obce a na základe národnosti sa k Rómom hlási 178 obyvateľov čo predstavuje 8,85 % z celkového počtu obyvateľov obce **Kendice**. Je obec zaradená do Atlasu rómskych komunít v rámci ktorého (rok 2019) je podiel rómskych obyvateľov 21-30%.

Atlas rómskych komunít je jedným z celej škály projektov a aktivít, ktoré realizuje Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK). **Je nástrojom na mapovanie štrukturálnych nerovností medzi Rómami a majoritou.** Vo výsledku obsahuje širokú paletu informácií o obciach s rómskymi osídleniami a o samotných osídleniach, preto je dobrým východiskovým zdrojom pre nápravu nerovností prostredníctvom verejných politík.

Atlas sa zameriava na mapovanie životných podmienok a dostupnosť vybraných služieb, no nepokrýva celú šírku znevýhodnení, ktorým Rómovia čelia (napr. o diskriminácii, či iných problémoch).

Atlas rómskych komunít je už takmer dve desaťročia zaužívaným názvom. Prvý Atlas bol publikovaný v roku 2004, v 2013 sa realizoval druhý v poradí, a v roku 2019 sa uskutočnilo tretie mapovanie rómskych komunít pod tým istým názvom. Je dôležité poznamenať, že aj keď využíva pojem „komunita“, osídlenia a ich obyvatelia, o ktorých životných podmienkach Atlas vypovedá väčšinou netvorí „komunitu“ v sociologickom zmysle slova.

Niektoré štatistické údaje na základe mapovania rómskych komunít sú uvedené v tabuľke č.23

Tabuľka č.23. Atlas rómskych komunít k 31.12.2019 obec Kendice

	Počet obyvateľov obce	Podiel rómskych obyvateľov	Počet obyvateľov osídlení (intervaly)	Počet obyvateľov osídlení na okraji obce (intervaly)	Aké % obydľí má dostupnú verejnú kanalizáciu?	Aké % obydľí reálne využíva verejnú kanalizáciu ?
	1 989	21%-30%	401-500	51-100	90	60

Zdroj: <https://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019>

Tabuľka č.23 „Atlas rómskych komunít“ a niektoré ukazovatele nám dávajú bližší obraz o kvalite života príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity v obci nakoľko nie všetci príslušníci Marginalizovanej rómskej komunity sa pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov hlásia k rómskej komunite a nehlásia sa k rómskej národnosti a rómsky jazyk neuvádzajú ako svoj materinský jazyk. uvádzajú ju ani ako národnosť a ani ako materský jazyk. Na základe údajov z Atlasu rómskych komunít je v obci pomer rómskych obyvateľov v intervale 21%-30% no na základe sčítania obyvateľov sa k rómskej národnosti hlási 178 obyvateľov obce čo predstavuje 8,85 % a 365 obyvateľov obce uvádza ako svoj materinský jazyk rómsky jazyk čo predstavuje 18,14 %.

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov mení v prospech starších ročníkov narodenia a to jednak zníženou pôrodnosťou všeobecne, keď veľa mladých ľudí skôr ako rodinu uprednostňuje svoju kariéru v zamestnaní ako aj tým, že v dnešnej dobe sa pre materstvo ženy rozhodujú v vyššom veku života. Ďalším dôvodom prečo nám populácia v obci „starne“ je zvýšená dĺžka života všeobecne. Trend menej početných rodín môžeme sledovať už približne od konca 90-tých rokov minulého storočia. Tento trend vyvolali sociálno-ekonomické podmienky v akých súčasná generácia obyvateľov žije a pracuje.

K lepšiemu pochopeniu vekovej štruktúry obyvateľstva v obci v tabuľke č. 24 uvádzame počet obyvateľov obce v päťročných vekových intervalov s možnosťou porovnania s výsledkami sčítania v roku 2011.

Tabuľka č.24 Veková štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

	2011			2021		
	Muži	Ženy	spolu	Muži	Ženy	spolu
0-4 rokov	85	69	154	76	82	158
5-9 rokov	72	53	125	91	78	169
10-14 rokov	70	74	144	89	62	151
15-19 rokov	96	98	194	80	63	143
20-24 rokov	77	69	146	69	62	131
25-29 rokov	66	59	125	92	96	188
30-34 rokov	72	73	145	69	63	132
35-39 rokov	60	65	125	71	53	124
40-44 rokov	59	50	109	69	62	131
45-49 rokov	62	54	116	64	70	134
50-54 rokov	49	51	100	51	53	104
55-59 rokov	45	43	88	60	51	111
60-64 rokov	45	39	84	47	58	105
65-69 rokov	19	25	44	40	42	82
70-74 rokov	11	35	46	29	33	62
75-79 rokov	11	17	28	13	19	32
80-84 rokov	8	15	23	7	23	30
85-89 rokov (85+ rokov 2011)	7	16	23	6	6	12
90-94 rokov	0	0	0	1	7	8
95-99 rokov	0	0	0	0	4	4
100 + rokov	0	0	0	0	1	1
Spolu	914	905	1 819	1 024	988	2 012

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvateľstva>

Na základe štatistických údajov uvedených v tabuľke č. 24 „veková štruktúra obyvateľstva“ môžeme konštatovať, že počet obyvateľov mladších ročníkov je vyšší ako pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2011 ako aj počet obyvateľov nad 50 rokov. Tieto vyššie hodnoty sú dané jednak vyšším počtom obyvateľov obce (počet obyvateľov obce narástol od roku 2011 do roku 2021 o 11,11 %) ako aj neustále sa predlžujúcou dĺžkou života obyvateľov. Bližší údaj nám poskytne tabuľka č.25 Štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín.

Tabuľka č.25 Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín k 01.01.2021

Vekové skupiny	abs.	%
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	478	23,76
Produktívny vek (15-64 rokov)	1 303	64,76
Poproduktívny vek (65 a viac rokov)	231	11,48
Spolu	2012	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Zo získaných štatistických údajov (uvedených v tabuľke č.25 Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín) vidíme, že v obci je 23,76 % obyvateľov v predproduktívnom veku, 1 303 obyvateľov (64,76 %) v produktívnom veku a 231 obyvateľov čo činí 11,48 % v poproduktívnom veku. Na základe týchto údajov môžeme zistiť ďalšie štatistické údaje a to Index ekonomického zaťaženia a Index starnutia tieto údaje sú uvedené v tabuľkách č. 26 a č.27. Aj tieto údaje nám slúžia na bližšiu analýzu obyvateľov obce.

Tabuľka č.26 Index ekonomického zaťaženia

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
muži	51,53	50,15	49,63	48,69	49,42	50,95	52,45
ženy	51,41	52,02	54,16	55,56	54,35	55,40	57,28
Spolu	51,47	51,07	51,82	52,00	51,80	53,11	54,78

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>

Štatistický údaj „Index ekonomického zaťaženia“ vyjadruje v percentách percento osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku k osobám v produktívnom veku, resp. počet osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku k osobám v produktívnom veku.

Tabuľka č.27 Index starnutia

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
muži	32,68	33,73	35,20	37,45	39,18	41,13	41,77
ženy	58,94	59,81	55,41	60,63	63,55	63,18	61,26
Spolu	44,47	45,55	44,70	48,49	50,54	51,50	50,96

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk>

Index starnutia ako štatistický údaj nám vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku. Tento štatistický údaj sa zvyčajne vyjadruje v percentách.

Vzdelanostná štruktúra a školstvo

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce ma priamy súvis s rozvojom obce nakoľko obyvatelia obce sa priamo alebo nepriamo svojím konaním pričiňujú o rozvoj resp. stagnáciu prostredia v ktorom žijú, pracujú a kde prebiehajú ich voľnočasové aktivity. Je všeobecne známe a dokázané, že ľudia s vyšším stupňom vzdelania majú väčšie schopnosti rozvíjať svoj potenciál pre svoj vlastný prospech ako aj pre prospech okolia v ktorom pôsobia.

Podľa výsledkov SODB 2021 sa v obci nachádza 16 obyvateľov, ktorí majú uvedené bez školského vzdelania. 372 obyvateľov má uvedené bez ukončeného vzdelania tento údaj však zachytáva obyvateľov obce, ktorí ešte neukončili povinnú školskú dochádzku. 515 obyvateľov obce čo predstavuje 25,60 % má dosiahnuté základné vzdelanie jedná sa viac menej o staršie ročníky. Stredné odborné učňovské (bez maturity) a úplné stredné s maturitou má 709 obyvateľov obce čo predstavuje 35,24 % obyvateľov obce. Vyššie odborné vzdelanie dosiahlo 68 obyvateľov obce (3,38%) a vysokoškolské vzdelanie úspešne ukončilo 275 obyvateľov obce čo predstavuje 13,67 % z celkového počtu obyvateľov **Kendíc**.

Tabuľka č. 28 Obyvatelia podľa najvyššieho dosiahnutého stupňa vzdelania

Vzdelanie	Počet	Podiel (%)
Bez ukončeného vzdelania (osoby 0-14 rokov)	372	18,49
Základné vzdelanie	515	25,60
Stredné odborné učňovské vzdelanie (bez maturity)	318	15,81
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	391	19,43
Vyššie odborné vzdelanie	68	3,38
Vysokoškolské	275	13,67
Bez školského vzdelania osoby vo veku 15 rokov a viac	16	0,80
Nezistené	57	2,83
Spolu	2 012	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva>

Aby vzdelanostná úroveň obyvateľov dosiahla čo najvyšší stupeň musia byť vytvorené kvalitné podmienky a hlavne dostupnosť školských zariadení v ktorých sú vytvorené adekvátne podmienky na získanie vedomosti a osvojovanie si zručnosti pre obyvateľov obce od najmladších vekových skupín.

V súlade so zákonom č.416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1.7.2002 prešla materská škola do zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V čase spracovania tohto dokumentu materskú školu navštevovalo 100 detí. Je predpoklad, že kapacita materskej školy v blízkej dobe nebude postačujúca a preto bude potrebné nájsť riešenie, ktoré by túto situáciu vyriešilo. Materská škola v obci prešla v roku 2022 rekonštrukciou, ktorej cieľom bolo navýšiť kapacitu materskej školy. V objekte materskej školy sa nachádza xxxx tried

a školská jedáleň. V materskej škole pôsobí xxx pedagogických a xxxx nepedagogických pracovníkov. Materskú školu navštevujú deti z obce ako aj z okolitých obcí a to konkrétne z obcí xxxxxxxx.

V rámci predprimárneho vzdelávania v roku 2022 materské školu navštevovalo xxx detí.

V obci sa nachádza Cirkevná základná škola sv. Michala je plne organizovaná a má xxxx tried. Základná škola, ktorej zriaďovateľom nie je obec ale cirkev, Základná škola a materská škola poskytujú vzdelávanie okrem žiakom z obce aj žiakom z okolitých obcí.

V rámci predprimárneho vzdelávania materskú školu v čase spracovania tohto dokumentu navštevovalo 52 detí.

Plne organizovanú základnú školu v školskom roku 2021/2022 navštevovalo 353 žiakov z obce a blízkeho okolia. Z celkového počtu žiakov základnej školy až 245 žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Nie všetky deti z obce navštevujú materskú školu a nie všetky školopovinné deti navštevujú Cirkevnú základnú školu sv. Michala. Dôvodom je aj blízkosť krajského mesta, kde veľa rodičov týchto detí dochádza za zamestnaním a tak cestou do zamestnania berú deti so sebou a tie navštevujú materské školy a základné školy v mieste ich zamestnania. Ďalším dôvodom prečo deti nenavštevujú materskú školu je ten, že niektorí obyvatelia obce žijú vo viac generačných domov a tak deti ostávajú doma z dôvodu, že sa o deti starajú starí rodičia, ktorí už sú na dôchodku.

Stredné odborné školy sa v obci nenachádzajú a žiaci po skončení základnej povinnej školskej dochádzky majú možnosť štúdia v meste Prešov alebo Košice.

Vysokoškolské štúdium po absolvovaní odborných stredných škôl je podľa zamerania a záujmu študentov na vysokých školách respektíve univerzitách ktoré sa nachádzajú v mestách Prešov, Košice, Žilina, Nitra resp. Bratislava.

Sociálna infraštruktúra

Domový a bytový fond

Podľa Sčítania obyvateľov bytov a domov z roku 2021 bolo v obci celkovo 467 obývaných rodinných domov. **Na jeden obývaný dom v obci tak v roku 2021 pripadalo priemerne 4,30 obyvateľa.**

Rôzne ukazovatele bytového a domového fondu v obci môžeme podrobne vidieť v nižšie uvedených tabuľkách a to od tabuľky č. 29 po tabuľku č. 48.

Tabuľka č. 29 Počet domov v obci k 01.01.2021

Počet domov	
Územná jednotka	Spolu
Kendice	467

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/pocet-domov>

V obci sa k 01.01.2021 nachádzalo 467 domov, údaje o počte neobývaných domov resp. obývaných domov štatistické údaje neuvádzajú.

Tabuľka č. 30 Počet domov podľa typu domu v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Rodinný dom	448	95,93
Bytový dom	4	0,86
Polyfunkčná budova	1	0,21
Ostatné budovy na bývanie	4	0,86
Neskolaudovaný rodinný dom	4	0,86
Núdzový objekt, neurčený na bývanie	1	0,21
Inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0,00
Ostatné	5	1,00
Nezistený	0	0,00
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-domu>

Rozdiel medzi domovým fondom a bytovým fondom v obci je ten, že v niektorom dome (napr. bytový dom) sa môže nachádzať viac bytov. Aj preto sú údaje o počte domov a bytov rozdielne. Na základe sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 sa v obci **Kendice** nachádza 467 domov a 479 bytov.

Na základe štatistických údajov uverejnených v tabuľke č.30 „počet domov podľa typu domu“ môžeme konštatovať, že v obci je 95,93 % rodinných domov a 0,86 % bytových domov. K 01.01.2021 boli v obci neskolaudované 4 rodinné domy čo predstavuje 0,86 % všetkých domov v obci.

Zo štatistických údajov, ktoré nám poskytuje tabuľka č.31 „štruktúra domov podľa obdobia výstavby“ môžeme konštatovať, že najväčšia výstavba domov v obci bola v období rokov 1946-1960 a 1961-1980 po roku 2000 sa v obci vybuďovalo 110 domov čo dáva predpoklady pre ďalší demografický rast obce.

Aby tento rast mal trvalý charakter je potrebné v obci vytvoriť aj iné vhodné podmienky, ktoré budú mať vplyv na kvalitu života v obci a to či už v oblasti rozvoja služieb pre občanov tak aj vytváraním vhodného životného prostredia, podmienok na voľnočasové aktivity obyvateľov a v neposlednom rade je vytváranie vhodných podmienok pre tvorbu nových pracovných príležitostí v obci.

Zámerom obce je sprístupniť a vybaviť potrebnou infraštruktúrou v obci nové lokality pre Individuálnu bytovú výstavbu ako aj pre budovanie obecných nájomných bytov. Najmä o možnosť bývania v nájomných bytoch je v súčasnom období veľký záujem hlavne u mladých rodín a to z dôvodu, že v súčasnom období nie sú najvhodnejšie podmienky na poskytnutie úveru na výstavbu rodinných domov.

Tabuľka č. 31 Štruktúra domov podľa obdobia výstavby v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Pred rokom 1919	15	3,21
1919-1945	40	8,57
1946-1960	99	21,20
1961-1980	116	24,84
1981-2000	84	17,99
2001-2010	64	13,70
2011-2015	25	5,35
2016 a neskôr	21	4,50
nezistené	3	0,64
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-vystavby>

Tabuľka č. 32 Štruktúra domov podľa počtu podlaží v obci k 01.01.2021

	abs.	%
1 podlažie	167	35,76
2 podlažia	245	52,46
3 podlažia	50	10,71
4 podlažia	3	0,64
Nezistené	2	0,43
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-poctu-podlazi>

Na základe údajov „štruktúra domov podľa počtu podlaží“ môžeme konštatovať že domy vybudované v riešenom území určujú vidiecky charakter obce bez nejakých rušivých dominantných stavieb. Na základe údajov vidíme, že 1 a 2 podlažné domy tvoria 88,22 % , kde nie sú v rámci tu vybudovaných domov nejaké dominantné stavby. 4 podlažia majú len bytové domy, ktoré sú citlivo vsadené do lokality, kde ich výška neprekáča a dáva obci modernejší charakter.

Z budovaním bytových domov v obci sa počíta aj v nasledujúcom období nakoľko o byty v bytových domoch je veľký záujem.

Tabuľka č. 33 Štruktúra domov podľa formy vlastníctva v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Fyzická osoba	405	86,72
Obec	0	0,00
Iná právnická osoba	1	0,21
Cirkev	0	0,00
Zahraničný vlastník	0	0,00
Kombinácia vlastníkov	53	11,35
Obchodná spoločnosť	1	0,21
Nezistený	7	1,50
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-formy-vlastnictva>

Z údajov v tabuľke č.33 „štruktúra domov podľa formy vlastníka 86,72 % domov vlastní fyzické osoby. Kombinácia vlastníkov je pri 53 domoch a je to spôsobené tým, že niektoré domy sú už vo vlastníctve viacerých súrodencov resp. iných rodinných príslušníkov.

Tabuľka č. 34 Štruktúra domov podľa materiálu nosnej konštrukcie v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Murovaná konštrukcia (tehly, tvárnice, tehlové bloky)	359	76,87
Konštrukcia z nepálených tehál	19	4,07
Spriahnutá oceľobetónová konštrukcia (stenové panely)	0	0,00
Konštrukcia z kameňa	5	1,07
Drevená konštrukcia	3	0,64
Konštrukcia kombinovaná (kameň a tehly)	73	15,63
Iná konštrukcia	4	0,86
Nezistený	4	0,86
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-materialu-nosnej-konstrukcie>

V tabuľke č. 34 máme možnosť vidieť štruktúru domov podľa materiálu nosnej konštrukcie tento štatistický údaj je v značnej miere ovplyvnený obdobím výstavby toho ktorého domu a materiálom, ktorý sa v danom období používal.

Tabuľka č. 35 Počet domov podľa vodovodnej prípojky v obci k 01.01.2021

	abs.	%
V dome - z verejnej siete	115	24,63
V dome - vlastná	162	34,69
Mimo domu - z verejnej siete	131	28,05
Mimo domu - vlastná	22	4,71
Bez prípojky	28	6,00
Nezistený	9	1,93
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-vodovodnej-pripojky>

Z údajov uverejnených v tabuľke č. 35 „počet domov podľa vodovodnej prípojky“ vidíme, že vodovodnú prípojku v dome a to či už verejnej siete alebo vlastnú ma 277 domov čo predstavuje 59,32 %. Bez vodovodnej prípojky je v obci ešte 28 domov čo predstavuje 6,00 % domov v obci.

Tabuľka č. 36 Počet domov podľa plynovej prípojky v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Áno	359	76,87
Nie	105	22,48
Nezistené	3	0,64
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-plynovej-pripojky>

Čo sa týka plynovej prípojky tak k 01.01.2021 malo plynovú prípojku 359 domov a 105 domov plynovú prípojku nemalo čo predstavuje 22,48 %.

S ohľadom na rastúce ceny energií ako aj na kvalitu životného prostredia v obci by bolo vhodné aby čo najviac domov bolo pripojených na prípojky plynu nakoľko vykurovanie plynom je oveľa viac šetrnejšie k životnému prostrediu ako vykurovanie domov pevným palivom a to či už drevom alebo uhlím.

V budúcnosti sa ako najvhodnejším riešením javí vykurovanie domov slnečnou energiou za pomoci fotovoltaických panelov umiestnených na strechách domov prípadne iných vhodných miestach alebo tepelnými čerpadlami, ktoré hlavne v poslednej dobe sú veľmi žiadané.

Tabuľka č. 37 Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Septik, žumpa	53	11,35
Prípojka na kanalizačnú sieť	343	73,45
Domáca čistička odpadových vôd	4	0,86
Bez kanalizácie	64	13,70
Nezistený	3	0,64
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-kanalizacneho-systemu>

Štatistické údaje uverejnené v tabuľke č. 37 „štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému v obci“ nám ukazuje, že 64 domov (13,70%) je bez kanalizácie. V Jedná sa prevažne o domy, ktoré boli vybudované v skoršom období. Tento údaj poukazuje na vysokú možnosť znečistenia spodných vôd v oblasti kde sa domy bez kanalizačnej prípojky nachádzajú čo môže mať významný vplyv na kvalitu životného prostredia. Je preto v záujme vedenia obce aby v prípade týchto domov ak nie je možnosť ich pripojenia na kanalizačnú sieť došlo k výstavbe a osadeniu septikov a nepriepustných žúmp.

Tabuľka č. 38 Štruktúra domov podľa obdobia rekonštrukcie v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Pred rokom 1980	1	0,21
1980-1990	1	0,21
1991-1995	2	0,43
1996-2000	1	0,21
2001-2005	26	5,57
2006-2009	73	15,63
2010-2015	110	23,55
2016 a neskôr	78	16,70
Bez rekonštrukcie	172	36,83
Nezistený	3	0,64
Spolu	467	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-poslednej-rekonstrukcie>

Údaje uvedené v tabuľke č.38 „štruktúra domov podľa obdobia rekonštrukcie má informatívny charakter a viac menej ma súvis so stavebnými trendami v oblasti zatepľovania čím dochádza k úspore

palív a nákladov na vykurovanie domov. Úspora palív ma vplyv na kvalitu životného prostredia a tým aj kvalitu života obyvateľov obce.

Byty

Tabuľka č. 39 Počet bytov v obci k 01.01.2021

Počet domov	
Územná jednotka	Spolu
Kendice	497

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov>

V obci **Kendice** bolo k 01.01. 2021 spolu 497 bytov. Štruktúra týchto bytov podľa typu domu je uvedená v tabuľke č. 40. Z uvedených údajov vidíme, že takmer 461 bytov čo predstavuje 92,76 % sa nachádza v rodinných domoch a 21 bytov sa nachádza v bytových domoch. K 01.01.2021 bolo v obci neskolaudovane 4 rodinné domy.

Tabuľka č. 40 Počet bytov podľa typu domu v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Rodinný dom	461	92,76
Bytový dom	21	4,23
Polyfunkčná budova	1	0,20
Ostatné budovy na bývanie	4	0,80
Neskolaudovaný rodinný dom	4	0,80
Núdzový objekt, neurčený na bývanie	1	0,20
Inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0,00
Ostatné	5	1,01
Nezistený	0	0,00
Spolu	497	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-typu-domu>

Na základe štatistických údajov „počet bytov podľa formy vlastníctva“ tabuľka č. 41 môžeme konštatovať, že 92,76 % bytov v obci sa nachádza vo vlastnom dome. 11 bytov čo predstavuje 2,21 % sú obecné byty. Trend obecných nájomných bytov ma stúpajúcu tendenciu a je ďalšou možnou cestou ako v obci vytvoriť vhodné podmienky pre kvalitnejší život hlavne mladým rodinám hlavne s deťmi,

ktoré pre ponuku možnosti zadovážiť si nájomný byt v mestách a väčšej možnosti ponuky zamestnania odchádzajú z obce.

Tabuľka č. 41 Počet bytov podľa formy vlastníctva v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Byt obývaný vlastníkom	3	0,60
Byt vo vlastnom dome	461	92,76
Obecný byt	11	2,21
Služobný byt	0	0,00
Družstevný byt	0	0,00
Byt v nájme	0	0,00
Iná forma užívania bytu	9	1,81
Nezistený	13	2,62
Spolu	497	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-formy-vlastnictva>

Tabuľka č. 42 Počet bytov podľa počtu obytných miestností v obci k 01.01.2021

	abs.	%
1 obytná miestnosť	12	2,41
2 obytné miestnosti	46	9,26
3 obytné miestnosti	73	14,69
4 obytné miestnosti	95	19,11
5 obytných miestností	116	23,34
6 obytných miestností	97	19,52
7 obytných miestností	36	7,24
8 obytných miestností	10	2,01
9 obytných miestností a viac	9	1,81
Nezistený	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-poctu-obytnych-miestnosti>

Počet obytných miestností v bytoch je viac menej orientačný ukazovateľ a často súvisí s obdobím výstavby. Pri výstavbe domov v začiatkom alebo v polovici 20. storočia boli budované domy s menším

počtom miestnosti v ktorých žilo viac príslušníkov jednej rodiny postupne tento trend bol nahradený výstavbou domov s viacerými miestnosťami aby sa zvýšil komfort v dome žijúcich členov rodiny.

Tabuľka č. 43 Počet bytov podľa polohy bytu v dome v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Prízemie	471	94,77
1. poschodie	16	3,22
2. poschodie	3	0,60
3. poschodie	3	0,60
Podkrovie, mezonet alebo mezanín	1	0,20
Nezistená	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-polohy-bytu-v-dome>

Na základe tohto štatistického ukazovateľa vidíme, že takmer 95 % bytov v dome sa nachádza na prízemí je to dané tým, že skôr budované domy boli prízemné čo bolo dane stavebnými materiálmi ktoré sa v minulosti používali)prevažne drevo a tzv. „valky“ (t. j. tehly z nepálenej hliny). Trend výstavby prízemných domov tzv. bungalovov vidíme aj dnes. Počet bytov na druhom resp. treťom poschodí je zhodne po tri byty a jedna sa o byty v bytových domoch. Byty na druhom a treťom poschodí tvoria 1,20 % bytov v obci.

Tabuľka č.44 Počet bytov podľa zásobovania vodou v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Vodovod v byte zo spoločného zdroja	267	53,27
Vodovod v byte z vlastného zdroja	198	39,84
Vodovod mimo bytu	2	0,40
Bez vodovodu	28	5,63
Nezistené	2	0,40
Spolu	497	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-zasobovania-vodou>

Zásobovanie jednotlivých bytov vodou zo spoločného prípadne z vlastného zdroja je zabezpečené v 465 prípadoch čo znamená, že 93,11 %. 28 bytov v obci je bez vodovodu. Jedná sa hlavne o staršie byty, ktoré sa nachádzajú v časti obce zvanej Tekerič, kde žijú príslušníci marginalizovanej rómskej komunity.

Tabuľka č. 45 Počet bytov podľa splachovacieho záchodu v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Splachovací záchod v byte	449	90,34
Splachovací záchod mimo bytu	3	0,60
Bez splachovacieho záchoda	42	8,45
Nezistené	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-splachovacieho-zachodu>

Údaje v tabuľke č.45 „počet bytov podľa splachovacieho záchodu“ poukazuje na kvalitu bývania obyvateľov obce. Bez splachovacieho záchoda sú prevažne byty, ktoré sa nachádzajú v domoch, ktoré boli budované v skoršom období. V obci sa nachádza 42 bytov bez splachovacieho záchodu čo predstavuje 8,45 % bytového fondu v obci.

Tabuľka č.46 Počet bytov podľa kúpeľne v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Vaňa alebo sprchovací kút v byte	450	90,54
Bez vane alebo sprchovacieho kúta v byte (nachádza sa na chodbe, spoločná)	0	0,00
Bez vane alebo sprchovacieho kúta	44	8,85
Nezistené	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-kupelne>

Bez vane alebo sprchovacieho kúta je v obci 44 bytov čo predstavuje 8,85 % všetkých bytov. Vaňu alebo sprchovací kút má 450 bytov. V troch prípadoch sa tento štatistický údaj nepodarilo zistiť.

Údaje z tabuliek č. 45 „počet bytov podľa splachovacieho záchoda“ a tabuľky č. 46 „počet bytov podľa kúpeľne“ poukazuje na „štandard“ a kvalitu vybavenia bytov v obci.

Tabuľka č.47 Počet bytov podľa typu kúrenia v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Ústredné kúrenie diaľkové	4	0,80
Ústredné kúrenie lokálne	336	67,61
Etážové kúrenie	13	2,62
Samostatné vykurovacie teleso	127	25,55
Iný	8	1,61
Bez kúrenia	6	1,21
Nezistený	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-typu-kurenia>

Typ kúrenia jednotlivých bytov v obci a hlavne štatistický údaj „ústredné kúrenie lokálne“ poukazuje na skutočnosť, že veľa bytov prešlo rekonštrukciou, keď samostatné vykurovacie telesa nachádzajúce sa v jednotlivých miestnostiach bytov boli nahradené jedným vykurovacím zariadením pre celý byt. V miestnostiach nachádzajúcich sa v prízemí respektíve v pivničných priestoroch si majitelia bytov zriadili kotolne v ktorých sa nachádza kotol, ktorým sa zabezpečuje kúrenie v byte. Takýto spôsob kúrenia je v 336 bytoch čo predstavuje 67,61 % všetkých bytov v obci. V 127 prípadoch a jedná sa prevažne o staršie byty sa vykurovacie teleso nachádza priamo v miestnosti.

Tabuľka č.48 Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie v obci k 01.01.2021

	abs.	%
Plyn	361	72,64
Elektrina	4	0,80
Kvapalné palivo	0	0,00
Pevné palivo	121	24,35
Solárna energia	0	0,00
Iný	2	0,40
Žiadny	6	1,21
Nezistený	3	0,60
Spolu	497	100,00

Zdroj:<https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-zdroju-energie-vyuzivaneho-na-vykurovanie>

V čase spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa v celom svete a hlavne v Európe hľadajú rôzne alternatívy vykurovania, ktoré sú zamerané hlavne na obnoviteľné zdroje energie a jej využitie pre vykurovanie budov po celom svete. Medzi alternatívne zdroje patrí využitie slnečnej energie, veternej energie, teplo z geotermálnych prameňov a využitie tepelných čerpadiel. Všetky tieto alternatívne formy využitia energie majú byť nápomocné pri ochrane životného prostredia a zvýšenie kvality životného prostredia. To sa dosiahne obmedzovaním výroby energie v elektrárňach, ktoré na výrobu elektrickej energie využívajú pevné palivo.

Na základe údajov (tabuľka č.48) môžeme konštatovať, že v obci ako zdroj energie na vykurovanie 24,35 % bytov ešte používa pevné palivo (drevo resp. uhlie). Ako hlavný zdroj energie na vykurovanie elektrickú energiu využíva 0,80 % domácnosti.

Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť v obci je na primeranej úrovni. Budovy a zariadenia v rámci občianskej vybavenosti sú situované najmä v centrálnej časti intravilánu, ktorá bola revitalizovaná a je veľmi dobre udržiavaná (z hľadiska čistoty, kosenia, starostlivosti o zeleň a pod.) V obci sa nachádza predajňa potravín COOP Jednota, pohostinstvo, ktoré sa tiež nachádza v budove COOP Jednoty, predajňa kvetín a predajňa zmrzliny ISTRÁ. Prevádzky s ostatným sortimentom služieb v obci chýbajú čo je dané nerentabilitou prevádzok z dôvodu blízkosti krajského mesta Prešov ako aj z dôvodu, že veľa obyvateľov obce za prácou dochádza práve do Prešova respektíve do Košíc. V rámci občianskej vybavenosti sa v obci nachádza **obecný úrad**, ktorý je zriaďovateľom **materskej školy**, zriaďovateľom plno organizovanej **cirkevnej základnej školy sv. Michala** je Košická arcidiecéza. Pod zriaďovateľskú pôsobnosť obce patrí aj **denný stacionár**, ktorý poskytuje sociálne služby pre starších a zdravotne postihnutých obyvateľov obce. Výhodou je, že objekt denného stacionára sa nachádza v blízkosti materskej školy, odkiaľ je odoberaná strava pre prijímateľov sociálnej služby. Ďalšou výhodou je, že vo vedľajšom objekte sa nachádza **ambulancia praktického lekára** a **stomatologická ambulancia**. Kapacita denného stacionára je 25 miest a slávnostné otvorenie bolo 7.3.2022.

V obecnom športovom areály sa nachádza zatravnené **futbalové ihrisko**, **viacúčelové ihrisko** a **detské ihrisko**, ktoré je k dispozícii deťom navštevujúcich materské školy a základnú školu. Športový areál slúži hlavne na voľnočasové aktivity obyvateľov obce. V obci dobré funguje futbalový klub FK Slovan Kendice, ktorý je dobrovoľným združením občanov. Futbalový klub Slovan Kendice bol registrovaný v roku 1954 vtedy pod názvom TJ Sokol Kendice. V športovom areály sa nachádza aj **požiarna zbrojnica** v ktorej priestoroch je umiestnená požiarna technika.

V obci sa nachádzajú **Dom smútku** a **cintorín**, ktoré si vyžadujú investície hlavne čo sa týka úpravy ich okolia. Kapacita domu smútku a cintorína je pre obec postačujúca. V rámci cintorína je potrebné vybudovať chodníky.

Slabšou stránkou je dostupnosť služieb priamo v obci. Ale ako sme uviedli vyššie prevádzkovanie napr. pošty a iných služieb by bolo v obci nerentabilne vzhľadom na blízkosť krajského mesta, kde sú tieto služby k dispozícii. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v okresnom meste, kde je dostupný aj bankomat.

Administratívno-správne služby

Väčšina základných administratívno-správnych služieb poskytovaných obyvateľstvu štátnou správou je pre obyvateľov obce dostupná v okresnom meste Prešov. Pričom sídlo matričného úradu a pošty sa nachádza v obci Petrovany. Dostupnosť administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce kvalitu života obyvateľov obce.

Tabuľka č. 49 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Petrovany
Pošta	Petrovany
Sídlo pracoviska daňového úradu	Prešov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Drienov
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru	Prešov
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Prešov
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Prešov

Zdroj: obec Kendice

Zdravotníctvo a sociálne služby

Za odbornou lekárskou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. V obci sa nachádza ambulancia praktického lekára a stomatologická ambulancia. Odborné zdravotné vyšetrenia môžu obyvatelia obce absolvovať v odborných ambulanciách nachádzajúcich sa v nemocniciach v Prešove, ktorý je od obce vzdialený 9,7 km alebo v Košiciach, ktoré sú od obce vzdialené 37 km. Do oboch miest je veľmi dobré spojenie či už automobilovou ako aj autobusovou respektíve železničnou dopravou.

Obec je zriaďovateľom denného stacionára, ktorý má kapacitu 25 klientov a okrem poskytnutia sociálnych služieb klienti denného stacionára môžu zmysluplne tráviť voľný čas v kruhu svojich rovesníkov pri rôznych voľnočasových aktivitách.

Kultúrno-spoločenský život a šport

Kultúrno-spoločenský život v obci je výrazný Počas roka sa tu koná viacero niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí. Na športových ako aj kultúrnych podujatiach sa aktívne podieľajú všetky vekové kategórie občanov.

Tabuľka č. 50 Kultúrno -spoločenské podujatia organizované v obci počas roka

MESIAC	PODUJATIE
Január	
Február	
Marec	
Apríl	
Máj	
Jún	
Júl	
August	
September	
Október	
November	
December	

Zdroj: Obecný úrad Kendice

Environmentálna oblasť

Prírodné pomery

Klimatické oblasti v Slovenskej republike sa členia na tri časti a to: 1) chladná klimatická oblasť, 2) mierne teplá klimatická oblasť a 3) teplá klimatická oblasť. Obec **Kendice** podľa klimatických oblastí patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Pre mierne teplú klimatickú oblasť sú charakteristické tieto ukazovatele: počet letných dní v roku je pod 50 (letný deň = deň s maximálnou teplotou vzduchu 25 stupňov Celzia a vyšší), priemerná teplota vzduchu v júli je nad 16 stupňov Celzia, priemerná ročná teplota je 4-8 stupňov Celzia a priemerný ročný úhrn zrážok je 800 až 1 200 mm.

Geomorfológia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie obce **Kendice** z hľadiska geologickej stavby budujú horniny jednak štvrtohorné – holocéne a pleistocénno-holocénne a jednak horniny treťohorné – mladšie neogénne a najstaršie

horniny vnútro karpatského paleogénnu. V riešenom území sú tieto vekovo odlišné sedimenty voči sebe pomerne ostro ohraničené.

V detailnom rozložení odlišných stavebných prvkov **katastrálne územie obce Kendice** je z hľadiska geologickej stavby rozdelené na viac menej súvislú východnú časť a rôznorodejšiu západnú časť.

Východnú časť katastra prakticky v historickom koryte a nive rieky Torusy budujú kvartérne holocénne fluviálne (riečne) usadeniny, reprezentované hlinami, pieskami a ílmi. Tie zasahujú až na okraj zastavaného územia obce okrem východnej „vetvy“ zastavaného územia (spojenej komunikáciou s obcou Petrovany), ktorá je situovaná na fluviálnych sedimentoch. Na týchto sedimentoch je vybudovaná aj železničná trať, južná časť cesty I/20 a diaľnica spájajúca Prešov a Košice. Holocénne fluviálne usadeniny zároveň úzkymi pásmi prenikajú do západnej časti katastra pozdĺž miestnych vodných tokov – Krajného potoka, Kendického potoka a potoka Tekeríš.

V severnej časti katastra Kendíc a Hanisky v „meňavkovitom“ tvare sa vyskytujú výbežky pleistocénno-holocénnych deluviálno-fluviálnych sedimentov hlinitých a hlinito kamenitých, južne orientovaný výbežok zasahuje zo severu do riešeného katastra medzi severnou časťou zastavaného územia obce a kótou 324 takmer po Krajnú dolinu.

Severná a stredná časť zastavaného územia obce je vybudovaná na riečnych sedimentoch – piesčitých štrkoch veku stredného pleistocénu.

V západnej časti riešeného katastra (charakterizovanej lesnými komplexami s výbežkami lúk a pasienkov do vnútra lesných komplexov) vystupuje dominantne bielopotocké súvrstvie vnútro karpatského paleogénnu, ktoré sa vyznačuje prítomnosťou masívnych hrubo lavicovitých pieskovcov s ojedinelými vložkami prachovcov, ílovcov, polymiktných zlepcov (z rôznych hornín) z vrchného eocénu až oligocénu. Toto súvrstvie je v riešenom území najstaršie a najstabilnejšie.

V prostredí tohto bielopotockého súvrstvia (aj v širšom geografickom ponímaní) sa vyskytujú enklávy neogénnych usadenín (Karpát) súvrstvia tzv. lemešianskych zlepcov, prevažne polymiktných s polohami pieskovcov.

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia. Z hľadiska príslušnosti k inžinierskogeologickým regiónom zhruba západná polovica riešeného územia patrí do regiónu karpatského flyšu a jeho subregiónu vnútorných Karpát, východná polovica riešeného územia (reprezentovaná najmä údolnou nivou Torusy a naviazanými fluviálno-deluviálnymi 12 usadeninami) patrí do regiónu tektonických depresí a jeho subregiónu s neogénnym podkladom.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie je vo východnej časti územia identifikovaný rajón údolných riečnych náplavov, západnejšie v úzkom pruhu priebehu S – J rajón deluviálnych sedimentov. V západnej časti územia je dominantne identifikovaný rajón pieskovcovo-zlepcových hornín, ten v riešenom území obklopuje relatívne úzky pás rajónu striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov priebehu S – J.

Do severozápadnej časti riešeného územia čiastočne zasahuje zo severu rajón flyšoidných hornín.

Odolnosť potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko-geologickej rajonizácii sa markantne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov.

Stav znečistenia horninového prostredia. Znečistenie horninového prostredia nie je evidované. Stupeň znečistenia riečnych (potočných) sedimentov je v západnej časti riešeného územia nulový, znečistenie riečnych sedimentov rieky Torusy je menej priaznivé.

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia).

Zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

V Atlase krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd., 2002 na str. 282 – 283 je v prostredí situovania obce Kendice v severnej časti jej katastra znázornená malá enkláva svahovej poruchy na paleogénne.

Katastrálne územie obce Kendice leží v zónach silnej, strednej a slabej náchyllosti územia na zosúvanie; zóna silnej náchyllosti je v riešenom území vymedzená v okrajovej severnej časti katastra, zóna strednej náchyllosti sa nachádza na väčšine riešeného územia, západná časť katastra je v zóne slabej náchyllosti.

Registrované sú jedna stabilizovaná a jedna potenciálna svahová deformácia na severnej hranici katastrálneho územia obce Kendice.

Zastavané územie patrí do rajónu stabilných území s nízkym stupňom náchyllosti k aktivácii, resp. vzniku svahových deformácií.

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Kendice makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 6° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s⁻².

Erózia. Aktuálna vodná erózia pôdy v riešenom území sa v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti mozaikovito pohybuje v kategóriách „silná“, „stredne silná“ a „slabá“. Vo východnej časti katastra, v podstate vytvorenej činnosťou toku Torysa je aktuálna vodná erózia slabá, v strednej a západnej časti katastra je stredne silná až silná.

Potenciálna vodná erózia v riešenom území (podľa Wischmeiera a Smitha) sa mozaikovito pohybuje v kategóriách „nijaká alebo slabá“ (v aktuálnej nive Torysy), „silná až veľmi silná“ vo východnej i západnej časti katastra, podľa Frewerta – Zdražila– Stehlíka v nive Torysy a vo východnej časti katastra v kategórii „slabá“ (pri ročných zrážkach 0,05 – 0,50 mm), v západnej časti katastra a čiastočne aj vo východnej v kategóriách „stredná, aj silná“ (pri ročných zrážkach 0,51 – 1,50, resp. 1,51 – 5,00). Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd, 2002.

Geomorfologické pomery. V geomorfologickom členení západná, prevažne lesnatá časť katastrálneho územia obce Kendice patrí do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, celku Šarišská vrchovina.

Východná časť katastra patrí do 13 provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, do oblasti Košickej kotliny, podcelku Toryská pahorkatina. Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfologické a morfometrické pomery v riešenom území.

Z hľadiska morfologicko-morfometrických typov reliéfu v území sa vyskytuje „rovina nerozčlenená“ (v širšej nive rieky Torysy), východne od nivy „pahorkatina mierne členitá“ a v západnej časti katastra „vrchovina silno členitá“

Zo základných morfoštruktúr vo východnej polovici riešeného územia (vrátane nivy Torysy), vystupuje „negatívna morfoštruktúra Panónskej panvy“ s mierne diferencovanou morfoštruktúrou bez agradácie. V západnej polovici riešeného územia vystupuje „vrásobloková fatransko-tatranská morfoštruktúra“ s tzv. prechodnými štruktúrami centrálnokarpatských vrchovín.

Zo základných typov erózo-denudačného reliéfu v západnej časti katastra vystupuje „hornatinový reliéf“, v centrálnej časti katastra pozdĺž rieky Torysy „reliéf rovín a nív“, vo východnej časti katastra

„reliéf kotlinových pahorkatín“. Pokým prvý typ eróznodenudačného reliéfu v riešenom území predstavuje v súčasnosti predovšetkým lesnatú krajinu s polohami do lesa vklinených lúk a pasienkov, v druhom a treťom type sa rozvinuli sídlo a krajina poľnohospodárskeho typu.

Z vybraných tvarov reliéfu krajina riešeného územia disponuje „morfologicky výraznou stráňou na tektonickej poruche“ (tvorí prirodzenú hranicu medzi hornatinovým reliéfom západnej časti katastra a reliéfom rovín a nív), „riečnou terasou strednou“ (prakticky sleduje priebeh vyššie uvedenej stráne na tektonickej poruche) a „poriečnou nivou“ (v nive Torysy).

Ovzdušie

V katastrálnom území obce Kendice nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami.

Obec je plynofikovaná, polutanty pochádzajú predovšetkým z mobilných zdrojov znečistenia, najmä z motorových vozidiel cestnej dopravy. Pôsobenie lokálnych kúrenísk tiež nie je významné s ohľadom na rozsah plynofikácie obce.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

Priemerné ročné koncentrácie NO₂ sa v katastrálnom území obce Kendice v rokoch 1995 – 1999 pohybovali v intervale od 20 do 25 mikrogramov.m⁻³. Priemerná ročná depozícia dusíka (NO, NO₂ a ich oxidačných produktov) emitovaného z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybovala na hodnote od 600 do 700 mikrogramov.m⁻³. Najväčšie zdroje emitovaného oxidu dusíka sú situované v Košiciach a Krompachoch.

Priemerné ročné koncentrácie SO₂ sa tu pohybovali v intervale od 55 do 20 mikrogramov.m⁻³. Priemerná ročná depozícia síry (SO₂ a síranov) emitovanej z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybovala v intervale od 1500 do 2000 mikrogramov.m⁻². Najväčšie zdroje emitovaného oxidu síry a síranov sú situované v Košiciach a Krompachoch.

Hodnoty priemernej ročnej koncentrácie NO₂ a SO₂ a priemerné ročné depozície „dusíka a síry“ sa v riešenom území (i v širšom geografickom priestore) pohybujú na úrovni spodnej polovice používaných stupníc. (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, údaje za roky 1995 – 1999).

Pôdne pomery

Pôda podľa využitia je v rámci katastra obce rozdelená na:

- a) poľnohospodársku pôdu a k nej patrí orná pôda, záhrady, ovocné sady a trvalý trávny porast
- b) nepoľnohospodársku pôdu ku ktorej radíme lesné pozemky, vodné plochy, zastavanú plochu a nádvorie a ostatnú plochu.

Pôdne typy. V katastrálnom území obce Kendice sa vyskytuje päť typov pôd:

V sedimentačnom priestore Torysy sa vyskytujú fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejov a fluvizeme karbonátové ľahké, pochádzajú z karbonátových aluviálnych sedimentov (F3).

Východne od nivy Torusy sa vyskytujú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizeme nasýtené až kyslé, pochádzajú zo sprašových hĺn a svahovín (G1).

Bezprostredne západne od nivy Torusy vystupujú hnedozeme kultizemné (H1), lokálne modálne a erodované, zo spraší (jedná sa o najúrodnejšiu pôdu z pôdných typov v katastri Kendice, využívaná je poľnohospodársky).

V západnej polovici riešeného katastra dominantne vystupujú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodné kambizeme pseudoglejové, pochádzajú zo zvetralín pieskovcovo – ílovcových flyšových hornín (K2). Plošne väčšina tohto pôdneho typu je v katastri pokrytá lesom, v menšej miere lúčno-pasienkovými spoločenstvami.

V prostredí pôdneho typu K2 sa nachádza ostrov – enkláva kambizemí modálne kyslých, sprievodné sú kultizeme a rankre, pochádzajú zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín (K6).

Pôdny typ je pokrytý lesom.

Bonita pôd. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa bonitované pôdno-ekologické jednotky zaradené do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny v riešenom katastrálnom území nevyskytujú. Vyskytujú sa pôdy so strednou a nízkou bonitou.

Vlastnosti pôd. Pôdna reakcia v poľnohospodárskom type krajiny a so sídlom je prevažne stredne kyslá (pH 6,0 až 5,5), v lesnatých častiach katastra silno kyslá až veľmi silno kyslá (pH 5,5 až 5,0).

Priepustnosť pôd takmer v celom riešenom katastri je stredná, retenčná schopnosť je malá až stredná, priepustnosť stredná až veľká. Vlhkostný režim pôd je „vlhký“.

V rámci zrnitostných vlastností pôdy v severnej časti katastra prevládajú pôdy zrnitostných tried piesčito-hlinitých, stredne kamenitých, v južnej časti katastra prevládajú pôdy ílovité až ílovito-hlinité, stredne kamenité.

Náchylnosť na degradáciu a znečistenie. Pôdy v riešenom katastri nie sú nekontaminované, relatívne čisté. V južných lesnatých častiach katastra sú pôdy nekontaminované, relatívne čisté, v krajine severne a severovýchodne od sídla sú nekontaminované, resp. mierne kontaminované, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A. Riziko kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi je stredné; odporúča sa využívanie na trvalé trávne porasty, neodporúča sa pestovanie plodín citlivých na príjem ťažkých kovov a ekologické hospodárenie.

Odolnosť pôd proti kompácii je vo východnej časti riešeného katastra, vrátane sedimentačného priestoru Torusy stredná až silná, v západnej časti riešeného katastra väčšinou stredná. Odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je slabá, proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov je naopak silná.

Náchylnosť územia na zosúvanie pôd je v severnej časti katastra silná, v južnej časti katastra slabá. V rámci katastra v severnej časti sa vyskytujú enklávy svahových porúch a potenciálnych svahových porúch na paleogéne.

Aktuálna vodná erózia pôdy v riešenom území sa v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti a enkláv so schopnosťami zasakovania vôd sa pohybuje v kategórii „slabá“, v západnej časti katastra na juhu v kategórii „silná“ až „veľmi silná“.

Klimatické pomery

Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Klimatické oblasti v Slovenskej republike sa členia na tri časti a to: 1) chladná klimatická oblasť, 2) mierne teplá klimatická oblasť a 3) teplá klimatická oblasť.

Obec **Kendice** podľa klimatických oblasti patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Pre mierne teplú klimatickú oblasť sú charakteristické tieto ukazovatele: počet letných dní v roku je pod 50 (letný deň = deň s maximálnou teplotou vzduchu 25 stupňov Celzia a vyšší), priemerná teplota vzduchu v júli je nad 16 stupňov Celzia, priemerná ročná teplota je 4-8 stupňov Celzia a priemerný ročný úhrn zrážok je 800 až 1 200 mm.

Teplá oblasť je reprezentovaná teplým, mierne vlhkým okrskom s chladnou zimou. Priemerné januárové teploty sú –2 až –5 stupňov, júlové 17,5 až 19,5 stupňa. Z hľadiska klimaticko– geografických typov patrí riešené územie k typu kotlinovej klímy, subtypu mierne teplej kotlinovej klímy zaberajúcej údolné a bezprostredne na nenadväzujúce svahové polohy pozdĺž vodnej nádrže Domaša a k typu horskej klímy, subtypu teplej horskej klímy plošne zaberajúcej predovšetkým vyššie svahové a na neplošne nadväzujúce vrcholové polohy na východnom i západnom okraji riešeného územia. Priamo v riešenom ani v záujmovom území sa nenachádzajú žiadne klimatické stanice. Z uvedeného dôvodu pre ilustráciu klimatických pomerov v takto vymedzenom území uvádzame údaje z klimatickej stanice Stropkov lokalizovanej v bezprostrednej blízkosti tohto územia.

Priemerné mesačné **teploty** vzduchu sú v mesiacoch december až február (-1,3, -3,8 resp., -1,8 °C). V letných mesiacoch sa priemerné teploty pohybujú od 16,8 °C v mesiaci jún, cez 18,2°C v mesiaci júl po 17,4°C v mesiaci august. Priemerná ročná teplota je za rok je 7,9°C (zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav).

Hydrologické pomery

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík záujmové územie patrí k úmoriu Čierneho mora do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou územia je rieka Ondava. Vrchovinno – nížinná oblasť s vrchovinno – nížinným typom riek s dažďovo – snehovým režimom odtoku plošne zaberá celé záujmové územie zahŕňajúc s výnimkou Bukovských vrchov celú oblasť Zemplína a oblasť stredného a dolného Šariša. Najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiacoch júl, august, september a október v čase veľkej straty vody výparom. Podľa hydrogeologickej regionalizácie Slovenskej republiky patrí povodie do hydrogeologického rajónu PQ 105 Paleogén povodia Ondavy po Kučín s čiastkovým rajónom Fluviálnych náplavov Ondavy a jej väčších prítokov. Obeh podzemných vôd je plytký, viazaný na pukliny pieskocov a zlepcov. Odvodňované sú zväčša puklinovými a vrstevnými prameňmi s výdatnosťou do 1,0 l.s-1 .

Fauna a flóra

Fytogeografické začlenenie. Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleží do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východ beskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu Šarišská vrchovina.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) riešené územie patrí do dubovej zóny, flyšovej oblasti. Západná časť riešeného katastra patrí do okresu Šarišská vrchovina, východná časť vrátane sedimentačného priestoru rieky Torysy do okresu Košická kotlina, Toryského podokresu.

Lesy. Lesy v katastrálnom území obce Kendice sú situované v západnej časti katastrálneho územia, ktoré je súčasťou geomorfologického celku Šarišská vrchovina. S výnimkou lesného komplexu situovaného v juhozápadnej časti katastra (lesný komplex Tlstej zasahujúci podstatnou časťou do susedných katastrov Drienovskej Novej Vsi a Radatíc) v podstate tvoria jednoliaty lesný komplex zhruba od lesov Urbárskeho lesa a lesa Nad baňou na severe katastra, cez Stredný vrch, Krajný vrch, Ponad Kamenec po južne situovaný Veľký lesík.

Z priestorového hľadiska lesy v katastri Kendíc sú v širšom geografickom ponímaní súčasťou veľkého lesného komplexu Šarišskej vrchoviny (Kvašna voda - Cemjata), tvoria len juhovýchodný okraj tohto lesného komplexu.

V katastri obce Kendice je jednoliatosť lesov čiastočne prstovito prerušovaná výbežkami lúčno pasienkových spoločenstiev v dolinách Krajná, Stredná a Bučinová.

Lesy v území z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (historická vegetácia, ktorá by pretrvávala nezmenená ľudskou činnosťou) patria v prislúchajúcej časti Šarišskej vrchoviny medzi „dubovo-hrabové lesy“ s pôvodnými ostrovčekmi „dubových a cérovo-dubových lesov“, pozdĺž vodných tokov v týchto lesoch rástli „jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov“.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) odlišná od potenciálnej prirodzenej vegetácie. Súčasný lesy v katastrálnom území obce Kendice prezentuje európsky významný biotop bukových a jedľovo-bukových kvetnatých lesov s druhovým zložením v ktorom dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a i., v severnej časti katastra v oblasti Stredného vrchu sa vyskytuje enkláva dubovo-hrabového lesa karpatského s dominanciou hraba obyčajného (*Carpinus betulus*), duba zimného (*Quercus petraea*), s prímiesou javora poľného (*Acer campestre*), lipy malolistej (*Tilia cordata*), buka lesného (*Fagus sylvatica*).

V katastrálnom území obce Kendice je evidovaných 322,7717ha lesa (34,5% rozlohy katastra).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV). Nelesná drevinová vegetácia v riešenom katastri je vyvinutá predovšetkým v líniovom usporiadaní ako sprievodná vegetácia vodných tokov, menej v rozptýlenej forme v poľnohospodárskej krajine katastra na zriedkavých „neplodných“ miestach, líniová zeleň miestami kopíruje aj telesá účelových ciest v poľnohospodárskej krajine.

Okrem líniového formátu NDV sa v katastri Kendíc vyskytuje aj skupinová nelesná drevinová vegetácia charakteru lesa, ktorá nerastie na lesnom fonde, ale vytvára v krajine krajinársky i ekologicky výrazné lesné vymedzené prostredie (rozsiahly pás drevinovej vegetácie v južnej časti katastra medzi Osím kútom na východe a Pažiťou na západe, tiež v lokalite Nad Babom medzi Krajným potokom a lokalitou Kamenec).

Miestami sa v katastri vyskytujú aj menšie zoskupenia NDV v poľnohospodárskom type krajiny (lúky a pasienky), napr. v južnej časti katastra západne od cesty I/20 medzi polohami Osí kút a potokom Tekeriš a západne od obce medzi Krajným potokom a Kendickým potokom.

Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine katastra obce predovšetkým sprievodná vegetácia vodných tokov – brehové porasty rieky Torysy, Krajného potoka, Kendického potoka, hraničného potoka Tekeriš.

Všetky tieto formy usporiadania NDV predstavujú významný prvok v rámci štruktúry súčasnej krajiny s funkciami, ktoré v nijakom prípade nemožno považovať za podružné, naopak sú ekologicky významné.

Lúčne spoločenstvá (trvalé trávne porasty) tvoria pasienkovo-kosné lúky a v katastrálnom území obce v poľnohospodárskej krajine sú druhé dominantné; lúčne spoločenstvá zaberajú 193,5521 ha (20,7 % rozlohy katastra), orná pôda je vedená v rozsahu 228,9501.

Fauna a chránené druhy živočíchov. Zoogeografické členenie. Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie v západnej časti katastra je zaradené do provincie Karpaty, oblasti západné Karpaty, vonkajšieho obvodu, beskydského okrsku východného, východná časť katastra vrátane sedimentačného priestoru rieky Torysy je zaradená do provincie vnútrokarpatských zníženín, panónskej oblasti, juhoslovenského obvodu, košického okrsku.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) celé riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce v riešenom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Cicavce: Z významných druhov v lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sa z cicavcov evidujú jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor obyčajný a malý (*Sorex araneus*, *Sorex minutus*), veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), plch sivý (*Glis glis*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), vlk dravý (*Canis lupus*) – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) – zriedkavo, pohybuje sa v širšom geografickom priestore, hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), mačka divá (*Felis sylvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), diviak lesný (*Sus scropha*), jeleň lesný karpatský (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Vtáky: Lesy, ale aj poľnohospodárska krajina a vodné toky v katastrálnom území obce Kendice sú bohaté na vtáčie druhy. Eviduje sa tu množstvo druhov, ktoré tu hniezdia, prípadne je tu často alebo ojedinele registrovaná ich prítomnosť, viazaná na lesy, rozptýlenú drevinovú zeleň, sprievodnú vegetáciu vodných tokov a step (trvalé trávne porasty a polia).

V lesných spoločenstvách riešeného územia sú registrované druhy: Jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), ďateľ malý (*Dendrocopos minor*), žlna sivá (*Picus canus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), výr skalný (*Bubo bubo*), sova obyčajná (*Strix aluco*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), tiež množstvo druhov spevavcov – sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka bielőlíc (*Parus major*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapillus*) a i.

V stepných spoločenstvách sú registrované druhy: Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), chriaštel' poľný (*Crex crex*), viacero druhov spevavcov, z významných druhov napr. pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*) a i.

V miestnej kultúrnej stepi (predovšetkým v podhorských lúčnych spoločenstvách majú svoje loviská dravce, žijúce a hniezdiace v lesných spoločenstvách Šarišskej vrchoviny v širšom geografickom priestore – orol krikľavý (*Aquila pomarina*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Pernis apivorus*). Ako lovisko kultúrnu step využívajú príležitostne aj iné druhy avifauny, napr. lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), výr skalný (*Bubo bubo*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), zalietavajúce nad kultúrnu step z priľahlých lesov (v širšom geografickom ponímaní).

V prostredí vodných tokov sú registrované druhy: kačica divá (*Anas platyrhynchos*), veľmi zriedkavo rybárik riečny (*Alcedo atthis*), v okrajových častiach chriaštel' poľný (*Crex crex*) – aj na menej vlhkých lúkach a tiež druhy, viažuce sa spôsobom života takmer výlučne na sprievodnú vegetáciu tokov – brehové porasty alebo vlastný tok so štrkovými lavicami: Trasočvost biely (*Motacilla alba*), trasočvost horský (*Motacilla cinerea*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*) – zriedkavo.

Z cicavcov naviazaných na prostredie tečúcich vôd a sprievodnú vegetáciu tokov sa v riešenom katastri vyskytujú vydra riečna (*Lutra lutra*), trofický naviazaná na aktuálnu skladbu rýb, preloňuje vhodné úseky rieky Torysy, tiež hryzec vodný (*Arvicola amphibius*). Významné z hľadiska obsadzovania ník a novovytvorených hniezdných príležitostí sú druhy urbánne, svojim spôsobom života naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer domesticus*, žltouchvost domový – *Phoenicurus ochruros*, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine.

Z plazov sa v prostredí vlhkejších a chladnejších biotopov vrátane riedkych presvetlených lesov a lesných enkláv lúčneho charakteru vyskytuje jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka hladká (*Coronella austriaca*) – zriedkavo, z obojživelníkov kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) – v mlákach lesných ciest a v malých vodných nádržkách, ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) – všetky vymenované druhy žiab sa zdržujú aj v lesoch v hrabanke počas zimnej hibernácie. V prostredí vodných tokov sa okrem obojživelníkov uvedených vyššie vyskytuje aj rosnička zelená (*Hyla arborea*) a skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), v urbanizovanom prostredí v záhradách (okrem tokov) aj ropucha zelená (*Bufo viridis*). V ekotónovom pásme lesov a mozaikovito aj na existujúcich presvetlených plochách v lesoch sa vyskytuje vretenica severná (*Vipera berus*).

V zozname absentujú „nižšie“ druhy živočíchov z dôvodu malej preskúmanosti územia, resp. veľmi úzkej odbornej špecifikácie. Vzhľadom k pomerne pestrej mozaike rôznych biotopov a stanovišť sa predpokladá primerané bohatstvo druhov hmyzu, pavúkovcov, mäkkýšov a iných skupín, ktoré zvyšujú kvalitu i kvantitu biodiverzity. Mnohé z nich sú druhy.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú ani doňho nezasahujú chránené územie národnej siete vyhlásenej podľa zákona OPaK a nezasahujú tu ani chránené územia európskej siete NATURA 2000.

Pre katastrálne územie obce platí 1. stupeň územnej ochrany podľa zákona OPaK.

Obec predstavuje v hierarchii relevantných subjektov najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba napĺňať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NRSR č. 543/2002

Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržania ekologickej stability.

Predstavitelia obce **Kendice** majú veľký záujem na uchovaní vysokej kvality životného prostredia aj pre budúce generácie obyvateľov obce lebo aj od toho závisí ďalší rozvoj obce a jej príslušného regiónu.

Aj z tohto dôvodu v obci venujú nemalú pozornosť odpadovému hospodárstvu. V obci sa v súčasnom období separujú tieto zložky odpadov: plasty, papier, sklo, tetrapakové obaly a elektronický odpad. Zber odpadu prebieha 2 x za mesiac a v letných mesiacoch (júl – august) 2 x do mesiaca. Zber a vývoz až po uloženie zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje spoločnosť KOSIT s.r.o. Košice.

Obec **Kendice** je členom Združenia obci EKOTORYSA. Toto združenie obci sa veľmi aktívne angažuje v oblasti zvýšenia kvality životného prostredia v regióne. Aj vďaka združeniu obci EKOTORYSA sú v obci k dispozícii zberné nádoby na triedenie odpadu. Prebieha tu separovaný zber plastov, skla, papiera v katastri obce je aj zber elektro odpadu a zber použitého kuchynského oleja.

Úroveň vytriedenia odpadu je vysoká a pohybuje sa na úrovni cca 90 % (v SR ako celku bola v roku 2018 úroveň vytriedenia 36 %).

Obec má vlastné kompostovisko a štiepkovač. Ročne sa v obci vyprodukuje viac ako 180 t odpadu a na svojom území obec neeviduje žiadnu čiernu skládku je tu však evidovaná jedna upravená skládka komunálneho odpadu, ktorá je sanovaná prekrytím a terénymi úpravami.

Obecné kompostovisko – zberný dvor (súkr. Zber šrotu)

V obci sa na zber zmesového komunálneho odpadu využívajú štandardné KUKA nádoby na odpad (objemu 110, a 1100 litrov).KUKA nádoby na odpad majú k dispozícii všetci obyvatelia obce.

Obec má v súlade so zákonom o odpadoch zavedený systém triedeného zberu odpadu, ktorého zvoz zabezpečuje zmluvná spoločnosť. Odpady vyzbierané týmto systémom sa ďalej recyklujú. Plasty, VKM a sklo sa zbierajú do plastových vriec, ktoré má k dispozícii každá domácnosť.

Ochrana pred povodňami

Voda je na území katastra obce špecifickým fenoménom. Po prietržiach mračien alebo dlhotrvajúcich intenzívnych dažďoch postihujú obec pravidelne pomerne rozsiahle záplavy, ktoré spôsobujú značné škody na majetku obce a jej občanov. Záplavy sú prívalového charakteru: obec zaplavujú vody stekajúce z polí a lesov nad obcou. Pre zabezpečenie ochrany intravilánu obce pred prívalovými dažďovými vodami sú vybudované záchytné priekopy. Ináč je všetka dažďová voda zvedená do priekop a odtiaľ do vodných tokov prechádzajúcich katastrálnym územím obce.

Sumarizácia:

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v obci je v súlade s cieľmi stanovenými pre SR. Systém zberu zmesového komunálneho odpadu i systém triedeného zberu odpadov je síce nastavený v súlade s aktuálne platnou legislatívou (zmesový odpad prostredníctvom KUKA nádob a VOK; triedený zber najmä prostredníctvom plastových vriec a MOK), z hľadiska zvyšovania úrovne vytriedenia odpadov tu však existuje priestor na realizáciu ďalších opatrení zo strany samosprávy.

Riadenie samosprávy*Hospodárenie samosprávy obce***Finančné zdravie**

Finančné zdravie obce ohodnotila organizácia Inštitút pre ekonomické a sociálne otázky (INEKO) za rok 2021 ako výborné, keď obec získala 5,4 bodu (zo 6 možných).

Hodnotenie: veľmi zlé, 1-2 zlé, 2-3 nedostatočné, 3-4 dostatočné, 4-5 dobré a 5-6 výborné

Tabuľka č.51 Hodnotenie finančného zdravia obce (za obdobie 2021)

Zložka finančného zdravia	Získané skóre na stupnici od 1 po 6
Celkový dlh	5,4
Dlhová služba	5,7
Bilancia bežného účtu	6,0
Záväzky po splatnosti k príjmom	6,0
Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti	6,0
Celkové finančné zdravie	5,8

Zdroj: INEKO <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/524638/2021/1>

Obec má vo sledovaných ukazovateľoch Bilancia bežného účtu, Záväzky po splatnosti k príjmom a Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti najvyššie skóre (6,0), ukazovateľ Dlhová služba je na úrovni 5,7 bodu a Celkový dlh je na úrovni 5,4 bodu. Na základe tohto ukazovateľa je hodnota celkového finančného zdravia na hodnote 5,8 čo znamená výborné hodnotenie.

Celkové finančné zdravie obce sa za sledované obdobie (roky 2009 až 2021) až na rok 2019 keď dosiahla hodnotenie rovnaké ako skóre obce v SR v ostatných rokoch sledovaného obdobia obec dosiahla lepšie skóre ako je priemer obci SR ale aj tak je hodnotenie obce na výbornej úrovni a hodnotenie obce je výborné čo znamená, že obec má výborné finančné zdravie.

Tabuľka č. 52 Celkové finančné zdravie obce v období 2009– 2021

Hodnotené obdobie (roky)	Celkové finančné zdravie Kendice (skóre)	Celkové finančné zdravie Obce v SR (skóre)
2009	5,97	5,06
2010	5,86	4,62
2011	4,70	4,42
2012	5,51	4,78
2013	5,72	4,90
2014	5,82	4,99
2015	5,89	5,07
2016	5,94	5,20
2017	5,95	5,24
2018	5,96	5,21
2019	5,17	5,17
2020	5,97	5,15
2021	5,79	5,12

Zdroj: INEKO <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/524638/2021/1>

Celkové skóre finančného zdravia obce sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek – Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30%, 10%, 30%, 15% a 15%.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability.

Tabuľka č. 53 Hlavné indikátory

Hlavné indikátory	Kendice (skóre)		Obce v SR (skóre)
	%	skóre	%
Celkový dlh	12,5 %	5,4	10,3 %
Dlhová služba	2,2 %	5,7	4,0 %
Bilancia bežného účtu	23,7 %	6,0	11,3 %
Záväzky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom	0,0 %	6,0	0,3 %
Záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom	0,0 %	6,0	0,2 %

Zdroj: INEKO <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/528731/2021/1>

Na základe údajov uvedených v tabuľke č. 53 dosahuje obec výborné skóre v troch hlavných indikátoroch a to: Celkový dlh, Záväzky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom a Záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom. Aj keď skóre celkového dlhu je 5,4 čo je najnižšie skóre zo všetkých sledovaných hlavných indikátoroch aj tak je hodnotené ako výborné. Ostatné sledované hlavné indikátory majú skóre vyššie a to od 5,7 -6,0.

Tabuľka č.54 Indikátory na obyvateľa 2021

Indikátor na obyvateľa	Celkové finančné zdravie	Celkové finančné zdravie
	Kendice	Obce v SR
Základná bilancia na obyvateľa	-5 €	28 €
Celkový dlh na obyvateľa	63 €	98 €
Čistý majetok na obyvateľa	2 296 €	2 611 €
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie na obyvateľa	65 €	49 €

Zdroj: INEKO <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/524638/2021/1>

V indikátoroch na obyvateľa sú sledované štyri ukazovatele a to Základná bilancia na obyvateľa, Celkový dlh na obyvateľa, Čistý majetok na obyvateľa a Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie na obyvateľa tieto indikátory na obyvateľa nám ukazujú hodnoty indikátorov na obyvateľa v obci a pre porovnanie máme uvedené aj hodnoty celkového finančného zdravia priemeru obci SR.

Tabuľka č.55 Ostatné indikátory 2021

Hodnotené obdobie (roky)	Celkové finančné zdravie Kendice (skóre)		Celkové finančné zdravie Obce v SR (skóre)
	%	skóre	%
Základná bilancia	-0,8 %	2,8	3,1 %
Intenzita investovania	24,7 %	6,0	7,9 %
Čistý majetok	456,5 %	4,6	337,4 %
Okamžitá likvidita	104,3 %	3,1	319,0 %
Pohotová likvidita	120,9 %	2,4	344,3 %
Úvery od ŠFRB v pomere k príjmom	29,5 %	4,5	22,1 %

Zdroj: INEKO <http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/524638/2021/1>

Na základe uvedených hodnôt „celkové finančné zdravie“ za obec a obce v SR môžeme konštatovať, že obec skóre za základnú bilanciu dosiahlo hodnotu skóre 2,8 intenzita investovania hodnotu 6,0, čistý majetok hodnotu 4,6, okamžitá likvidita hodnotu 3,1, pohotová likvidita dosiahla hodnotu 2,4 a úvery od ŠFRB v pomere k príjmom dosiahli hodnotu 4,5. Z uvedených údajov je vidieť, že obec má nedostatočné hodnotenie v sledovaných údajoch „základná bilancia“ a „pohotovostná likvidita“. V údajoch „okamžitá likvidita“ má obec hodnotenie dostatočné v údajoch „čistý majetok“ a „úvery od ŠFRB v pomere k príjmom“ je hodnotenie dobré a výborne hodnotenie má obec v sledovanom údajoch „intenzita investovania“.

Skóre obce sa hodnotí v rebríčku od 0 do 6 kde 0 je najhoršie a 6 najlepšie

A-III veľmi zlé, 1-2 zlé, 2-3 nedostatočné, 3-4 dostatočné, 4-5 dobré a 5-6 výborné

Ďalšie vstupné údaje k výpočtom (INEKO) sú:

Príjmy a výdavky

Príjmov bežného rozpočtu

Príjmov kapitálového rozpočtu

Výdavky bežného účtu

Výdavky kapitálového rozpočtu

Závázky a pohľadávky

Závázky po lehote splatnosti

Závázky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti

Krátkodobé pohľadávky

Dlhodobé záväzky

Krátkodobé záväzky

Úvery a účty

Celkový dlh podľa definície v zákone

Bankové úvery a výpomoci

Úvery od ŠFRB

Výdavky na splácanie istiny

Úrokové splátky

Finančné účty

Neobežný majetok

Ostatné

Počet obyvateľov k začiatku roka

Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie

Intenzita investovania a dlh

Intenzita investovania sa v obci pohybuje približne na úrovni priemeru všetkých samospráv Slovenskej republiky.

Tabuľka č. 56 Bilancia aktív v rokoch 2019– 2021 (eur, netto)

	2019	2020	2021
Neobežný majetok spolu	3 717 402,82	4 281 958,07	4 895 099,78
Dlhodobý nehmotný majetok	19 486,80	19 318,80	19 290,00
Dlhodobý hmotný majetok	3 380 685,99	3 618 192,56	4 131 961,52
Dlhodobý finančný majetok	317 230,03	322 230,03	322 230,03
Obežný majetok spolu	306 761,44	320 205,50	419 612,73
Zásoby	401,75	223,65	502,62
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	46 885,10	36 981,79	57 391,52
Finančné účty	259 474,59	283 000,06	361 718,59
Poskytnuté návratné finančné výpomoci Dlhodobé	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné finančné výpomoci Krátkodobé	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	2 862,76	2 011,18	2 005,50
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00	0,00	0,00
SPOLU MAJETOK	4 024 027,02	4 281 958,07	4 895 099,78

Zdroj: Súvaha obce **Kendice** za roky 2019, 2020, 2021

Na základe vyššie uvedených údajov je možné konštatovať, že obec na každom roku navyšuje hodnotu svojho majetku a to ako v hodnotách „Neobežný majetok spolu“ tak aj v hodnotách „obežný majetok spolu“ majetok spolu v obci od roku 2019 do roku 2021 na základe údajov uvedených v Individuálnej účtovnej závierke vzrástol o 21,16%.

Tabuľka č. 57 Bilancia pasív v rokoch 2019 - 2021 (eur, netto)

	2019	2020	2021
Vlastné imanie	2 238 441,17	2 422 091,97	2 559 149,04
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	2 238 441,17	2 422 091,97	2 559 149,04
Záväzky	542 515,29	576 392,64	847 884,06
Rezervy	1 500,00	1 600,00	1 600,00
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	29 035,96	10 324,95	53 988,30
Dlhodobé záväzky	410 200,96	375 640,38	345 548,54
Krátkodobé záväzky	101 778,37	188 827,31	346 747,22
Bankové úvery a výpomoci	0,00	0,00	100 000,00
Časové rozlíšenie	1 246 070,56	1 283 473,46	1 488 066,68
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00	0,00	0,00
Vlastné imanie a záväzky	4 027 027,02	4 281 958,07	4 895 099,78

Zdroj: Súvaha obce **Kendice** za roky 2019, 2020 a 2021

Údaje uvedené v tabuľkách č. 56 „Bilancia aktív za roky 2019-2021“, č.57 „Bilancia pasív v rokoch 2019-2021“ a č. 58 „Náklady a výnosy v rokoch 2019-2021“ uvádzame pre bližšiu charakteristiku a poznanie ekonomickej charakteristiky obce, ktoré nám môžu bližšie charakterizovať finančnú schopnosť obce realizovať jednotlivé aktivity obce.

Všetky plánované aktivity, ktoré sú opísané v tomto dokumente majú za úlohy zabezpečiť rozvoj obce resp. regiónu a zlepšiť kvalitu života obyvateľov a návštevníkov obce. O celkovom finančnom zdraví obce sú bližšie údaje uverejnené na základe údajov INEKO a sú podrobnejšie spracované v inej časti tohto dokumentu.

Tabuľka č. 58 Náklady a výnosy v rokoch 2019 – 2021 (eur)

Náklady	2019	2020	2021
Spotrebované nákupy	124 366,65	105 109,29	174 524,59
Služby	135 826,87	123 659,64	156 893,72
Osobné náklady	368 081,69	443 558,44	482 238,79
Dane a poplatky	3 500,06	3 132,00	248,00
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	14 061,32	3 569,14	12 967,24

Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	180 252,51	189 069,92	204 852,43
Finančné náklady	4 490,15	8 086,68	9 723,75
Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	61 319,46	55 638,51	71 648,84
Spolu:	891 898,71	931 823,62	1 113 097,36
Výnosy			
Tržby za vlastné výkony a tovar	36 537,30	23 115,78	29 997,02
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00	0,00
Aktivácia	0,00	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	657 087,83	727 714,15	736 383,31
Ostatné výkony z prevádzkovej činnosti	40 215,32	27 172,31	27 683,34
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	500,00	1 500,00	1 600,00
Finančné výnosy	47 779,88	621,35	16,76
Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách	0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obci a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou	232 664,36	335 356,23	451 036,00
Spolu	1 014 784,69	1 115 479,82	1 246 716,43
Výsledok hospodárenia po zdanení	122 885,98	183 656,20	133 619,07

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce **Kendice** za roky 2019, 2020 a 2021

Na základe údajov v tabuľke č. 58 vidíme, že obec **Kendice** hospodárila v sledovaných rokoch (2019-2021) s kladným hospodárskym výsledkom. Kladný hospodársky výsledok vytvára vhodné predpoklady pre získanie potrebných finančných prostriedkov pre financovanie ďalších investičných akcií v obci a to buď z vlastných finančných prostriedkov alebo podania žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ na základe výziev z jednotlivých operačných programov. Investovaním obce do rôznych projektov cez jednotlivé operačné programy dôjde k zvýšeniu kvality života obyvateľov a návštevníkov obce.

Na základe údajov INEKO sú za rok 2021 vstupné údaje nasledovné:

Príjmy a výdavky:

Príjmy bežného rozpočtu 1 061 634 €, príjmy kapitálového rozpočtu 360 353 €, výdavky bežného rozpočtu 809 997 € a výdavky kapitálového rozpočtu 622 676 €.

Záväzky a pohľadávky:

Záväzky po lehote splatnosti 0 €, záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti 0 €, krátkodobé pohľadávky 57 392 €, dlhodobé záväzky 345 549 € a krátkodobé záväzky 346 747 €.

Úvery a účty:

Celkový dlh podľa definície v zákone 1289 435 €, bankové úvery a výpomoci 100 000 €, úvery od ŠFRB 303 393 €, výdavky na splácanie istiny 13 751 €, úrokové splátky 3 427 €, finančné účty 361 719 € a neobežný majetok 4 473 482 €.

Ostatné:

Počet obyvateľov k začiatku roka 2 044 a výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie roku 2021 je 133 619 €.

Reálne čerpanie rozpočtu obce Kendice na základe výkazov ziskov a strát obce je zrejmé, že obec mala v rokoch 2019 až 2021 kladný výsledok hospodárenia po zdanení. Obec ma schválený rozpočet aj na roky 2022 až 2024 (príjmová aj výdavková strana) sú podrobne zobrazené podľa programov na www.kendice.eu

Participácia obyvateľov na fungovaní samosprávy

Proces participácie a zapojenia občanov do tvorby komunálnej a verejnej politiky je v obci možný cez voľby, zastupiteľstvá a verejné zhromaždenia. Súčasným starostom obce je Ing. Igor Kočiško. Zvolený starosta je vo vedení obce 2.volebné obdobie. Zástupcom starostu je Jozef Hlavatý, ktorý je zároveň poslancom obecného zastupiteľstva. Za ďalších členov obecného zastupiteľstva bolo vo voľbách konaných v roku 2022 zvolených týchto 7 poslancov a to Peter Čuha, Mgr. Ondrej Gubač, už spomínaný Jozef Hlavatý, Marko Kočiško, Ing. Peter Kočiško, Ing. Andrej Luterán a Mgr. Beáta Ondrejová.

Všetci obyvatelia majú právo zúčastniť sa zasadnutí obecného zastupiteľstva. V prípade, ak je obyvateľovi na zasadnutí udelené slovo, jeho príspevok je zaznamenaný písomne do zápisnice zo zasadnutia. Formy komunikácie obce s občanmi sú zabezpečované prostredníctvom obecného rozhlasu a webovej stránky obce (www.kendice.eu).

Organizačná štruktúra obce

Súčasne zriadenie verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce **Kendice**. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov.

Obec má zriadené obecné komisie:

- finančná komisia
- stavebná komisia
- komisia pre ochranu verejného poriadku a ŽP
- komisia pre šport, kultúru a vzdelanie
- komisia pre pozemkové úpravy a verejnoprospešné práce

Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky.

Riadenie samosprávy – sumarizácia:

Samospráva obce si udržiava (a v ostatnom období dokonca zlepšuje) výborné finančné zdravie. Intenzita investovania je porovnateľná s priemerom SR. Obec má vysokú finančnú likviditu a na svojom bežnom účte vytvára výrazné prebytky. To znamená, že má disponibilné finančné prostriedky na prípadné spolufinancovanie finančne náročnejších investičných projektov (resp. na realizáciu projektov a aktivít z vlastných zdrojov).

Starostom obce je Ing. Igor Kočiško.

Obecné zastupiteľstvo sa skladá zo 7 poslancov.

Peter Čuha (nezávislý kandidát)

Mgr. Ondrej Gubač (nezávislý kandidát)

Jozef Hlavatý (nezávislý kandidát) – zástupca starostu obce

Marko Kočiško (nezávislý kandidát)

Ing. Peter Kočiško (nezávislý kandidát)

Ing. Andrej Luterán (NOVA)

Mgr. Beáta Ondrejová (nezávislá kandidátka)

Obecný úrad neeviduje žiadne blokové pokuty, rozkazné konania ani priestupkové konania na úseku verejného poriadku.

V rámci tejto kapitoly by mali byť analyzované už implementované projekty v obci, ktoré boli realizované v predchádzajúcom programovom období (počas platnosti predchádzajúceho PHSR, ktorý mala mať obec platný na roky 2015-2022). Nakoľko tento dokument predstavuje aktualizáciu existujúceho PHSR na roky 2023-2029 (jeho konsolidované znenie), uvádzame v nasledovnom formulári projekty implementované tak za obdobie 2015 až 2022.

Tabuľka č.59 Ex-post hodnotenie predchádzajúcich PHSR

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR				
V tis. EUR				
Názov investície/projektu	Rok ukončenia realizácie	Cena vykonávacieho projektu	Financovanie	
			Vlastné fin. prostriedky	Finančné prostriedky EU Finančné prostriedky ŠR SR Iné zdroje financovania
Roky 2015 - 2022				
Obecná kompostáreň pre obec Kendice	22.02.2019	147 555,15 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Rekonštrukcia kotolne objektov MŠ v obci Kendice s využitím aerotermálnej energie	01.12.2022	220 961,80 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Zníženie energetickej náročnosti budovy OcÚ Kendice	07.09.2021	360 453,09 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Miestna občianska poriadková služba v obci Kendice	06.06.2022	98 146,94 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Zvýšenie kapacít MŠ v obci Kendice	01.03.2019	370 400,00 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Sanácia skládky odpadu v obci Kendice	09.12.2019	32 379,84 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Nadstavba objektu Materskej školy Kendice na účely zvýšenia kapacít		527 485,46 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %
Pokračovanie miestnej občianskej poriadkovej služby v obci Kendice		65 198,16 €	5,00 %	85,00 % 10,00 %

Zdroj: vlastné spracovanie

V Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2015 až 2022 nebola stanovená realizácia jednotlivých aktivít na základe spracovanej projektovej dokumentácie nakoľko obec nedisponuje takým množstvom finančných prostriedkov aby si mohla dovoliť spracovať projektovú dokumentáciu na jednotlivé opatrenia, ktoré boli stanovené v PHSR na roky 2015-2022 ale bola navrhnutá a schválená schéma strategických cieľov PHSR obce a to konkrétne:

Strategický cieľ č.1: Zvýšenie kvality života obyvateľov

Priorita 1: Vybudovanie základnej infraštruktúry

Priorita 2: Zvýšenie bezpečnosti dopravy

Priorita 3: Skvalitnenie vybavenosti obce a služieb pre občanov

Strategický cieľ č.2: Zdravé životné prostredie

Priorita 1: Prevencia environmentálnych rizík

Priorita 2: Ochrana a revitalizácia krajiny

Strategický cieľ č.3: Rozvoj cestovného ruchu

Priorita 1: Celoročné atrakcie a kvalitné služby pre turistov

Priorita 2: Kvalitná marketingová stratégia obce

Strategický cieľ č.4: Rozvoj ľudských zdrojov

Priorita 1: Rozvoj informačnej spoločnosti

Priorita 2: Zvýšenie ekonomickej aktivity obyvateľov

V rámci jednotlivých strategických cieľov boli dané priority. A samotné priority za jednotlivé strategické ciele sa skladali z „Opatrení“ na základe realizácie by došlo k naplneniu daného strategického cieľa. Realizácia jednotlivých opatrení bola:

- na základe výziev z jednotlivých Operačných programov v rámci ktorých mohla byť obec ako prijímateľ.

alebo

- jednotlivé opatrenia boli realizované z vlastných finančných prostriedkov obce
- dotácie pre obce ktoré poskytli jednotlivé ministerstva
- dotácie na základe žiadosti, kde finančné prostriedky poskytol Prešovský samosprávny kraj

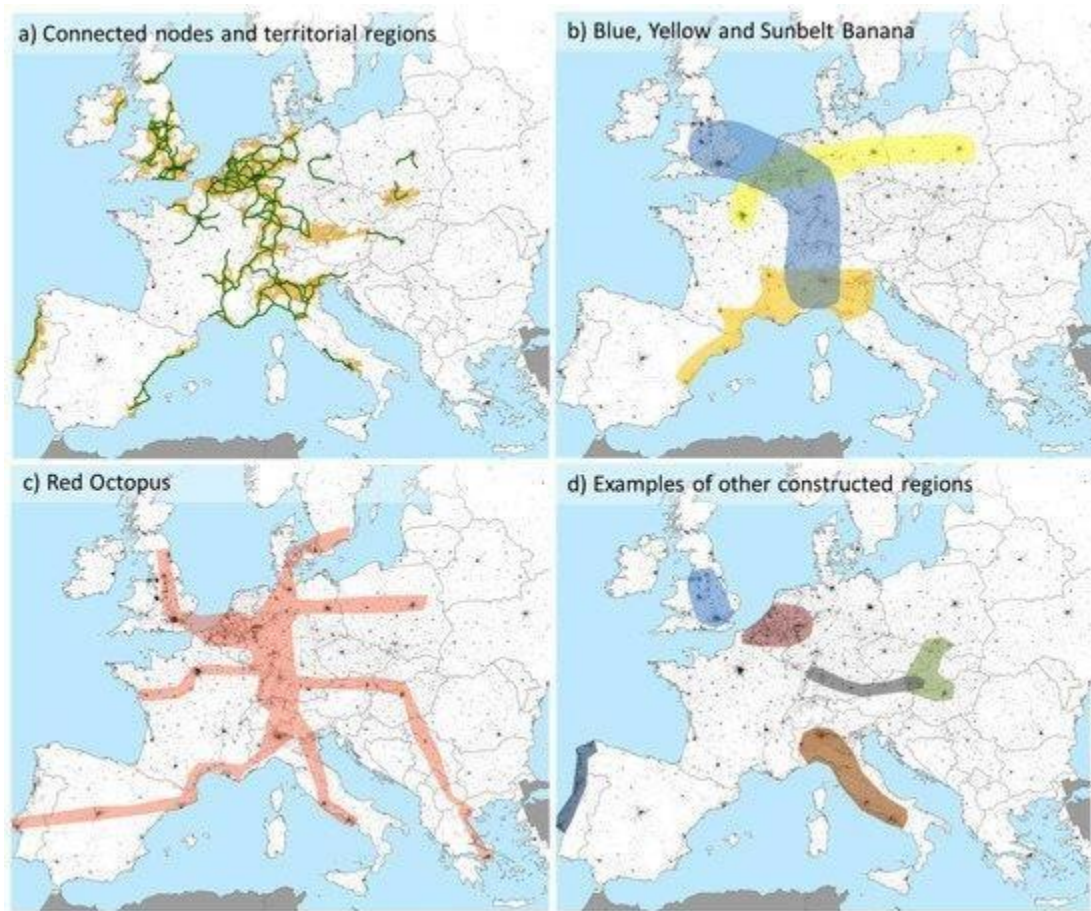
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Vonkajšie prostredie predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť.

Makro poloha obce je nevýhodná – obec je od ramena červenej chobotnice značne vzdialená. V makro regionálnej mierke hlavných rozvojových centier Európy (**Mapa 2**), ktoré spája

najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja je zrejmé, že Ostrovany sú od týchto centier značne vzdialené.

Mapa 2 Koncepty urbánneho rozvoja EÚ

Zdroj: Taubenböck, H. Ferstl, J. Dech, S. (2017): Regions Set in Stone—Delimiting and Categorizing Regions in Europe by SettlementPatternsDerivedfrom EO-Data.

Mezopoloha obce je pomerne výhodná – obec leží v blízkosti viacerých centier zamestnanosti a terciárnej obslužnosti. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín miest (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec predstavujú mestá Poprad (3b. skupina centier osídlenia), Prešov (1a. skupina) a Levoča (4. skupina centier osídlenia).

Obec leží v blízkosti rozvojovej osi I. stupňa, čo (teoreticky) vytvára priaznivý predpoklad pre možný rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov. Okrem centier osídlenia KURS2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchie zónovej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov.

Z prostredia investičnej pomoci, poskytovanej vládou SR, možno na základe doterajších skúseností len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre okolitý región v blízkej budúcnosti. Ďalším výraznejším vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Prešov by mohla byť aj zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú v danom okrese. Do okresu Prešov zatiaľ smerovala len minimálna časť investičnej pomoci vlády.

Okres Prešov sa nenachádza v zozname najmenej rozvinutých okresov naopak v tomto zozname sa nachádzajú susediace okresy a to **okres Levoča**, ktorý bol do zoznamu najmenej rozvinutých okresov zapísaný 25.04.2018, **okres Košice vidiek**, ktorý bol do zoznamu najmenej rozvinutých okresov zapísaný 22.01.2018, **okresy Sabinov, Vranov nad Topľou a Svidník** boli do zoznamu najmenej rozvinutejších okresov zapísané 31.12.2015, **okres Bardejov**, ktorý bol zapísaný do zoznamu najmenej rozvinutejších okresov 20.10.2017 a **okres Gelnica**, ktorý bol do zoznamu najmenej rozvinutých okresov zapísaný 20.07.2017.

Komplexný projekt pozemkových úprav v obci doposiaľ nebol realizovaný. Významným projektom z hľadiska tvorby podmienok pre rozvoj územia je tzv. projekt pozemkových úprav, prostredníctvom ktorého sa vykonáva komasácia pozemkov a sprehľadnenie a zjednodušenie vlastníckych vzťahov k pozemkom – podľa princípu „jedna parcela, jeden vlastník“. V praxi sa vykonávajú buď tzv. jednoduché alebo komplexné pozemkové úpravy. Realizácia takéhoto projektu znamená výrazný pozitívny determinant rozvoja územia (napr. pri rôznej výstavbe – budovanie cyklistických trás, príprava stavebných pozemkov, výstavba rekreačných lokalít, nájomné vzťahy v poľnohospodárstve a pod.), vytvárajú sa ním oveľa priaznivejšie podmienky na potenciálny rozvoj územia. Vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav v jednotlivých obciach má vo svojej gescii štát, ktorý tento proces riadi prostredníctvom okresných úradov.

STEEP analýza

Okrem vnútorných faktorov majú na rozvoj územia vplyv aj rôzne vonkajšie faktory (také, ktoré obec nedokáže ovplyvniť). Pri identifikovaní problémov obce a hľadani stratégií/inaich vyriešení je pre potrebné si uvedomiť, že tieto riešenia môžu byť v budúcnosti ovplyvnené aj spomínanými vonkajšími faktormi. Externé faktory sú rozdelené do 5 oblastí: S – sociálne, T – technologické, E – ekonomické, E – ekologické, P – politické. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Zavádzanie nových materiálov a inovatívnych technológií v hospodárstve	Ekonomická situácia štátu (dopady ekonomického vývoja v jednotlivých sektoroch, výrazná podpora štátu vybraným sektorom)	Klimatické zmeny (častejšie a extrémnejšie výkyvy počasia, sucho, znižujúce sa zásoby pitnej vody...)	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti
Zmeny vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva	Využívanie moderných informačno-komunikačných technológií	Možnosti financovania projektov z fondov EU a iných zdrojov	Verejný tlak na zavádzanie ekologických a environmentálnych technológií	Zmena priorít vlády ako výsledok volieb
Zmena postojov obyvateľov a reprezentantov rôznych sektorov k lokálnemu rozvoju	Digitalizácia verejnej správy, vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejných služieb	Rozvoj malého a stredného podnikania	Zvyšovanie povedomia verejnosti o ochrane ŽP a rast environmentálnej zodpovednosti obyvateľstva	Legislatívne zmeny v rôznych oblastiach
Prehlbujúce sa rozdiely medzi obyvateľmi v oblasti príjmov	Nové technologické riešenia v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva	Zvyšovanie / znižovanie kúpyschopnosti obyvateľstva	Podpora a využívanie alternatívnych zdrojov energie	Štrukturálna politika Európskej únie

Zmeny v mobilite obyvateľov	Výrazné zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Dostupnosť finančných zdrojov	Odpadové hospodárstvo	Nová politika územného rozvoja v SR – dôraz na integrované územné investície a na prístup zdola
Zvyšujúca / znižujúca sa kvalita života obyvateľov		Daňová politika štátu	Vplyv rôznych subjektov na tvorbu politík v oblasti ŽP	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

SWOT analýza

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Ekonomická aktivita, podnikanie, služby, cestovný ruch, poľnohospodárstvo, dopravná a technická infraštruktúra

SILNÉ	SLABÉ
<ul style="list-style-type: none"> - Dokončená plynofikácia obce - Vybudovaná elektrická rozvodná sieť - Dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Pripravené lokality pre IBV - Rozvinutá spolupráca s podnikateľskými subjektmi a obcami 	<ul style="list-style-type: none"> - Zlý technický stav ciest I. II. a III. triedy ako aj obecných komunikácií - Nevybudované chodníky okolo cestných komunikácií - Chýbajúce verejné osvetlenie v niektorých lokalitách obce - Chýbajúci obecný rozhlas v niektorých lokalitách obce - Nedostatok obecných nájomných bytov - Nedostatočná kapacita Domu nádeje - Nedostatočný sortiment ponúkaných komerčných služieb v obci - Nedostatok finančných prostriedkov z vlastných zdrojov - Absencia firiem s rozvojovým potenciálom - Nízka úroveň doplnkových služieb cestovného ruchu - Absencia ubytovacích zariadení v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Dobré spojenie s regionálnymi centrami (Prešov, Košice) - Možnosť napojenia sa na cyklistické chodníky - Výhodná geografická poloha v blízkosti veľkých miest - Informatizácia spoločnosti, záujem obyvateľov o nové technológie - Možnosti získania stavebného pozemku na účely IBV - Spolupráca na úrovni mikroregiónov - Blízkosť kultúrnych pamiatok, rekreačných oblastí a rôznych atrakcií pre voľnočasové aktivity obyvateľov a návštevníkov - Vhodné podmienky pre poskytovanie služieb v oblasti agroturistiky a vidieckeho cestovného ruchu - Podpora malých a stredných podnikateľov v cestovnom ruchu zo strany štátu 	<ul style="list-style-type: none"> - Stagnácia rozvoja dopravnej infraštruktúry - Slabý záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry - Nevýhodné podmienky čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ - Odliv kvalifikovanej pracovnej sily mimo región - Nepripravenosť sa časti pracovnej sily zmeneným podmienkam na trhu práce - Zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestovného ruchu - Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu

SOCIÁLNA OBLASŤ

Bývanie, vzdelávanie, kultúra, šport, spoločenský život, zdravie, sociálne aktivity

SILNÉ	SLABÉ
<ul style="list-style-type: none">- Organizovanie kultúrnych podujatí v obci- Rozvinutá činnosť kultúrnych a spoločenských organizácií (ochotnícke divadlo Etudy, FS Kendičan)- Fungujúca obecná knižnica- Rozvinutá klubová športová činnosť (futbalový klub, turistický klub)- Existencia zdravotného strediska- Fungujúce verejné služby zamestnanosti- Fungujúci systém zamestnávania občanov na VVP	<ul style="list-style-type: none">- Nedostatočná kapacita MŠ- Zastarané vybavenie odborných učební ZŠ- Zlý technický stav kultúrnych pamiatok- Zlý technický stav futbalového štadiónu- Absencia telocvične- Zlý technický stav priestorov pre šport
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">- Záujem obyvateľov obce o kultúrne a športové podujatia- Zlepšenie ekonomickej situácie obyvateľov, viac možnosti na financovanie voľnočasových aktivít- Podpora kultúry, vzdelávania a športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi- Spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami- Spolupráca s miestnymi združeniami a spolkami- Grantové programy a nadácie podporujúce kultúru- Využitie fondov EÚ na rekonštrukciu kultúrnych a športových objektov- Zmena spôsobu poskytovania sociálnych služieb z pobytového na komunitný- Vznik programov podporovaného zamestnávania na úrovni regiónu- Možnosti čerpania fondov EÚ v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva- Zvyšujúce sa povedomie zamestnávateľov o možnostiach vytvárania rodine priateľského prostredia- Vysoká solidarita a podpora v rámci rodín so starostlivosťou o deti a odkázané osoby	<ul style="list-style-type: none">- Odchod mladých ľudí za prácou mimo región- Pretrvávajúci nedostatok finančných prostriedkov v školstve- Nedostatočné finančné ohodnotenie práce pedagógov- Pokračovanie trendu pasívneho spôsobu života u detí a mládeže- Dochádza do školských a predškolských zariadení mimo školského obvodu- Slabá predškolská a školská dochádzka detí zo sociálne znevýhodneného prostredia- Starnutie populácie- Zhoršujúci sa zdravotný stav populácie- Nezáujem obyvateľov o prevenciu v oblasti zdravia- Zhoršujúca sa sociálna a ekonomická situácia niektorých skupín obyvateľstva- Pretrvávajúci trend poskytovania sociálnych služieb pobytového charakteru a s tým súvisiace finančné nároky- Pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní pracovnej sily- Pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť- Nízky záujem zamestnávateľov o vytváranie pracovných miest pre podporované zamestnanie

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Životné prostredie, nakladanie s odpadmi

SILNÉ	SLABÉ
<ul style="list-style-type: none">- Separovaný zber odpadu- Vidiecky charakter osídlenia- Dobrá dostupnosť územia- Relatívne kvalitné životné prostredie v obci- Vysoké zastúpenie lesných porastov- Pomerné rozvinutá vodovodná a kanalizačná sieť v obci	<ul style="list-style-type: none">- Nedokončené rozvody kanalizačnej infraštruktúry- Nedokončené rozvody vodovodnej infraštruktúry- Neochota niektorých majiteľov domov pripojiť sa na už existujúcu kanalizačnú sieť
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">- Existencia legislatívneho zabezpečenia nakladania s odpadmi v súlade s predpismi EÚ- Možnosť využívať štrukturálne fondy pri zlepšení kvality životného prostredia- Politika EÚ smerujúca k trvalo udržateľnému rozvoju- Možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie	<ul style="list-style-type: none">- Extrémne výkyvy počasia- Nepredvídateľnosť kalamít a iných prírodných- Tlak na životné prostredie a urbanizácia pôvodnej krajiny

STRATEGICKÁ ČASŤ

B.I VÍZIA OBCE DO ROKU 2029

„Dynamicky sa rozvíjajúca sa obec s dobrou verejnou infraštruktúrou, občianskou vybavenosťou, s možnosťami dôstojného bývania pre všetkých, vytvorenými vzdelávacími kapacitami, priaznivými podmienkami pre podnikanie, so spokojnými obyvateľmi žijúcimi na štandardnej životnej úrovni.“

B.II KLÚČOVÉ ROZVOJOVÉ VÝZVY, FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strategický dokument pozostáva z troch hlavných pilierov, ktorými sú:

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Ekonomická aktivita, podnikanie, služby, cestovný ruch, poľnohospodárstvo, technická infraštruktúra

SOCIÁLNA OBLASŤ

Bývanie, vzdelávanie, kultúra, šport, spoločenský život, zdravie, soc. aktivity

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ Životné prostredie

PRIORITA A1) VYUŽIŤ MIESTNY POTENCIÁL V OBLASTI ROZVOJA PODNIKANIA V OBCI

V oblasti podnikateľského sektora a služieb sa obec zameria na podporu rozvoja zamestnanosti a podnikateľského sektora, kde chce uskutočniť realizáciu vzdelávacích a informačných aktivít v oblasti samo zamestnávania, začatia podnikania, efektívneho podnikania, pripraviť a realizovať projekt Centra lokálneho pracovného poradenstva. V oblasti rozvoja poľnohospodárskej a lesníckej činnosti chce obec vypracovať a aplikovať systém podpory mladých a začínajúcich poľnohospodárov v obci a vybudovanie obecného trhoviska (predaj regionálnych produktov).

PRIORITA A2) ZABEZPEČIŤ KOMPLETNÚ A KVALITNÚ TECHNICKÚ A DOPRAVNÚ INFRAŠTRUKTÚRU NA ÚZEMÍ OBCE

Obec sa v tomto a nasledujúcom programovom období zameria predovšetkým na modernú a vyhovujúcu technickú infraštruktúru, výstavbu, kanalizácie a vodovodu, vybudovanie chodníkov pre peších a cyklistov a výstavbu cyklochodníkov. V rámci estetiky obce sa zameria na rekonštrukcie autobusových zastávok ich vybavenia prvkami drobnej architektúry, úpravou parkoviska pred budovou Obecného úradu.

PRIORITA B1) PODPORA BÝVANIA

V rámci podpory bývania si obec kladie za cieľ vysporiadanie pozemkov a podpora Individuálnej bytovej výstavby (IBV), a to buď výkupom pozemkov alebo zámenou pozemkov pod stavbami a následným sprostredkovaním predaja pozemkov od vlastníkov k obyvateľom. Ďalším krokom je príprava štúdie a realizácia individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov v obci a príprava lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu.

PRIORITA B2) PODPORIŤ ROZVOJ KOMUNITNÉHO ŽIVOTA OBCE V OBLASTI SOCIÁLNEJ, ŠKOLSTVA, SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA A ŠPORTU PRE OBYVATEĽOV OBCE

V sociálnej oblasti sa obec zameria na podporu a rozvoj sociálnych služieb. Potrebné je vybudovať objekt centra sociálnych a zdravotných služieb, zariadiť /dovybaviť dom smútku a rozšíriť cintorín.

Športovú oblasť plánuje obec posilniť výstavbou športového areálu a vybudovaním multifunkčného a detského ihriska v obci. V školstve je potrebné zabezpečiť rekonštrukciu materskej škôlky a základnej školy. Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu sa zameria na výstavbu a rekonštrukciu oddychových miest a budovanie cyklochodníkov. V neposlednom rade je pre obec dôležitý marketing, a to vo forme tvorby propagačného materiálu, modernizácie a tvorby nových webových stránok.

PRIORITA C1) ZLEPŠIŤ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V OBCI

Obec sa zameria na skvalitnenie životného prostredia, rekonštrukciu obecných hrádzok pre zadržiavanie prívalových vôd, vysádzanie a udržiavanie verejnej zelene a typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu, lokalizáciu a odstraňovanie čiernych skládok, zriadenie zberného dvora, monitoring a verejnú kontrolu životného prostredia.

V analytickej časti tohto PHSR boli identifikované niektoré kľúčové rozvojové výzvy. Ich súhrnný prehľad a formuláciu stratégie na vyriešenie každej z týchto kľúčových výziev uvádzame v nasledovnom prehľade:

Tabuľka č. 60 Kľúčové rozvojové výzvy a stratégie na ich vyriešenie

Kľúčová rozvojová výzva	Stratégia na jej vyriešenie
Nezamestnanosť	
<ul style="list-style-type: none"> približne 90 % „nezamestnateľných“ uchádzačov o zamestnanie (dlhodobá nezamestnanosť, žiadne alebo len obmedzené pracovné návyky, žiadna kvalifikácia) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zamestnať, príp. zlepšovať zamestnateľnosť (získaním pracovných návykov) najviac ohrozených UoZ – napr. zapájaním do AOTP,
Dopravná infraštruktúra	
<ul style="list-style-type: none"> slabšie prepojenie časti obce s jadrom obce 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ predĺžiť miestnu komunikáciu a vybudovať chodníky v rámci jednotlivých častí obce
<ul style="list-style-type: none"> chýbajúce pešie a cyklistické prepojenie so okolitými obcami 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať chodník pre peších a cyklistov, prepájajúci okolité obce
Vodovod a kanalizácia	
<ul style="list-style-type: none"> 100 % nemá prístup k verejnému vodovodu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať vodovod, pripojiť stavby na vodovod
<ul style="list-style-type: none"> 100 % nemá prístup k splaškovej kanalizácii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vybudovať chýbajúcu splaškovú kanalizáciu, pripojiť stavby na kanalizáciu, napojiť vybudovanú kanalizačnú sieť na ČOV
Verejné osvetlenie	

<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce verejné osvetlenie a miestny rozhlas v niektorých častiach obce 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dobudovať verejné osvetlenie ✓ dobudovať miestny rozhlas
Vzdelanostná štruktúra a školstvo	
<ul style="list-style-type: none"> • absencia vybavenosti MŠ a ZŠ 	Rekonštrukcia základnej a materskej škôlky v obci a ich materiálno-technické vybavenie
Domový a bytový fond	
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce pozemky pre výstavbu nájomných bytov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysporiadať všetky vlastnícke vzťahy k pozemkom, vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj IBV, vykonať úpravu pozemkov
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce nájomné byty 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať bytové domy s nájomnými bytmi (prípadne zabezpečiť prestupné bývanie)
Zdravotníctvo a sociálne služby	
<ul style="list-style-type: none"> • obmedzená ponuka sociálnych služieb v obci 	hľadať a osloviť poskytovateľov sociálnych služieb, rozšíriť ponuku sociálnych služieb
Kultúrno-spoločenský život a šport	
<ul style="list-style-type: none"> • slabší prístup k športovej infraštruktúre 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať multifunkčné ihrisko a dobudovať sociálne zariadenia pri futbalovom ihrisku
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce detské ihriská 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať detské ihriská
Odpadové hospodárstvo	
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ skvalitniť systém zberu odpadov a zvýšiť mieru vytriedenia – prostredníctvom výstavby zberného dvora, skvalitnenia triedeného zberu v obci a realizáciou ďalších opatrení
<ul style="list-style-type: none"> • nízke environmentálne povedomie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zlepšiť nízke environmentálne povedomie príslušníkov (vzdelávanie, osвета, aktivity)

Zdroj: vlastné spracovanie

B.III STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ
Priorita A1) Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci
Opatrenia:
A 1.1 Zlepšenie podmienok na rozvoj podnikateľského sektora a zlepšenie ponuky pracovných miest
A 1.2 Podpora cestovného ruchu
Priorita A2) Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce
Opatrenia:
A 2.1 Rekonštrukcia a vybudovanie miestnych komunikácií, chodníkov a premostení v obci
A 2.2 Vybudovanie cyklistických chodníkov
A 2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok
A 2.4 Zlepšenie elektrifikácie v obci
A 2.5 Vybudovanie jednoduchých areálov s prvkami pre detské hry a aktivity
A 2.6 Rekonštrukcia cintorínov v obci
A 2.7 Úprava verejného priestranstva pred obecným úradom
A 2.8 Výstavba vodovodnej siete a kanalizačnej siete v obci
A 2.9 Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci
A 2.10 Doplnenie kamerového systému v obci
A 2.11 Vybudovanie spevnených plôch v obci slúžiacich ako parkoviska
B) SOCIÁLNA OBLASŤ
Priorita B1) Podpora bývania
Opatrenia:
B 1.1 Podpora súkromnej bytovej výstavby
B 1.2 Podpora výstavby nájomných bytov
B 1.3 Rekonštrukcia bytového fondu
Priorita B2) Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce

Opatrenia:
B 2.1 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie športových, kultúrnych a spoločenských podujatí
B 2.2 Zlepšenie kvality a pestrosti kultúrnych podujatí pre rôzne cieľové skupiny
B 2.3 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie športových podujatí
B 2.4 Zlepšenie kvality a pestrosti športových podujatí
B 2.5 Rekonštrukcia/modernizácia a vybavenie materskej a základnej školy
B 2.6 Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku
B 2.7 Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra
C) ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ
Priorita C1) Zlepšiť stav životného prostredia v obci
Opatrenia:
C 1.1 Zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia
C 1.2 Vybudovanie infraštruktúry vodovodnej a kanalizačnej siete
C 1.3 Zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd
C 1.4 Znižovanie produkcie odpadov
C 1.5 Dovybavenie potrebnou technikou obecného zberného dvora
C 1.6 Propagácia metód moderného odpadového hospodárstva
C 1.7 Obnoviteľné zdroje energie pre obecné budovy
C 1.8 Vybudovanie vodnej nádrže pre potreby požiarnikov

PROGRAMOVÁ ČASŤ

C.I OPATRENIA A PROJEKTY VRÁTANE ICH PRIRADENIA K JEDNOTLIVÝM CIEĽOM A PRIORITÁM

A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Priorita A 1 Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci			
Opatrenia	Aktivity	Termín plnenia	Zodpovedný
A 1.1 Zlepšenie podmienok na rozvoj podnikateľského sektora a zlepšenie ponuky pracovných miest	A 1.1.1 Podpora rozvoja podnikateľských subjektov zo strany obce		OcÚ
A 1.2 Podpora cestovného ruchu	A 1.2.1 Výstavba a zriadenie informačného centra v obci		OcÚ
A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Priorita A 2 Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce			
A 2.1 Rekonštrukcia a vybudovanie miestnych komunikácií, chodníkov a premostení v obci	A 2.1.1 Výstavba miestnych chodníkov popri miestnych komunikáciách v obci		OcÚ
	A 2.1.2 Rekonštrukcia premostení pri rámci miestnych komunikácií		OcÚ,
	A 2.1.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci		OcÚ,

	A 2.1.4 Vybudovanie verejného priestoru pri obecnom úrade a pri materskej a základnej škole		OcÚ,
A 2.2 Vybudovanie cyklistických chodníkov	A 2.2.1 Vybudovanie cyklochodníka v katastri obce a prepojenie s ostatnými obcami v regióne		OcÚ,
A 2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	A 2.3.1. Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci a ich vybavenie prvkami drobnej architektúry		OcÚ,
A 2.4 Zlepšenie elektrifikácie v obci	A 2.4.1 Rozšírenie a skvalitnenie elektrického vedenia v obci		OcÚ,
A 2.5 Vybudovanie jednoduchých areálov s prvkami pre detské hry a aktivity	A 2.5.1. Vybudovanie detských ihrísk v širšom centre obce		OcÚ,
A 2.6 Rekonštrukcia cintorína v obci	A 2.6.1. Rekonštrukcia cintorínov výstavba nového oplotenia, výstavba prístupových ciest a chodníkov		OcÚ,
A 2.7 Úprava verejného priestranstva pred obecným úradom	A 2.7.1. Revitalizácia verejného priestranstva pred obecným úradom (vybudovanie parkovacích miest, osadenie lavičiek a vybudovanie zelenej infraštruktúry)		OcÚ,
A 2.8 Výstavba vodovodnej a kanalizačnej siete v obci	A 2.8.1. Výstavba vodovodnej siete vo všetkých lokalitách obce		OcÚ,
	A 2.8.2. Výstavba kanalizačnej siete v obci a jej napojenie na ČOV		OcÚ,
A 2.9 Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci	A. 2.9.1. Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci spojená s výmenou svietidiel za úspornejšie		OcÚ,

A 2.10 Doplnenie kamerového systému v obci	A 2.10.1. Doplnenie kamerového systému v obci na zabezpečenie zvýšenej bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov obce		OcÚ,
A 2.11 Vybudovanie spevnených plôch v obci slúžiacich ako parkoviska	A 2.11.1. Vybudovanie parkovísk a spevnených plôch v okolí obecných budov, cintorína, kostola a domu smútku		OcÚ,
B) SOCIÁLNA OBLASŤ			
Priorita B 1 Podpora bývania			
B 1.1 Podpora súkromnej bytovej výstavby	B 1.1.1 Rozšírenie zastavanosti obce o nové lokality pre výstavbu rodinných domov (IBV)		OcÚ,
	B 1.1.2 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pre pozemkové úpravy		OcÚ,
B 1.2 Podpora výstavby nájomných bytov	B 1.2.1 Rozšírenie zastavanosti obce v rámci možnosti výstavby nájomných bytov		OcÚ,
B 1.3 Rekonštrukcia bytového fondu	B 1.3.1. Rekonštrukcia a zateplenie bytovky		OcÚ,
B) SOCIÁLNA OBLASŤ			
Priorita B 2 Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce			
B 2.1 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí	B 2.1.1 Vybudovanie viacúčelového zariadenia vhodného na organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí		OcÚ,

	B 2.1.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu (interiér a exteriér)		
B 2.2 Zlepšenie kvality a pestrosti kultúrnych podujatí pre rôzne cieľové skupiny	B 2.2.1 Príprava a organizovanie podujatí pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva obce		OcÚ,
B 2.3 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie športových podujatí	B 2.3.1 Vybudovanie spoločného športového areálu a oddychovej zóny v centrálnej časti obce (multifunkčné ihrisko a senior fitness park)		OcÚ,
B 2.4 Zlepšenie kvality a pestrosti športových podujatí	B 2.4.1 Príprava a organizovanie podujatí pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva obce		OcÚ,
B 2.5 Rekonštrukcia/modernizácia a vybavenie materskej a základnej školy	B 2.5.1 Rekonštrukcia budovy materskej školy, modernizácia a vybavenie vnútorných priestorov		OcÚ,
	B 2.5.2 Rekonštrukcia budovy základnej školy, modernizácia vybavenia vnútorných priestorov a vybavenia pre potreby učiteľov a žiakov		OcÚ,
	B 2.5.3 Prístavba školskej jedálne		OcÚ,
B 2.6 Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku	B 2.6.1 Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku		OcÚ,

B 2.7 Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra	B 2.7.1 Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra		OcÚ
C) ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Priorita C 1 Zlepšiť stav životného prostredia v obci			
C 1.1 Zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia	C 1.1.1 Spracovať a realizovať opatrenia protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia		OcÚ,
	C 1.1.2 Pravidelné prečisťovanie a údržba korýt všetkých vodných tokov		OcÚ,
	C 1.1.3 Oprava a spevnenie obecných kanálov a stôk – dažďová kanalizácia		OcÚ,
C 1.2 Vybudovanie infraštruktúry vodovodnej a kanalizačnej siete	C 1.2.1 Vybudovanie rozvodov vodovodnej siete v obci		OcÚ,
	C 1.2.2 Vybudovanie kanalizačnej siete v obci a jej napojenie na ČOV		OcÚ,
C 1.3 Zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd	C 1.3.1 Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia		OcÚ,
	C 1.3.2 Ochrana podzemných vôd pred všetkými formami znečistenia		OcÚ,
	C 1.3.3 Zabezpečenie zvýšenej priepustnosti obecných kanálov a stok popri obecných komunikáciách		OcÚ,

	C 1.3.4 Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia		OcÚ,
C 1.4 Znižovanie produkcie odpadov	C 1.4.1 Zvýšenie podielu separácie odpadov a jeho zhodnocovania a zavedenie triedeného kontajnerového zberu		OcÚ,
	C 1.4.2 Likvidácia nelegálnych skládok v katastri obce		OcÚ
C 1.5 Dovybavenie obecného zberného dvora	C 1.5.1 Dovybavenie obecného zberného dvora a vybavenie dvora štiepkovačom, prekopávačom kompostoviska a iným technickým vybavením		OcÚ,
C 1.6 Propagácia metód moderného odpadového hospodárstva	C 1.6.1 Podporiť vzdelávanie a výchovu všetkých skupín obyvateľstva k ochrane a tvorbe životného prostredia		OcÚ,
C 1.7 Obnoviteľné zdroje energie pre obecné budovy	C 1.7.1 Využiť všetky možnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie pre budovy vo vlastníctve obce		OcÚ,
C 1.8 Vybudovanie vodnej nádrže pre potreby požiarnikov	C 1.8.1 Vybudovanie protipožiarnej zbernej vodnej nádrže		OcÚ,

Zdroj: obecný úrad, vlastné spracovanie

Termín plnenia realizácie jednotlivých aktivít v daných oblastiach bude doplňovaný priebežne a to na základe **vyhlásených výziev** v rámci ktorých bude obec vystupovať ako prijímateľ a bude môcť realizovať jednotlivé aktivity, ktoré sú v tomto spracovanom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce alebo **na základe možnosti získania finančných prostriedkov z iných zdrojov** (napr. Dotácie od štátu alebo vyčlenenie finančných prostriedkov z jednotlivých kapitol ministerstiev a iné).

C.II PROJEKTOVÉ ZÁMERY OBCE NA OBDOBIE 2023-2029 S VÝHLADOM NA ROK2032

Názov projektu	Kategória	Popis projektu	Lokalita	Súlady a aktivitami	Odhad nákladov (v tis.)	Status projektov	Pripravenosť		
							Projektová dokumentácia	Stavebné povolenie	Vysporiadanie pozemkov

C.III PRIORITIZÁCIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere konkrétnych projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam – či už z hľadiska legislatívneho, vo vzťahu k rozvoju obce a pod. Z tohto dôvodu bola vykonaná prioritizácia projektových zámerov, ktoré samospráva obce Kendice plánuje realizovať. Prioritizácia bola vykonaná podľa nasledovného kľúča:

- zohľadnených bolo 5 kľúčových východísk (1: pripravenosť projektového zámeru, 2: možnosti jeho financovania z EŠIF, 3: skutočnosť, či jeho realizácia zodpovedá identifikovaným rozvojovým výzvam, 4: priorita realizácie projektového zámeru podľa fókusovej skupiny)
- každému kľúčovému východisku bola priradená váha a možný počet bodov, ktorý možno v rámci daného východiska získať
- na záver sa získané body za všetky kľúčové východiská sčítali a jednotlivé projektové zábery boli zaradené do jednej z 5 skupín (podľa počtu získaných bodov) nasledovne:

Počet získaných bodov	Dôležitosť a význam projektového zámeru
76-90	najvyššia priorita
56-76	vysoká priorita
41-55	stredná priorita
21-40	nízka priorita
0-20	najnižšia priorita

Prioritizácia jednotlivých projektových zámerov je platná k dátumu spracovania tohto PHSR). V priebehu času sa však môžu jednotlivé východiská zmeniť (napr. niektoré konkrétne aktivity začnú byť/prestanú byť podporované z EŠIF; nastanú problémy a zdržanie napr. s prípravou stavebnotechnickej dokumentácie k niektorému konkrétnemu projektovému zámeru; ukážu sa nové skutočnosti, ktoré ovplyvnia realizáciu niektorého projektového zámeru a ktoré nebolo možné v čase spracovania tohto PHSR predvídať a pod.) – v takom prípade bude potrebné túto prioritizáciu s ohľadom na zmenené podmienky prepracovať.

REALIZAČNÁ ČASŤ

D.I SÚLAD Z A D E F I N O V A N Ý C H O P A T R E N Í S O P E R A Č N Ý M I P R O G R A M A M I

Táto aktualizácia PHSR obce sa vypracúva v období, kedy sa končí „staré“ programové obdobie Európskej únie (2014-2020) a inštitúcie na všetkých relevantných úrovniach (EÚ, SR, VÚC) realizujú prípravy no obdobie nové (2021-2026). V čase spracovania tohto PHSR nie sú ešte v SR zadefinované nové ciele a priority Slovenskej republiky (ktoré musia byť v súlade s 5 politickými cieľmi, zadefinovanými Európskou komisiou: 1. *Inteligentnejšia Európa*, 2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*, 3. *Prepojenejšia Európa*, 4. *Sociálnejšia Európa* a 5. *Európa bližšie k občanom*) a nie je ani známa podoba operačných programov (vnasledujúcom programovom období by mal pravdepodobne existovať len jeden Operačný program Slovensko). Z tohto (logického) dôvodu bude možné deklarovať súlad opatrení s cieľmi a prioritami Slovenskej republiky pre programové obdobie 2021-2027 až pri nasledujúcej aktualizácii dokumentu.

Jednotlivé opatrenia, zadefinované v tejto aktualizácii PHSR obce, sú v súlade s nasledovnými operačnými programami z obdobia 2014-2020:

A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ							
A 1 Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci							
Operačné programy	OP Val	OP LZ	OP KŽP	IROP	EVS	PRV	OP II
Opatrenia: A 1.1 Zlepšenie podmienok na rozvoj podnikateľského sektora a zlepšenie ponuky pracovných miest A 1.2 Podpora cestovného ruchu	X	X	X	X		X	
A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ							
A 2 Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce							
Operačné programy	OP Val	OP LZ	OP KŽP	IROP	EVS	PRV	OP II
Opatrenia: A 2.1 Rekonštrukcia a vybudovanie miestnych komunikácií, chodníkov a premostení v obci A 2.2 Vybudovanie cyklistických chodníkov A 2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok A 2.4 Zlepšenie elektrifikácie v obci A 2.5 Vybudovanie jednoduchých areálov s prvkami pre detské hry a aktivity A 2.6 Rekonštrukcia cintorína v obci A2.7 Úprava verejného priestranstva pred obecným úradom		X	X	X		X	

A 2.8 Výstavba vodovodnej a kanalizačnej siete v obci							
A 2.9 Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci							
A 2.10 Doplnenie kamerového systému v obci							
A 2.11 Vybudovanie spevnených plôch v obci slúžiacich ako parkoviska							
B) SOCIÁLNA OBLASŤ							
B 1 Podpora bývania							
Operačné programy	OP Val	OP LZ	OP KŽP	IROP	EVS	PRV	OP II
Opatrenia:		X					
B 1.1 Podpora súkromnej bytovej výstavby							
B 1.2 Podpora výstavby nájomných bytov							
B 1.3 Rekonštrukcia bytového fondu							
B) SOCIÁLNA OBLASŤ							
B 2 Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce							
Operačné programy	OP Val	OP LZ	OP KŽP	IROP	EVS	PRV	OP II
Opatrenia:		x		x			
B 2.1 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí							
B 2.2 Zlepšenie kvality a pestrosti kultúrnych podujatí pre rôzne cieľové skupiny							
B 2.3 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie športových podujatí							
B 2.4 Zlepšenie kvality a pestrosti športových podujatí							
B 2.5 Rekonštrukcia/modernizácia a vybavenie materskej a základnej školy							

B 2.6 Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku							
B 2.7 Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra							
C) ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ							
C 1 Zlepšiť stav životného prostredia v obci							
Operačné programy	OP Val	OP LZ	OP KŽP	IROP	EVS	PRV	OP II
Opatrenia: C 1.1 Zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia C 1.2 Vybudovanie infraštruktúry vodovodnej a kanalizačnej siete C 1.3 Zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd C 1.4 Znižovanie produkcie odpadov C 1.5 Dovybavenie obecného zberného dvora C 1.6 Propagácia metód moderného odpadového hospodárstva C 1.7 Obnoviteľné zdroje energie pre obecné budovy C 1.8 Vybudovanie vodnej nádrže pre potreby požiarnikov		X	X	x			

D.II POPIS ÚLOH JEDNOTLIVÝCH PARTNEROV PRI REALIZÁCIIPHSR

Partnermi realizácie jednotlivých aktivít PHSR sú subjekty:

- verejnej správy – školy, relevantné inštitúcie pre jednotlivé oblasti rozvoja obce (napr. ÚPSVaR, okresný úrad, stavebný úrad apod.),
- spolupracujúce firmy a spoločnosti, s ktorými má obec zmluvu (na základe VO alebo priamym zadaním),
- vlastníci hnuiteľného i nehnuteľného majetku na území obce,
- spolupracujúce záujmové skupiny, občianske združenia, neziskové organizácie osídla alebo prevádzkou v obci, s činnosťou, kt. vykonávajú na území obce,
- donori a poskytovatelia grantov, dotácií, darov.

Úlohy uvedených partnerov vychádzajú z príslušnej legislatívy, uzatvorených zmlúv i dohodnutých záväzkov v rámci jednotlivých aktivít PHSR.

D.III POPISPOSTUPOVORGANIZAČNÉHO A INŠTITUCIONÁLNEHO ZABEZPEČENIAREALIZÁCIE

Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja začína po vypracovaní a schválení tohto strategického dokumentu obecným zastupiteľstvom obce.

PHSR obce a jeho prípadná aktualizácia je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov.

V zmysle § 12 zákona o regionálnom rozvoji obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja:

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu PHSR obce pravidelne ho monitoruje každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení zabezpečuje súlad PHSR obce s územnoplánovacou dokumentáciou,
- c) spolupracuje s VÚC, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii PHSR VÚC a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku PHSR obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja v spolupráciministerstvomaostatnýmisociálno-ekonomickýmipartnermi,ktorísanachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Realizácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta).

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vykonáva v súvislosti s PHSR nasledovné činnosti:

- a) berie na vedomie návrh strategickje časti dokumentu,
- b) schvaľuje celý dokument PHSR,
- c) každoročne schvaľuje vyhodnotenie plnenia PHSR,
- d) schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce,
- e) schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy,
- f) rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu,
- g) vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Starosta

Starosta vykonáva v súvislosti s PHSR nasledovné činnosti:

- a) podpisuje uznesenie o schválení (i o aktualizácii či doplnkov)PHSR,
- b) riadi proces realizácie PHSR,
- c) vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné),
- d) spolupracuje s externými subjektami,
- e) zabezpečuje činnosti na úrovni jednotlivých projektov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania,
- f) komunikuje s partnermi PHSR, ktorými sú na miestnej úrovni predovšetkým vzdelávacie inštitúcie, spolky, aktivisti a na regionálnej úrovni relevantné inštitúcie,

g) vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Obecný úrad

Obecný úrad vykonáva v súvislosti s PHSR nasledovné činnosti:

- a) zabezpečuje inštitucionálne a administratívne veci týkajúce sa plnenia PHSR,
- b) okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania PHSR.

D.IV STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE

Hlavným cieľom je otvorená a transparentná komunikácia s občanmi, partnermi a širokou verejnosťou a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan či subjekt o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Od počiatkovej fázy prípravy PHSR obce, obec prezentovala a propagovala tento proces a umožňovala obyvateľom participovať na ňom.

Všetky priebežné informácie boli zverejnené na **web stránke obce** (Zámer spracovania, Zápisy zo stretnutí, priebežné výstupy, pozvánky). V obci boli tiež realizované dotazníky zamerané na jednotlivé oblasti života obce.

Predschaľovaním v obecnom zastupiteľstve bol návrh dokumentu zverejnený pre širokú verejnosť za účelom verejného pripomienkovania a po schválení obecným zastupiteľstvom bol zverejnený na web stránke obce **Kendice** (<https://www.kendice.eu/>).

V priebehu realizácie akčného plánu PHSR budú jednotlivé aktivity prezentované verejnosti formou:

- a) pozvánok a oslovovacích listov,
- b) pozvánok na správne konania v zmysle stavebného zákona,
- c) verejnými vyhláškami v zmysle stavebného konania,
- d) informačných článkov v obecnom časopise,
- e) oznamov na web stránke obce, obecnej tabuli, sociálnej sieti FB,
- f) zápisníc z rokovania obecného zastupiteľstva a ním zriadených komisií či pracovných skupín,
- g) povinnej publicity projektov zo zdrojov EŠIF, štátnych dotácií a iných donorov.

Raz ročne obec realizuje odpočet realizovaných aktivít z predošlého kalendárneho roka vypracuje akčný plán na nasledujúci kalendárny rok, ktorého obsahová i finančná časť je zapracovaná do ročného rozpočtu obce.

D.V SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA

Monitorovanie a hodnotenie súvisí aj s analýzou a riadením rizík a komunikáciou s verejnosťou ako „pravidelný odpočet“ a prezentácia dosiahnutých výsledkov. Monitoring umožňuje PHSR vhodne aktualizovať (časovo a vecne), či uplatniť iný prístup a vychádza z Plánu hodnotenia a monitorovania.

Je dôležité uistiť sa, že vybrané aktivity a projekty skutočne prispievajú k riešeniu identifikovaných problémov a dosiahnutiu strategických cieľov.

Monitorovanie sa realizuje priebežne počas celého trvania platnosti PHSR na úrovni plnenia jednotlivých aktivít. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení aktivít, čo môže byť východiskom pre zmenu prípadného negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie nových či pozmenených opatrení.

Monitoring sa vykonáva priebežne aj v rámci projektov EŠIF v intervaloch, ktoré sú dohodnuté v zmluve o nenávratnom finančnom príspevku.

Hodnotenie sa realizuje na úrovni celého Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Výstupy hodnotenia sú súčasťou súhrnnej správy za každý uplynulý kalendárny rok, ktorú schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Súbor merateľných ukazovateľov

Východiskové hodnoty merateľných ukazovateľov boli stanovené ako nulové v roku 2023. Cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2026 a 2029.

Formulár 5 (P2): Súbor merateľných ukazovateľov podľa oblastí a priorít

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2023	2026	2029
A 1 Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci						
A 1.1 Zlepšenie podmienok na rozvoj podnikateľského sektora a zlepšenie ponuky pracovných miest						
A 1.1.1	Podpora rozvoja podnikateľských subjektov zo strany obce	OcÚ		0		
A 1.2	Podpora cestovného ruchu					
A 1.2.1	Výstavba a zriadenie informačného centra v obci	OcÚ		0		
A 2 Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce						
2.1 Rekonštrukcia a vybudovanie miestnych komunikácií, chodníkov a premostení v obci						
A 2.1.1	Rekonštrukcia miestnych chodníkov popri miestnych komunikáciách v obci	OcÚ		0		
A 2.1.2	Rekonštrukcia premostení pri domoch v rámci miestnych komunikácií	OcÚ		0		
A 2.1.3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci	OcÚ		0		
A 2.1.4	Vybudovanie verejného priestoru pri obecnom úrade a pri materskej a základnej škole	OcÚ		0		
A 2.2 Vybudovanie cyklistických chodníkov						
A 2.2.1	Vybudovanie cyklochodníka v katastri obce a prepojenie s ostatnými obcami v regióne	OcÚ		0		
A 2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok						
A 2.3.1.	Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci a ich vybavenie prvkami drobnej architektúry	OcÚ		0		
A 2.4 Zlepšenie elektrifikácie v obci						
A 2.4.1	Rozšírenie a skvalitnenie elektrického vedenia v oboch častiach obce	OcÚ		0		
A 2.5 Vybudovanie jednoduchých areálov s prvkami pre detské hry a aktivity						

A 2.5.1.	Vybudovanie detských ihrísk v širšom centre obce a v centre obce	OcÚ		0		
A 2.6 Rekonštrukcia cintorína v obci						
A 2.6.1.	Rekonštrukcia cintorína výstavba nového oplatenia, výstavba prístupových ciest a chodníkov	OcÚ		0		
A 2.7 Úprava verejného priestranstva pred obecným úradom						
A 2.7.1	Revitalizácia verejného priestranstva pred obecným úradom (vybudovanie parkovacích miest, osadenie lavičiek a vybudovanie zelenej infraštruktúry)	OcÚ		0		
A 2.8 Výstavba vodovodnej siete a kanalizačnej siete v obci						
A 2.8.1	Výstavba rozvodov vodovodnej siete v obci	OcÚ		0		
A 2.8.2	Výstavba kanalizačnej siete v obci a jej napojenie na ČOV	OcÚ		0		
A 2.9 Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci						
A 2.9.1.	Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci spojená s výmenou svietidiel za úspornejšie v oboch častiach obce	OcÚ		0		
A 2.10Doplnenie kamerového systému v obci						
A 2.10.1	Vybudovanie kamerového systému v obci na zabezpečenie zvýšenej bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov obce	OcÚ		0		
A 2.11 Vybudovanie spevnených plôch v obci slúžiacich ako parkoviska						
A 2.11.1	Vybudovanie parkovísk a spevnených plôch v okolí obecných budov, cintorína, kostolov, domu smútku v obci	OcÚ		0		
Priorita B 1 Podpora bývania						
B 1.1 Podpora súkromnej bytovej výstavby						
B 1.1.1	Rozšírenie zastavanosti obce o nové lokality pre výstavbu rodinných domov	OcÚ		0		
B 1.1.2	Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pre pozemkové úpravy	OcÚ		0		
B 1.2 Podpora výstavby nájomných bytov						
B 1.2.1	Rozšírenie zastavanosti obce v rámci možnosti výstavby nájomných bytov	OcÚ		0		
B 1.3 Rekonštrukcia bytového fondu						
B 1.3.1	Rekonštrukcia a zateplenie bytovky	OcÚ		0		
B 2 Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce						

B 2.1 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí						
B 2.1.1	Vybudovanie viacúčelového zariadenia vhodného na organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí	OcÚ		0		
B 2.1.2	Rekonštrukcia kultúrneho domu (interiér a exteriér)	OcÚ		0		
B 2.2 Zlepšenie kvality a pestrosti kultúrnych podujatí pre rôzne cieľové skupiny						
B 2.2.1	Príprava a organizovanie podujatí pre všetky vekové skupiny obyvateľov obce	OcÚ		0		
B 2.3 Vybudovanie objektov a priestorov určených na organizovanie športových podujatí						
B 2.3.1	Vybudovanie spoločného športového areálu a oddychovej zóny v centrálnej časti obce (multifunkčné ihrisko a senior fitness park)	OcÚ		0		
B 2.4 Zlepšenie kvality a pestrosti športových podujatí						
B 2.4.1	Príprava a organizovanie športových podujatí pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva obce	OcÚ		0		
B 2.5 Rekonštrukcia/modernizácia a vybavenie materskej a základnej školy						
B 2.5.1	Rekonštrukcia budovy materskej školy, modernizácia a vybavenie vnútorných priestorov	OcÚ		0		
B 2.5.2	Rekonštrukcia budovy základnej školy, modernizácia vybavenia vnútorných priestorov a vybavenia pre potreby učiteľov a žiakov	OcÚ		0		
B 2.5.3	Prístavba školskej jedálne	OcÚ		0		
B 2.6 Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku						
B 2.6.1	Vybudovanie/rekonštrukcia domu smútku	OcÚ		0		
B 2.7 Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra						
B 2.7.1	Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra	OcÚ		0		
C 1 Zlepšiť stav životného prostredia v obci						
C 1.1 Zabezpečenie protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia						
C 1.1.1	Spracovať a realizovať opatrenia protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia	OcÚ		0		
C 1.1.2	Pravidelné prečisťovanie a údržba korýt všetkých vodných tokov	OcÚ		0		
C 1.1.3	Oprava a spevnenie obecných kanálov a stôk – dažďová kanalizácia	OcÚ		0		
C 1.2 Vybudovanie infraštruktúry vodovodnej a kanalizačnej siete						

C 1.2.1	Vybudovanie rozvodov vodovodnej siete v obci	OcÚ		0		
C 1.2.2	Vybudovanie kanalizačnej siete v obci a jej napojenie na ČOV	OcÚ		0		
C 1.3 Zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd						
C 1.3.1	Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia	OcÚ		0		
C 1.3.2	Ochrana podzemných vôd pred všetkými formami znečistenia	OcÚ		0		
C 1.3.3	Zabezpečenie zvýšenej priepustnosti obecných kanálov a stok popri obecných komunikáciách	OcÚ		0		
C 1.3.4	Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia	OcÚ		0		
C 1.4 Znižovanie produkcie odpadov						
C 1.4.1	Zvýšenie podielu separácie odpadov a jeho zhodnocovania a zavedenie triedeného kontajnerového zberu	OcÚ		0		
C 1.5 Dovybavenie obecného zberného dvora						
C 1.5.1	Dovybavenie obecného zberného dvora a vybavenie dvora štiepkovačom, prekopávačom kompostoviska a iným technickým vybavením	OcÚ		0		
C 1.6 Propagácia metód moderného odpadového hospodárstva						
C 1.6.1	Podporiť vzdelávanie a výchovu všetkých skupín obyvateľstva k ochrane a tvorbe životného prostredia	OcÚ		0		
C 1.7 Obnoviteľné zdroje energie pre obecné budovy						
C 1.7.1	Využiť všetky možnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie pre budovy vo vlastníctve obce	OcÚ		0		
C 1.8 Vybudovanie vodnej nádrže pre potreby požiarnikov						
C 1.8.1	Vybudovanie protipožiarnej zbernej vodnej nádrže	OcÚ		0		

Zdroj: obecný úrad, vlastné spracovanie

D.VI AKČNÝ PLÁN

Tabuľka 40 Vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov je nasledovný:

	Aktivita	Termín plnenia	Zodpovednosť	Financovanie (tis. €)
PRIEBEŽNE				
2023				
2024				
2025				
2026				
2027				

2028				
2029				

Tabuľka D.VI AKČNÝ PLÁN bude doplňovaná a aktualizovaná priebežne nakoľko všetky aktivity, ktoré sú zahrnuté do spracovaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú pre obec potrebné a nie je možné s ohľadom na výšku finančných zdrojov ktorými obec disponuje ich realizovať v čase kedy by to obec chcela resp. potrebovala realizovať.

Keďže prioritou obce je realizovať čo najviac aktivít, ktoré sú uvedené v tomto dokumente no vzhľadom na finančné možnosti obce bude tento akčný plán doplňovaný na základe možnosti alebo dostupnosti finančných prostriedkov, ktoré sú potrebné na realizáciu jednotlivých aktivít či už na základe výziev z jednotlivých Operačných programov na základe výziev na predkladanie Žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku alebo iných možnosti zabezpečenia finančných prostriedkov z iných zdrojov.

FINANČNÁ ČASŤ

E.I INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN NA CELÚ REALIZÁCIU PHSR

A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ Priorita A 1 Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci	
A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ Priorita A 2 Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce	
B) SOCIÁLNA OBLASŤ Priorita B 1 Podpora bývania	
B) SOCIÁLNA OBLASŤ Priorita B 2 Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce	
C) ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ Priorita C 1 Zlepšiť stav životného prostredia v obci	
Spolu	

Indikatívny finančný plán na celú realizáciu jednotlivých aktivít, ktoré by chcela obce realizovať v rámci jednotlivých oblasti bude dopĺňaný priebežne a to podľa skutočných finančných nákladov, ktoré budú známe až pri realizácii jednotlivých aktivít a v súvislosti s tým bude doplnená a aktualizovaná tabuľka **E II Model viaczdrojového financovania** nakoľko až pri samotnej realizácii bude možné uviesť skutočnú výšku finančných nákladov za aktivitu resp. za oblasť ako ja zdroje finančných prostriedkov. Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR nie je možné vyčíslieť nakoľko v období spracovania tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a pri procese verejného obstarávania na realizáciu jednotlivých aktivít sa garancia finančných prostriedkov viaže na obmedzené časové obdobie (max. 3-6 mesiacov).

Preto aktualizácia jednotlivých tabuliek, ktoré sú súčasťou finančnej časti PHSR bude vykonávaná priebežne po realizácii konkrétnych aktivít v rámci jednotlivých oblasti.

E.II MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA

A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ							
Priorita A 1 Využiť miestny potenciál v oblasti rozvoja podnikania v obci							
Aktivity	Spolu v tis. €	Verejné		Vlastné	Súkromné	Úverové	iné
		EŠIF	Národné				
A 1.1.1 Podpora rozvoja podnikateľských subjektov zo strany obce							
A 1.2.1 Výstavba a zriadenie informačného centra v obci							
A) HOSPODÁRSKA OBLASŤ							
Priorita A 2 Zabezpečiť kompletnú a kvalitnú technickú a dopravnú infraštruktúru na území obce							
A 2.1.1 Rekonštrukcia miestnych chodníkov popri miestnych komunikáciách v obci							
A 2.1.2 Rekonštrukcia premostení pri domoch v rámci miestnych komunikácií							
A 2.1.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci							
A 2.1.4 Vybudovanie verejného priestoru pri obecnom úrade a pri materskej a základnej škole							
A 2.2.1 Vybudovanie cyklochodníka v katastri obce a prepojenie s ostatnými obcami v regióne							

A 2.3.1. Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci a ich vybavenie prvkami drobnej architektúry							
A 2.4.1 Rozšírenie a skvalitnenie elektrického vedenia v oboch častiach obce							
A 2.5.1 Vybudovanie detských ihrísk v širšom centre obce a v centre obce pri obecnom úrade							
A 2.6.1. Rekonštrukcia cintorína výstavba nového oplotenia, výstavba prístupových ciest a chodníkov							
A 2.7.1. Revitalizácia verejného priestranstva pred obecným úradom (vybudovanie parkovacích miest, osadenie lavičiek a vybudovanie zelenej infraštruktúry)							
A 2.8.1. Výstavba rozvodov vodovodnej siete v obci							
A 2.8.2. Výstavba kanalizačnej siete v obci a jej napojenie na ČOV							
A 2.9.1. Dobudovanie a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci spojená s výmenou svietidiel za úspornejšie							
A 2.10.1. Vybudovanie kamerového systému v obci na zabezpečenie zvýšenej bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov obce							
A 2.11.1. Vybudovanie parkovísk a spevnených plôch v okolí obecných budov, cintorína, kostolov, domu smútku v obci							
B) SOCIÁLNA OBLASŤ							
Priorita B 1 Podpora bývania							

B 1.1.1 Rozšírenie zastavanosti obce o nové lokality pre výstavbu rodinných domov							
B 1.1.2. Rozšírenie zastavanosti obce v rámci možnosti výstavby nájomných bytov							
B 1.2.1 Rozšírenie zastavanosti obce v rámci možnosti výstavby nájomných bytov							
B 1.3.1 Rekonštrukcia a zateplenie bytovky							
B) SOCIÁLNA OBLASŤ							
Priorita B 2 Podporiť rozvoj komunitného života obce v oblasti sociálnej, školstva, spoločenského života a športu pre obyvateľov obce							
B 2.1.1 Vybudovanie viacúčelového zariadenia vhodného na organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí							
B 2.1.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu (interiér a exteriér)							
B 2.2.1 Príprava a organizovanie podujatí pre všetky vekové skupiny obyvateľov obce							
B 2.3.1 Vybudovanie spoločného športového areálu a oddychovej zóny v centrálnej časti obce (multifunkčné ihrisko a senior fitness park)							
B 2.4.1 Príprava a organizovanie športových podujatí pre všetky cieľové skupiny obyvateľstva obce							
B 2.5.1. Rekonštrukcia budovy materskej školy, modernizácia a vybavenie vnútorných priestorov							

B 2.5.2. Rekonštrukcia budovy základnej školy, modernizácia vybavenia vnútorných priestorov a vybavenia pre potreby učiteľov a žiakov							
B 2.5.3. Prístavba školskej jedálne							
B 2.6.1. Výstavba/rekonštrukcia domu smútku							
B 2.7.1. Vybudovanie/rekonštrukcia hasičského centra							
C) ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ							
Priorita C 1 Zlepšiť stav životného prostredia v obci							
C 1.1.1 Spracovať a realizovať opatrenia protipovodňovej ochrany a vododržnosti územia							
C 1.1.2. Pravidelne prečisťovanie a údržba korýt všetkých vodných tokov							
C 1.1.3. Oprava a spevnenie obecných kanálov a stôk – dažďová kanalizácia							
C 1.2.1 Vybudovanie rozvodov vodovodnej siete v obci							
C 1.2.2. Vybudovanie kanalizačnej siete v obci s napojením na ČOV							
C 1.3.1 Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia							
C 1.3.2. Ochrana podzemných vôd pred všetkými formami znečistenia							

C 1.3.3. Zabezpečenie zvýšenej priepustnosti obecných kanálov a stok popri obecných komunikáciách							
C 1.3.4 Podpora využívania podzemných vôd bez negatívneho vplyvu na kvalitu životného prostredia							
C 1.4.1 Zvýšenie podielu separácie odpadov a jeho zhodnocovania a zavedenie triedeného kontajnerového zberu							
C 1.4.2. Likvidácia nelegálnych skládok v katastri obce							
C 1.5.1 Zriadenie obecného zberného dvora a vybavenie dvora štiepkovačom, prekopávačom kompostoviska a iným technickým vybavením							
C 1.6.1 Podporiť vzdelávanie a výchovu všetkých skupín obyvateľstva k ochrane a tvorbe životného prostredia							
C 1.7.1. Využiť všetky možnosti pre využitie obnoviteľných zdrojov energie pre budovy vo vlastníctve obce							
C 1.8.1. Vybudovanie protipožiarnej zbernej vodnej nádrže							

Tabuľka modelu viaczdrojového financovania je spracovaná pre jednotlivé oblasti a za jednotlivé aktivity no v období spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2023-2029, nebolo možné určiť výšku finančných prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých aktivít a nebolo možné určiť ani jednotlivé zdroje finančných prostriedkov preto bude táto tabuľka „modelu viaczdrojového financovania“ doplňovaná a aktualizovaná priebežne podľa realizácie jednotlivých aktivít a zdrojov ich financovania.

PRÍLOHY

Zoznam príloh

Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Príloha č. 3 – Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov a dát

PRÍLOHA Č. 1: ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU, PRACOVNÝCH SKUPÍN A RIEŠITEĽOV ZAPOJENÝCH DO SPRACOVANIA PHSR

Členovia pracovnej skupiny

	Meno a priezvisko	Oblasť záujmu, profesia
1.	Ing. Igor Kočiško Róbert Martinko Ing. Leopold Miženko MBA	Všeobecné
2.	Poslanec Poslanec	Sociálna, šport
3.	Poslanec Poslanec	Hospodárstvo
4.	Poslanec Poslanec	Kultúra
5.	Poslanec Poslanec	Enviro
6.	Poslanec Pracovník úradu	Ekonomika

Spracovatelia dokumentu

	Meno a priezvisko	Úloha
1.	Ing. Igor Kočiško Jozef Hlavatý Ing. Leopold Miženko MBA Poslanec Pracovník úradu	Spracovanie analytickej časti dokumentu Konečná kontrola všetkých častí dokumentu finálne úpravy
2.	Ing. Igor Kočiško Jozef Hlavatý Ing. Leopold Miženko MBA	Finálne úpravy
3.	Ing. Leopold Miženko MBA	Spracovanie ostatných častí dokumentu
4.	Ing. Leopold Miženko MBA	Spracovanie projektového portfólia

PRÍLOHA Č. 2: ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCHV PHSR

Bázálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)

Finančný rozpočet obce **Kendice** 2019-2021

Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 2008, Vol. 44, No. 2

Inštitút priestorového plánovania (2016): Metodika tvorby Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Bratislava: november 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004. Bratislava: Geografia, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR Operačné programy 2014-2020

Memorandum o spolupráci s PSK

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020

Program rozvoja vidieka 2014 -2020 Register pozemkových spoločenstiev Stratégia Európa 2000

Súvaha obce **Kendice** za roky 2019, 2020 a 2021

Svetová banka (2018): SLOVAKIA CATCHING-UP REGIONS. Prešovský kraj: Kľúčová dynamika regionálneho rozvoja. Svetová banka, 2018.

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Výkaz ziskov a strát obce **Kendice** za roky 2019,2020 a 2021

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): Strategické plánovanie samosprávy. Žilina: Municipalia, 2012. Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.cdb.sk	https://www.kendice.eu/
datacube.statistics.sk	www.cyklopo.com	www.pamiatky.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.hospodarenieobci.sk	www.protipoziarne.sk
http://cp.atlas.sk	www.maps.google.com	www.registeruz.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.minv.sk	www.seismology.sk
statdat.statistics.sk	www.opentopomap.org	www.statistics.sk
www.beiss.sk	www.orsr.sk	www.vs.sk/heraldreg
	www.zrsr.sk	

PRÍLOHA Č. 3: ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT

Pri spracovaní aktualizácie č. 1 Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2023-2029 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 41 Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2008-2015	od 2008	lokálna	Obecný úrad Kendice
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2016-2022	od 2008	lokálna	Obecný úrad Kendice
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020	2014-2020	regionálna	www.po-kraj.sk
Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014-2020	2014-2020	regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	od 2004	regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Memorandum o spolupráci PSK – Obec Kendice	od 2020	regionálna	
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: Inštitút priestorového plánovania 2016, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 41 Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Oblasť dát/téma	Oblasť dát/téma
Obyvateľstvo	Obec Spišský Kendice Štatistický úrad SR Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 a 2021 Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Kendice Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Kendice Štatistický úrad SR Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011 Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Školstvo a vzdelávanie	Obec Kendice Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk www.orsr.skwww.zrsr.sk
Zdravotníctvo	Obec Kendice Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Sociálna sféra	Obec Kendice Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	https://www.kendice.eu/ datacube.statistics.sk www.orsr.skwww.zrsr.sk

--	--	--